

I/S Holstenergaard
v/ Peder og Søren Holstener Larsen
Toreby Østergade 12
4891 Toreby L

FØLGEBREV TIL MILJØGODKENDELSE

10-02-2012

Guldborgsund Kommune har den 23. december 2008 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse til udvidelse af svinebesætningen på Hiltvej 3, 4891 Toreby L. Ansøgningen er fremsendt via Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem og har skema nr. 10455. Version nr. 4 af ansøgningskemaet har dannet grundlag for miljøgodkendelsen.

Afgørelse

I henhold til § 12, stk. 2 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har Guldborgsund Kommune besluttet at meddele miljøgodkendelse til det ansøgte. Vilkårene og de til grundliggende vurderinger fremgår af vedlagte § 12-Miljøgodkendelse til husdyrbruget på Frisgård, Hiltvej 3, 4891 Toreby L.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres i Ugeavisen onsdag den 15. februar 2012.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Evt. klage skal være skriftlig. Den skal sendes til Guldborgsund Kommune, Natur, Miljø & Plan, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F. Kommunen videresender klagen sammen med det materiale, der er indgået i sagsbehandlingen, til Natur- og Miljøklagenævnet. Evt. klage skal være modtaget senest onsdag d. 14. marts 2012 kl. 15.00.

Evt. klage har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Ønskes sagen afgjort ved domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter afgørelsen er offentliggjort, eller efter endelig klageafgørelse.

Foruden dig selv kan afgørelsen påklages af enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen, samt af de institutioner og foreninger, der jf. nedenstående får kopi af afgørelsen.

Hvis Guldborgsund Kommune modtager klager over afgørelsen, vil du blive orienteret herom.

GULDBORGSUND KOMMUNE

NATUR, MILJØ & PLAN
PARKVEJ 37,
4800 NYKØBING F
TLF +45 5473 1000
FAX +45 5473 1020
EMAIL: NATUR-MILJØE-PLAN@
GULDBORGSUND.DK
WWW.GULDBORGSUND.DK

DOKNR. 37223/12
SAGSNR. 08/47051
SAGSBEHANDLER:
Annette Bruun Hansen
abh@guldborgsund.dk
DIR +45 54731983
MOB

CVR NR. 29 18 85 99

TELEFONTIDER:
MAN-ONS KL. 9.00-15.00
TORS KL. 9.00-17.00
FRE KL. 9.00-12.00

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af evt. klage, at du indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Guldborgsund Kommune. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Har du bemærkninger til ovenstående, er du velkommen til at kontakte Annette Bruun Hansen på tlf. 5473 1983 eller på E-mail abh@guldborgsund.dk

Med venlig hilsen

Frederik Cordes
Teamleder/Landinspektør

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

Kopi til:

- Kurt Larsen, via E-mail bogkla@get2net.dk
- Gråkjær Miljøcenter ved Kent Myllerup, via E-mail km@graakjaer.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Sjælland, Rolighed 7, 2., 4180 Sorø, via E-mail: sjl@sst.dk
- Miljøministeriet, Naturstyrelsen Storstrøm, Fejøgade 1, 4800 Nykøbing, via E-mail: sto@nst.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle, via E-mail: jkt@sportsfiskerforbundet.dk og post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N., via E-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, via E-mail: dn@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, via E-mail: natur@dof.dk
- DOF Storstrøm, v/ formand Michael Thelander, Løjtoftevej 175, 4900 Nakskov, E-mail: guldborgsund@dof.dk

§ 12 MILJØGODKENDELSE

TIL SVINEBESÆTNING PÅ HILTVEJ 3, 4891 TOREBY L

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Resume, vurdering og afgørelse	3
1.1	Baggrund	3
1.2	Datablad	4
1.3	Resume/konklusion	5
1.4	Afgørelse.....	5
2	VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE	7
2.1	Generelle forhold.....	7
2.2	Lokalisering og planmæssige forhold.....	7
2.3	Dyrehold, staldanlæg og drift.....	8
2.4	Forurening og gener fra husdyrbruget.....	9
2.5	Gødningsproduktion og -håndtering	10
2.6	Påvirkning fra arealer.....	11
2.7	Bedst tilgængelig teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger	12
2.8	Alternative løsninger og 0-alternativ	12
2.9	Egenkontrol og dokumentation.....	12
2.10	Husdyrbrugets ophør	14
2.11	Generelle bemærkninger	15
3	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE, BEGRUNDELSE OG VURDERING	17
3.1	Generelle forhold.....	17
3.2	Lokalisering og planmæssige forhold.....	17
3.3	Dyrehold, staldanlæg og drift.....	22
3.4	Forurening og gener fra husdyrbruget.....	33
3.5	Gødningsproduktion og -håndtering	50
3.6	Påvirkning fra arealer.....	54
3.7	Bedst tilgængelig teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger	73
3.8	0-alternativ	95
3.9	Egenkontrol og dokumentation.....	96
3.10	Husdyrbrugets ophør	97
4	HØRINGER.....	99
5	SAMLET VURDERING OG KONKLUSION.....	101
6	BILAG	101

1 RESUME, VURDERING OG AFGØRELSE

1.1 BAGGRUND

Guldborgsund Kommune har den 23. december 2008 modtaget ansøgning fra I/S Holstenergaard om udvidelse af dyreholdet på Frisgård, Hiltvej 3, 4891 Toreby L., som drives under CVR-nr. 29295743. Under samme CVR-nr. drives endvidere Hiltvej 4 og Toreby Østergade 12, 4891 Toreby L. Ud over denne ansøgning er der søgt om udvidelse på Hiltvej 4.

Ansøgningen er indkommet via det elektroniske ansøgningssystem og har skema nr. 10455. Der er version 4 af ansøgningssystemet fra den 2. september 2011 der ligger til grund for miljøgodkendelsen.

Der er søgt om følgende ændringer / udvidelser på Hiltvej 3:

- Udvidelse af svinebesætningen fra 585 årssøer til 1.400 årssøer svarende til en udvidelse fra 136,04 til 325,58 DE.
- I forbindelse med udvidelsen vil der blive bygget til både den eksisterende farestald på ca. 1.475 m² og den eksisterende drægtighedsstald på ca. 1.525 m². Desuden opføres en ny gyllebeholder på 4.400 m³ samt en ny stålsilo til opbevaring af korn.

Der er søgt om udbringning af husdyrgødning svarende til 461,04 DE på egne og forpagtede arealer drevet under samme CVR-nr. 29295743. Alle arealerne er beliggende i Guldborgsund Kommune.

Yderligere skal der indgås aftale om afsætning af 123 DE i svinegylle. Såfremt der er tale om næringsstoffølsomme arealer skal der søges om en § 16 godkendelse til arealerne.

1.2 DATABLAD

Titel:	§ 12 miljøgodkendelse af svineproduktion, Hiltvej 3, 4891 Toreby L.
Godkendelsen omfatter:	Svineproduktion på 325,58 DE bestående af 1.400 årssøer samt udbringning af 461,04 DE på 331,06 ha.
Dato ikrafttrædelse:	10. februar 2012
Bedriftens navn og adresse:	I/S Holstenergaard v. Søren og Peder Holstener Larsen, Hiltvej 3, 4891 Toreby L.
CVR-nr. og P-nr.:	CVR-nr. 29295743, P-nr. 1012061206
CHR-nr.:	112957
Ejendomsnummer:	3760006887
Matr.nr og ejerlav:	39 a Toreby By, Toreby
Bedriftens ejer og ansøger:	I/S Holstener v. Søren og Peder Holstener Larsen, Toreby Østergade 12, 4891 Toreby L.
Konsulent:	Gråkjær Miljøcenter, Konsulent Kent Myllerup, Lundvej 24, 8700 Horsens tlf. 29656673, E-mail km@graakjaer.dk
Tilsynsmyndighed:	Guldborgsund Kommune, Natur, Miljø & Plan, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F.

Ansøgning annonceret: 6. april 2011

Forhøring af udkast sendt til ejer og konsulent: 26. oktober 2011

Udkast til afgørelse sendt i høring hos ansøger: 16. december 2011

Nabo/partshøring i perioden: 16. december 2011 til 30. januar 2012

Godkendelsesdato: 10. februar 2012

Afgørelses annonceret: 15. februar 2012

Klagefrist udløber: 14. marts 2012

Søgsmålsfristen udløber: 15. august 2012

Retsvirkning udløber: 15. februar 2020

Revurdering påbegyndes i år: 2020

1.3 RESUME/KONKLUSION

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk beskrivelse af produktionen samt kommunens vurderinger og bemærkninger til dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet, landskabet og naboer.

I henhold til de gennemførte beregninger i det elektroniske ansøgningssystem, kan produktionsudvidelsen gennemføres uden at beskyttelsesniveauerne udstukket i lovgivningen overskrides. Efter Guldborgsund kommunes vurdering vil den ansøgte udvidelse af dyreholdet og anlægget ikke give anledning til væsentlige ændrede forhold for naboerne. I denne vurdering indgår faktorer som lugt, transport, støj, fluer og det samlede visuelle indtryk af ejendommen. Ved overholdelse af de vilkår, som miljøgodkendelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund kommunes vurdering, at de naturområder, med tilhørende plante- og dyrearter, der ligger indenfor en radius af 1000 m fra de påtænkte staldanlæg, ikke vil blive væsentligt påvirket, som følge af udvidelsen af dyreholdet og anlægget.

Endelig er det Guldborgsund kommunes vurdering, at der er indført BAT i relation til indretning og drift af bedriften i det omfang, at BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

Der er med denne godkendelse også givet dispensation til afstandskrav til naboskel fra den planlagte gyllebeholder.

Kommunen vurderer således, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forurening fra husdyrbrugets anlæg og arealer.

Vand- og Natura2000 planer.

Vand- og Natura2000 planerne blev vedtaget i december 2011.

Det fremgår af planerne, at kommunerne ikke skal skærpe kravene i husdyrgodkendelser udover de fastlagte beskyttelsesniveauer vedr. næringsstoffer for at opfylde kravene i vand- og natura 2000-planer.

Der skal som hidtil gennemføres en konkret vurdering af de enkelte ansøgninger i forhold til om de vil kunne påvirke et vandområde eller natura 2000- område væsentligt.

Samlet er det Guldborgsund kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte ændring af husdyrbruget, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet eller omkringboende. Dette er naturligvis vurderet på baggrund af, at de givne forudsætninger og vilkår overholdes.

1.4 AFGØRELSE

Guldborgsund Kommune giver hermed godkendelse til en husdyrproduktion på 325,58 DE på landbrugsejendommen Hiltvej 3, 4891 Toreby L, samt udbringning af husdyrgødning svarende til 461,04 DE på 331,06 ha landbrugsjord hørende til bedriften med CVR-nr. 29295743.

Produktionen på 325,58 DE omfatter 1.400 årssøer.

Dyreholdet på bedriften er efter udvidelsen på over 75 DE og over IPPC-grænsen. Miljøgodkendelsen bliver derfor meddelt i henholdt til § 12, stk. 2 i lov om

miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug jf. lovbkg nr. 1486 af den 4. december 2009, med senere ændringer (også kaldet husdyrloven).

Betingelse for godkendelsen er, at der er indgået aftale om afsætning af 123 DE svinegylle fra bedriften. Dette kan betyde, at såfremt aftale arealerne ligger i næringsstoffølsomt område skal der udarbejdes en § 16 godkendelse til arealerne inden de må bruges som aftalearealer.

Guldborgsund Kommune har vurderet, at der kan meddeles miljøgodkendelse til det ansøgte. Miljøgodkendelse er baseret på oplysninger i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og supplerende oplysninger givet i sagsforløbet. På baggrund af dette er der givet en række vilkår i miljøgodkendelsen. Hvor intet andet er nævnt træder vilkårene i kraft ved godkendelsens ibrugtagning.

Foruden denne miljøgodkendelse skal der være søgt og meddelt byggetilladelse inden etablering af tilbygning til fare- og drægtighedsstalden samt opførelses af gyllebeholder og kornsilo. Det er således ansøgers ansvar at indhente relevante dispensationer og tilladelse efter anden lovgivning.

2 VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE

2.1 GENERELLE FORHOLD

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives som oplyst i ansøgningsmaterialet og de stillede vilkår.
2. Alle, der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet senest 2 år efter, at denne godkendelse er meddelt.
4. Guldborgsund Kommune skal orienteres, når de første søer indsættes i de nye stalde samt når staldene er fuld udnyttet, jf. det tilladte dyrehold. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter at dyrene rent fysisk er indsat i staldene.
5. Guldborgsund Kommune skal orienteres, når den nye gyllebeholder er opført, samt når den tages i brug. Orienteringen skal ske senest 14. dage efter, at beholderen er opført/taget i brug.
6. Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold eller ændring af driftsansvarlig. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter eventuel ændring.

2.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Afstandskrav

7. Den nye gyllebeholder skal opføres i en afstand på minimum 15 meter fra naboskel.

Placering i landskab

8. Materiale- og farvevalg til de nye tilbygninger skal sikre, at passe ind i de eksisterende bygningsmasser.
9. Overskudsjord fra udgravningen til nybyggeri skal spredes jævnt ud i terrænet omkring byggeriet, hvorved terrænet vil blive hævet en smule. Ellers skal jorden helt bortskaffes fra området. Deponi andetsteds skal ske i samråd med Guldborgsund Kommune.
10. Der skal etableres afskærmende beplantning omkring den nye gyllebeholder. Beplantningen skal bestå af egnstypiske arter. Forslag til beplantningsplan skal indsendes til og godkendes af Guldborgsund Kommune.
11. Beplantningen jf. den godkendte plan skal etableres snarest muligt efter opførelsen af gyllebeholderen og senest det først kommende efterår. Der skal fremsendes dokumentation herfor til Guldborgsund Kommune senest 2 måneder efter beplantningen er sket.

12. Beplantningen skal vedligeholdes således, at det ikke gror til i ukrudtsarter og lignende. Det skal sikres, at beplantningen giver en vedvarende effektiv afskærmning.

2.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

Produktionens omfang

13. Med denne miljøgodkendelse gives der tilladelse til et dyrehold på i alt 325,58 DE, svarende til en årlig produktion på 1.400 årssøer.
14. Ved eventuelle fremtidig ændringer af omregningsfaktorerne fra dyr til DE er det antallet af producerede enheder i de enkelte dyregrupper, og indenfor de givne vægtintervaller, der er afgørende for den tilladte produktion.

Staldindretning og drift

15. Produktionen skal ske jævnt over året med staldindretning, sammensætning og fordeling mellem de enkelte staldafsnit som angivet i bilag 2. (Sammensætning og fordeling i de enkelte staldafsnit). Det fysiske antal dyr i de enkelte staldafsnit må ikke overstige det angivne antal stipladser og tilsvarende for gennemsnitsvægten.

Overbrusning og rengøring

16. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier incl. gulv holdes tørre, samt at stalde, ventilation- og fodringsanlæg holdes rene.
17. Det skal til stadighed tilstræbes, at udendørsarealer samt opbevaringsanlæg til foder og husdyrgødning er ryddelige og renholdte. Eventuelle rester af foder eller gødning skal tilføres gyllebeholderne.

Fodring

18. Foderblandinger til søerne skal være tilsat fytase, og der skal gennemføres fasefodring.
19. Foderet til søerne må maksimalt tildeles 133 g råprotein pr. foderenhed (FE). Ligeledes må foderet til søerne maksimalt tildeles 4,6 g fosfor pr. FE i farestalden og 3,8 g fosfor i løbe/drægtighedsstalden.
20. Samlet set må husdyrgødningen maksimalt indeholde 31.123 kg N ab lager samt 6.056 kg P ab lager
21. Dokumentation i forbindelse med overholdelse af ovenstående vilkår skal følge regler for type 2 korrektion i gødningsregnskabet. Denne dokumentation kan f.eks. være effektivitets-/produktionskontrol, foderkontrol, ajourførte foderplaner eller lignende. Dokumentation skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar det næste efterfølgende år. Det svarer til en periode på ca. 17 måneder.

Energi- og vandforbrug

22. Staldventilatorer og andre mekaniske anlæg (mølleri, foderanlæg) skal drives, vedligeholdes og renholdes i henhold til producentens anvisninger, således at unødigt støj og el-forbrug undgås.

23. Drikkevandssystemerne skal drives og vedligeholdes således, at unødigt spild undgås.

Spildevand

24. Al vand fra vask af stalde, inventar samt foderrekvisitter og lignende skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder.

Affald (opbevaring og bortskaffelse)

25. Farligt affald (medicinrester og brugte kanyler) skal bortskaffes efter kommunen regulativ, og dokumentation skal opbevares i 5 år og forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune efter anmodning.

2.4 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

Lugt

26. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, hvilket også indebærer at fast gulv skal renholdes for gødningsrester og lignende.
27. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, kan kommunen kræve, at der foretages undersøgelse af mulige tiltag for at begrænse lugtgenerne. Eventuelle udgifter til undersøgelser påhviler ejer.
28. Omrøring af gylle i gyllebeholderne i forbindelse med gødningsudbringning må tidligst påbegyndes umiddelbart før udkørsel. Med umiddelbart forstås ca. 1 dag.
29. Omrøring af gylle skal koncentreret over så kort tid som muligt, det vil sige nogle få uger om året, således at lugtgenerne er så kortvarige som muligt.
30. Såfremt der opstår lugtgener i forbindelse med omrøring og udbringning af gylle og Guldborgsund Kommune vurderer, at lugtgenerne er væsentlige for omkringboende, kan Guldborgsund Kommune stille skærpede krav til omrøring og udbringning.

Fluer og skadedyr

31. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.
32. Der skal på ejendommen foretages en effektiv rottebekæmpelse, samt en effektiv ren- og vedligeholdelse, der sikrer bedst muligt mod opformering, f.eks. via den kommunale ordning.

Transport

33. Transport af dyr, foder og gylle til og fra ejendommen skal som hovedregel ske på hverdage mellem 6.00 og 18.00. Der vil dog kunne ske afvigelser ved udbringning af husdyrgødning, transport af dyr og ved høst.

Støj

34. Svinebedriftens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) må i intet punkt i skel til nabobeboelse overstige nedenfor anførte værdier:

DAG		
Mandag – fredag	Kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A) (8 timer)
Lørdag	Kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A) (7 timer)
Lørdag	Kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A) (4 timer)
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A) (8 time)
AFTEN		
Alle dage	Kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A) (1 time)
NAT		
Alle dage	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)* (½ time)

Tabel 1. Støjgrænser

*Støjniveauets maksimalværdi – målt ved tidsvægtning fast – må om natten ikke overstige 55 dB(A).

Tallene i parentes angiver midlingstiden i den pågældende periode.

35. Driften må ikke medføre væsentlige støjgener uden for ejendommens eget areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår støjgener, der vurderes at være væsentlig større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Ved vurdering af støjgeners væsentlighed tages der udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.
36. Såfremt Guldborgsund Kommune finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmåling og/eller – beregning af støjen fra svinebedriften for at dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Såfremt støjvilkåret er overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget en støjmåling og eller –beregning pr. år.
37. Støjmålinger og eller –beregninger skal udføres af et DANAK akkrediteret firma eller et firma godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømålinger ekstern Støj". Driftsbetingelser og målepunkter skal aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmålinger skal udføres i henhold til Miljøministeriets til enhver tid gældende vejledning om støj, pt. afsnit 7 og 9 i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder. Målerapporten skal bl.a. udfærdiges ifølge vejledningens afsnit 9.10. Beregninger skal udføres i henhold til vejledningen nr. 5/1993 om beregning af ekstern støj fra virksomheder.

Støv fra anlæg og maskiner

38. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens anlæg.

Lys

39. Ved indretning og drift af husdyrbruget skal det sikres, at naboer ikke bliver generet af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

2.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

Gødningstyper og mængder

40. Husdyrgødningen skal håndteres som gylle fra samtlige staldafsnit.

Flydende husdyrgødning

41. Opbevaringskapaciteten for husdyrgødning skal svare til mindst 9 måneders tilførsel.

42. Der skal anvendes gyllevogn med egen påmonteret pumpe og returløb eller alternativt skal der være etableret læsseplads med afløb til pumpesump. Før pumpning fra gyllebeholderne skal pumpesumpen tømmes for eventuelt regnvand. På dage med udpumpning fra gyllebeholder skal læssepladsen og pumpesump renses og tømmes for eventuelt spild ved arbejdsdagens ophør. Alt vaskevand eller spild skal pumpes op i gyllebeholder eller gyllevogn.
43. Ved enhver overpumpning mellem gyllebeholder og -vogn skal der være opsyn med overpumpningen.
44. Hvis en gyllebeholder tages ud af drift, skal den rengøres. Såfremt gyllebeholderen afmeldes beholderkontrol skal den gøres uanvendelig inden først kommende 1. januar. Dette skal anmeldes til kommunen.

Gyllekøling

45. Gyllekanalerne i staldafsnit 14 og 15 - i alt 1479 m² - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
46. Varmepumpen skal have en køleeffekt på mindst 12,1 W/m², svarende til en årlig køleydelse på mindst 230.801 kWh.
47. Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i kWh.
48. Gyllekøleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekøleanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
49. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Anden organisk gødning

50. Der må ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning end det i godkendelsen angivne.

2.6 PÅVIRKNING FRA AREALER

Udbringningsarealer, harmoni og aftaler

51. På bedriftens egne og forpagtede arealer må der udbringes husdyrgødning fra både Hiltvej 3 og 4 samt Toreby Østergade 12, svarende til 461,04 DE pr. planår (1/8 til 31/7) fordelt på 45.360 kg kvælstof og 8.995 kg fosfor. Der må således ikke udbringes mere end 1,4 DE/ha som gennemsnit på udbringningsarealerne.
52. Der skal afsættes husdyrgødning til anden ejendom svarende til 123 DE fordelt med 14.275 kg kvælstof samt 2.563 kg fosfor.
53. Eventuel godkendelse af aftalearealer til afsætning af flydende husdyrgødning skal foreligge inden denne godkendelse udnyttes.
54. Gyldig kontrakt om afsætning af husdyrgødning inkl. kortbilag over udspretningsarealerne skal til enhver tid kunne fremvises eller fremsendes til

Guldborgsund Kommune. Kontrakterne skal foreligge når afsætningen af husdyrgødningen sker.

55. Ved tilsyn skal der foreligge dokumentation for, at ovenstående vilkår er overholdt f.eks. i form af kopi af de til Plantedirektoratet indsendte gødningsregnskaber.

Sædskifter, efterafgrøder og projektilpasninger

56. Udover plantedirektoratets krav om efterafgrøder, skal der hvert år være minimum 1,5 % ekstra efterafgrøder, med udgangspunkt i efterafgrødegrundarealet. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, hvad angår artsvalg, dyrkningsperioder og kvælstofgødning. Hverken de lovpligtige eller de ekstra efterafgrøder må erstattes af "vintergrønne marker".
57. På bedriften må der ikke anvendes et svinesædskifte, der har et højere udvaskningsindeks end 88 %, jf. notat: "Standardsædskifter og referencesædskifter, Skov- og Naturstyrelsen, Miljøministeriet, dateret 27.06.07".

2.7 BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

58. Ved indkøb af ny teknologi, maskiner, inventar mm. eller ændringer i produktionen skal der lægges vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT), herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg, og de bedst mulige forureningsbegrænsende foranstaltninger. Ved denne vurdering skal der lægges vægt på en forebyggende indsats gennem anvendelse af velafprøvet og godkendt renere teknologi (RT).
59. Ved fremtidige renoveringer af stalde, skal ændringerne på forhånd være vurderet i forhold til BAT og godkendt af Guldborgsund Kommune.

2.8 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

2.9 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

60. Nedenfor præciseres hvilke type af dokumentation, bedriften skal præstere. Denne dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.
- Til dokumentation for, at vilkår vedrørende besætningens produktionsniveauer er overholdt skal der opbevares: Effektivitetskontroller og/eller kvitteringer for indkøbte og afsatte dyr.
 - Til dokumentation for, at vilkår vedrørende fodring er overholdt kan anvendes: foderanalyser, faktura for indkøbt foder, effektivitetskontrol eller lignende samt:
 - Der skal i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab for det enkelte planår beregnes produceret kg N og P ab lager/år for de enkelte dyregrupper og den samlede årlige produktion ab dyr for

- anlægget. Beregningen skal gennemføres ud fra de overfor nævnte vilkårligninger, og opbevares i logbog
- Det faktiske foderforbrug skal registreres og anvendes i vilkårligningerne.
 - Der skal foreligge en logbog der dokumenterer vægtintervaller, foderforbrug, indhold af råprotein pr. FEsv og fosforindholdet i de enkelte foderblandinger samt en beregning af kg N og P ab lager.
 - Kg N og P ab lager kan beregnes enten ud fra den planlagte fordeling af foderblandingerne eller ud fra de faktiske, registrerede forbrug af de anvendte blandinger.
 - Logbogen oplysninger i form af blandeforskrifter, indlægssedler, beregnet gennemsnitlig indhold af g råprotein/FEsv og fosfor/FEsv etc. Skal opbevares i minimum 5 år og forevises på kommunens forlangende.
 - Der skal som minimum være blandeforskrifter for hver 3. måned.
- Til dokumentation for, at vilkår vedrørende efterafgrøder og sædskifte er overholdt skal der opbevares gødningsregnskaber og ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen mv.
 - Til dokumentation for vilkår vedrørende affaldshåndtering er overholdt, skal der opbevares dokumentation for korrekt opbevaring og bortskaffelse.
-
- Til dokumentation for gyllekølingsanlæggets effekt skal følgende opbevares:
 - Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst en gang årligt.
 - Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
 - Registreringen fra datalogger, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares som nævnt øverst i vilkåret.
 - Følgende skal registreres i driftsjournal, der skal opbevares på bedriften:
 - Der skal årligt udarbejdes en opgørelse over det foregående års forbrug af elektricitet, vand og diesel. Eventuelle væsentlige udsving i forbruget i forhold til det/de foregående år skal forklares i opgørelsen, og der skal redegøres for gennemførte tiltag til at reducere forbruget. Opgørelsen skal forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune på anmodning.
 - Autoriseret service af staldventilation og andre mekaniske anlæg.

- Hvornår der er foretaget aflæsning af gyllekøleanlæggets effektivitet. Hvornår der er foretaget kontrol og justering af gyllekøleanlægget, og hvad der eventuelt er udført af vedligehold.
- Driftsuheld og andre væsentlige uregelmæssigheder i driften og hvilke tiltag der er foretaget for at forhindre eller begrænse forurening.

Beredskabsplan

61. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for bedriftens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.
 62. Beredskabsplanen, som er godkendt af Guldborgsund Kommune indeholder som minimum:
 - Procedure, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe forurening fra ulykker/uheld og begrænse forureningens udbredelse.
 - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, hvornår og hvordan.
 - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 - En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
 - Planen skal opdateres jævnligt/årligt eller efter revidering af procedure i forbindelse med uheld.
 63. Forurening som følge af driftsuheld, hærværk eller lignende skal hurtigst muligt meddeles til Guldborgsund Kommune og noteres i logbog. Udenfor normal åbningstid kan miljøvagt og/eller beredskabet kontaktes på telefon 114. Uanset kontakt til miljøvagt/beredskab skal Guldborgsund Kommune kontaktes først kommende hverdag efter forureningen.
 64. Forefindes der personale på ejendommen, som ikke taler dansk, skal beredskabsplanen forefindes på det sprog, som de ansatte taler og forstår.
- #### **2.10 HUSDYRBRUGETS OPHØR**
65. Ejer skal senest en måned efter, at der er truffet beslutning om lukning af bedriften, indsende en plan til Guldborgsund Kommune, som beskriver de nødvendige foranstaltninger for at undgå fremtidig forureningsfare. Omfang og indhold af planen, samt tidsplanen for hvornår foranstaltningerne skal være udført, skal accepteres af Guldborgsund Kommune.

2.11 GENERELLE BEMÆRKNINGER

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser. Dette gælder også, selvom disse regler skulle være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Udover ovenstående vilkår er der en række love, bekendtgørelser, samt kommunale regulativer, som driften og indretningen af husdyrbruget skal være i overensstemmelse med. Listen nedenfor er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst overses.

Opmærksomheden henledes specielt på:

- Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, som fastlægger, at en hver ændring af drift og / eller indretning af husdyrbruget, der kan medføre forøget forurening, skal godkendes inden ændringen gennemføres. Det er Guldborgsund Kommune, der er godkendelsesmyndigheden og som afgør, om en ændring er godkendelsespligtig.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 33, stk. 3 vil en manglende udnyttelse af hele eller dele af godkendelsen i 3 på hinanden følgende år medføre et varigt bortfald af den ikke udnyttede del, anført som kontinuitetsprincippet. Dvs. hvis dyreholdet ligger under det i denne godkendelse maksimalt tilladte i 3 år, er det ikke tilladt at hæve dyreholdet igen uden fornyet ansøgning og miljøgodkendelse. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving eller eksempelvis sygdomsudbrud, betragtes som kontinuitetsbrud.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 40 stk. 1 følger der med denne miljøgodkendelse 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er 15. februar 2020. Kommunen kan dog ved særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år jf. § 14 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 41 og Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug § 17 skal miljøgodkendelsen revurderes 8 år efter den er meddelt dvs. i 2020 og derefter mindst hvert 10. år.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 12 stk. 2 og 3 må landbrugsdriften på ejendommen ikke udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, før en sådan er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden. Der er således meddeleligt om ønskede ændringer/udvidelser, og det er kommunen der vurderer, om det ansøgte udløser krav om tillæg til godkendelsen. Disse forhold gælder også ændringer på udbringningsarealer, ejerforhold og driftsansvarlig.
- Jf. bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31.03.09 (med senere ændringer) § 15 og § 16 skal ændringer i udbringningsarealerne (såvel ejede, forpagtede og aftale arealer) anmeldes til og godkendes af Guldborgsund Kommune.
- Jf. Lov om miljøgodkendelse m.m. af husdyrbrug, § 39 kan tilsynsmyndigheden påbyde afhjælpende foranstaltninger, hvis

produktionen/driften medfører væsentlig mere forurening end forudsat ved meddelelse af denne godkendelse. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan tilsynsmyndigheden nedlægge forbud med drift af virksomheden eller aktiviteten.

- Bekendtgørelse nr. 1695 af 19.12.06 (med senere ændringer) om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.'s krav omkring opbevaring og anvendelse af husdyrgødning.
- Kravet om kontrol af gyllebeholder hvert 10. år jf. bekendtgørelse nr. 723 af 12.09.97.
- Guldborgsund Kommunes affaldsregulativer, som bl.a. forbyder private at afbrænde affald, samt sætter en række krav til opbevaring og bortskaffelse af farligt affald og medicin affald.
- Bekendtgørelse om opbevaring mm. af døde produktionsdyr nr. 558 af 1. juni 2011.
- Bekendtgørelse nr. 259 af 23. marts 2010 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.
- Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække i planperioden 2011/2012, pt. bekendtgørelse nr. 845 af 12. juli 2011.
- Øvrige relevante godkendelser/dispensationer/tilladelser i forhold til anden lovgivning som ex. Byggeloven, Planloven, Slambekendtgørelsen og lign. skal søges separat.

Guldborgsund Kommune
Natur, Miljø & Plan
10. februar 2012

Frederik Cordes
Teamleder / landinspektør

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

3 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE, BEGRUNDELSE OG VURDERING

3.1 GENERELLE FORHOLD

3.1.1 Opnåelse af godkendt produktion, bortfald af resterende

Denne miljøgodkendelse omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Hiltvej 3, 4891 Toreby L. Til ejendommen er der tilknyttet en husdyrproduktion med CHR-nr. 112957 og ejendommen drives af I/S Holstenergaard under CVR-nr. 29295743 hvor både husdyrbruget og arealerne indgår sammen med bedrifterne på Hiltvej 4 og Toreby Østergade 12.

Under generelle forhold er der sat vilkår om, at bedriften skal indrettes og drives, som oplyst i ansøgningsmaterialet og at alle, der er ansat på bedriften skal være bekendt med vilkårene i godkendelsen og, at godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra meddelelsen.

For at lette tilsynet med, om godkendelsen udnyttes indenfor tidsfristen og planlægning af tilsyn, er der yderligere indsat vilkår om, at Guldborgsund Kommune skal underrettes, når de første dyr indsættes i de nye stalde, samt når dyreholdet i staldene er oppe på det maksimalt tilladte niveau. Ligeledes er der sat vilkår om, at Guldborgsund Kommune skal underrettes, når den nye gyllebeholder er færdig, og når den tages i brug. Dette skal sikre, at tidsfristerne overholdes, og at der ikke sker kontinuitetsovertrædelser i opstarten af produktionen.

Endvidere er der sat vilkår, som sikre, at Guldborgsund Kommune altid bliver orienteret om ændringer i ejerforhold og/eller ændringer af driftsansvarlig. Begrundelsen for dette vilkår er, at det er kommunen der skal vurdere, om det anmeldte udløser krav om tillæg til miljøgodkendelsen.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at overholdelse af de givne vilkår danner basis for, at de forskellige forudsætninger for beregninger og vurderinger, står mål med det i praksis gennemførte på bedriften. Dette danner udgangspunkt for, at den samlede vurdering af, at produktionen på ejendommen ikke vil have en væsentlig virkning på det omkringliggende miljø eller naboer holder.

3.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.2.1 Afstandskrav og lokalisering

Husdyrbrugets anlæg er placeret i landzone, med ca. 220 meter til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Hiltvej 5), der ligger vest for de eksisterende og nye staldbygninger/gødningsanlæg. Nærmeste område, som betragtes som samlet bebyggelse, er Øster Toreby, der er beliggende over 1000 meter øst for ejendommens anlæg. Der er ca. 550 meter til nærmeste byzone, der ligeledes er Øster Toreby.

Alle gældende afstandskrav for naboer/omkringboende er således overholdt.

Nedenstående kort viser placering af omkringboende i forhold til husdyrbrugets anlæg.

kort 1: Husdyrbrugets placering.

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. godkendelseslovens kap. 2 (§ 6-8) er angivet i nedenstående tabel.

	Afstand fra anlægget	Afstandskrav jf. husdyrloven
Ikke almene vandforsyningsanlæg	>25 meter	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	>50 meter	50 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer*	>15 meter	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	>15 meter	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	>1000 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom **	>15 meter	15 meter
Naboskel	Ca. 15 meter	30 meter
Nabobeboelse	Ca. 220 meter	50 meter
Byzone/område udlagt til boligformål	Ca. 550 meter	50 meter

Tabel 2 Anlæggets placering ift. afstandskrav.

*Det er ejers ansvar, at nyanlæg placeres mere end 15 meter fra eksisterende og nye dræn.

**Afstandskravet gælder kun ved etablering af anlæg, og ikke ved ændringer indenfor eksisterende.

Der er foretaget nabohøring ved ejer af mark, matr.nr. 41 a, Toreby By, Toreby, da gyllebeholderen bliver etableret nærmere end 30 meter til naboskel. Der er ingen beboelse på naboejendommen. Ejer af nabomark havde ingen indvindinger mod etableringen af gyllebeholderen.

Der er stillet vilkår til placering af gyllebeholderen.

På grund af afstanden fra stalden til banelinjen har ansøgning om udvidelse har været sendt i høring ved Regionstog A/S (Lollandsbanen). Regionstog A/S havde ingen bemærkninger til udvidelsen.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der kan meddeles dispensation til afstand til naboskel, da der ingen beboelse er på ejendommen. Herudover er alle gældende afstandskrav jf. kap 2 i husdyrloven overholdt.

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige gener for omkringboende, med overholdelse af de meddelte vilkår for lugt, lys og støj, som følge af anlæggets placering og lokalisering i forhold til de generelle afstandskrav.

3.2.2 Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger

Anlægget er placeret således at alle krav med hensyn til bygge-, beskyttelseslinjer og fredninger overholdes. Anlægget ligger således udenfor fortidsmindelinjer, kirkebyggelinjer, kirkeomgivelser, sø- og åbeskyttelseslinjer, strandbeskyttelseslinjer, § 3-beskyttede naturområder, § 7-beskyttede naturområder, lavbundsarealer og værdifulde kulturmiljøer.

Anlægget ligger indenfor kystnærhedszonen, men det vurderes, at tilbygningen til fare- og drægtighedsstalden samt opførelse af den nye gyllebeholder kan ske uden væsentlig betydning for oplevelsen af kystlandskabet, samtidigt med at der er en funktionel begrundelse, i og med at udvidelsen sker i tilknytning til allerede eksisterende produktionsanlæg. Anlægget ligger ligeledes indenfor skovrejsningsområde, men det vurderes, at anlægget er erhvervsmæssigt nødvendigt for bedriften, og på baggrund heraf vil det kunne opføres i skovrejsningsområdet.

Anlægget overholder gældende regler, og der er ikke behov for at dispensere efter gældende love og bekendtgørelser. Der er således ikke stillet vilkår i relation til bygge-, beskyttelseslinjer eller fredninger.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at alle bygge- og beskyttelseslinjer samt fredninger er overholdt, og produktionen vil ikke have væsentlig påvirkning på disse.

3.2.3 Udformning af anlæg og placering i landskabet

Ud over det eksisterende anlæg skal der bygges en forlængelse på både drægtighedsstalden og farestalden. Begge mod øst. Farestalden udvides med ca. 1475 m² og drægtighedsstalden udvides med ca. 1525 m². Staldene har en taghældning på ca. 20 grader, hvilke giver en kiphøjde på ca. 7,3 meter. Tilbygningerne opføres i betonelementer med søsten samt eternittag. Derudover bygges en ny gyllebeholder med et grundareal på ca. 900 m² og en sidehøjde på 4 meter svarende til 3400 m³. Endelig opføres en ny silo med en bygningshøjde på 16 meter. Alle de nye anlæg bygges i tilknytning til det eksisterende. Der kan i den forbindelse henvises til bilag 1, Beliggenhedsplan.

Der er ikke planlagt afskærmende beplantning omkring ejendommen, idet det af ansøger er vurderet, at anlæggets fremtræden i forhold til landskabet vil være

uændret, da de nye bygninger etableres i tilknytning til eksisterende og opføres i sammen materiale som det eksisterende.

Guldborgsund Kommune har dog valgt at stille vilkår om beplantning omkring den nye gyllebeholder som vil sløre indsigten til ejendommen vest fra ejendommen. Det skal udarbejdes en plan for beplantningen.

Ved udarbejdelse af beplantningsplanen skal det sikres at plantevalg afspejler omkringliggende beplantninger, således at den færdige beplantning kommer til at falde ind i det omkringliggende landskab og ikke kommer til at virke som et fremmeelement eller en "mur". Beplantningen skal ikke nødvendigvis skjule gyllebeholderen fuldstændigt, men først og fremmest se ud som et naturligt landskabelement.

Beplantningsplanen skal godkendes af Guldborgsund Kommune. For mange planter er det mest optimale plantningstidspunkt om efteråret. Der er derfor sat vilkår om, at beplantningen skal etableres hurtigst muligt og senest det først kommende efterår. Endvidere er der sat vilkår om, at beplantningen skal vedligeholdes. Dvs. at evt. udgående planter skal erstattes og beplantningen skal renholdes for ukrudt, således at beplantningen hurtigst muligt kan opnå en størrelse, så den kommer til at virke efter hensigten.

Med hensyn til belysning vil lys i stalden være slukket efter kl. 21.00 om aftenen. Over døre og porte er der placeret udendørs belysning. Styring af udendørs belysning er ved hjælp af følere. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning om natten, hverken i staldene eller udenfor bygningerne. Der er ikke projektører eller anden belysning, der bør give anledning til generende fjernvirkning.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at de valgte placeringer er de bedste ud fra en samlet vurdering af hensigtsmæssigt drift og landskabelige hensyn. Det er ligeledes Guldborgsund Kommunens vurdering, at de stillede vilkår vedrørende beplantning sikrer, at ejendommen vil fremstå med mindst visuelbetydning for omkringboende.

Desuden vurderes det, at udendørs belysningen ikke vil virke generende for omkringboende.

3.2.4 Landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- og rekreative værdier

Ejendommen er placeret i landzonen i et område, som i Kommuneplan 2009-2021 er udpeget som jordbrugsområde med særlige naturværdier. Et sådan område er primært forbeholdt jordbrugerhvervene, men der må generelt ikke etableres tekniske anlæg og lignende der kan forringe områdets landskabs-, natur- og kulturhistoriske værdier, mangfoldigheden af planter og dyr, deres levesteder og spredningsmuligheder. Samtidig ligger anlægget udenfor områder karakteriseret som større uforstyrrede landskaber.

Bygningsmassen vurderes efter etablering af de nye tilbygninger at fremstå som en homogen masse, idet alle bygningerne ligger i tilknytning til hinanden. Tilbygningerne bygges parallelt hen mod den eksisterende gyllebeholder og ligger derfor ikke udenfor ejendommens bygningsfelt.

Etablering af tilbygningerne vil ske væk fra nærmeste nabo mod vest. Syd for ejendommen løber Lollandsbanen. For naboer nord for ejendommen vil der blive

indblik til de nye bygninger, men da nabobeboelserne mod nord ligger så langt væk fra ejendommen vurderes det at få mindre visuel betydning.

For at sikre, at de landskabelige forhold tilgodeses er der sat vilkår om, at materiale- og farvevalg til de nye bygninger skal passe ind i den eksisterende bygningsmasse, via udførelse i samme materialer og farver som det eksisterende. For at undgå ophobning af jordbunker omkring ejendommen, er der stillet vilkår om, at overskudsjord fra udgravning til nybyggeri skal spredes jævnt ud omkring anlægget eller skal bortskaffes på anden vis.

Med vilkår omkring placering og udformning/farver på de nye bygninger, vil det sikres, at nybyggeriet ikke adskiller sig væsentligt fra den eksisterende bygningsmasse.

Geologiske værdier

Syd for anlægget omkring Flintinge Å ligger et større Regionalgeologisk interesseområde. Et sådant område er prioriteret i relation til landskabelige værdier. Med udgangspunkt i afstanden på ca. 1700 meter fra anlægget vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlig indflydelse på de geologiske værdier i området.

Kulturhistoriske værdier

Anlægget ligger udenfor værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer, og der ligger ingen områder udpeget som særlige i forhold til kulturmiljøer indenfor 1000 meter. Der ligger ingen beskyttede fortidsminder indenfor 1000 meter fra anlægget.

Naturmæssige værdier

Ejendommen ligger udenfor områder med særlige lokale naturområder men indenfor jordbrugsområder med særlige naturværdier.

I kommuneplanen er de landskabselementer, der knytter sig til jordbrugsområder med særlige naturværdier, karakteriseret således:

- Den lange og landskabeligt meget varierede kyst, inklusive lavvandede marine områder.
- Skovene og randzoner omkring skovene, der oplevelsesmæssigt hænger sammen.
- Ådale, sø- og lavbundsområder, der udgør landskabelige helheder og rummer relativt store andele af naturområder.
- Markante morænelandskaber, f.eks. landskaber præget af dødis, åse eller lignende.

De naturelementer, der knytter sig til jordbrugsområder med særlige naturværdier, er:

- Arealer med beskyttet natur i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Det er søer, vandhuller, moser, ferske enge, overdrev, heder og strandenge og vandløb.
- Naturfredede områder i henhold til kapitel 6 i naturbeskyttelsesloven.
- Områder, hvor der vurderes at være store muligheder for naturgenopretning, herunder områder der grænser op til og forbinder arealer med beskyttet natur.
- Natura 2000-områder på land med naturtyper, planter og dyr af international interesse.

Retningslinjerne for dette område omfatter bl.a. "Fritliggende og driftmæssige nødvendige anlæg i relation til jordbrugserhvervet skal tilpasses beskyttelseshensynene mest muligt."

Da udvidelsen på denne bedrift er vurderet i forhold til naturområder (se afsnit vedr. naturvurdering), så vurderes det, at ansøgte bedrift er tilpasset ovenstående beskyttelseshensyn.

Rekreative værdier

Nord for ejendommen i forbindelse med Hamborg Skov ligger et større regionalt friluftsområde. Selve ejendommen ligger udenfor dette område, og det vurderes, at det ansøgte ikke vil have væsentlig indflydelse på området.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at udvidelsen af produktionen ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet i forhold til de nuværende forhold. Samtidig vurderes det, at det ikke vil have væsentlig indflydelse på udpegede kulturmiljøer eller hensyn til kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske-, rekreative værdier herunder økologiske forbindelseslinjer og lignende regionale udpegninger.

Samlet vurderes det, at udvidelsen er uden landskabelig betydning og uden visuel betydning for omkringboende.

3.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

3.3.1 Produktionsomfang, fleksibilitet og udnyttelse

Der er søgt om udvidelse til 1.400 søer svarende til 325, 58 DE.

Den ansøgte produktion er skitseret i nedenstående tabel og på bilag 2: "Sammensætning og fordeling i de enkelte staldafsnit". Det er denne opdeling der er forudsætning for ansøgningens lugt- og ammoniakberegninger. Bilaget viser også gødningssystem og evt. valgte tilpasninger og teknologier samt staldtype i nudrift. Der henvises endvidere til oversigts-/anlægstegning på bilag 1.

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit	Antal årsdyr	Stipladser	DE
Farestald Kassestier, delvis spaltegulv	Stald 8 Afsnit 1	585	153	41,01
Løbe- drægtighedsstald Indv. Opstald, delvis spaltegulv	Stald 8 Afsnit 2	182	134	29,57
Løbe- drægtighedsstald Løsgående, delvis spaltegulv	Stald 6	433	320	70,34
Farestald Kassestier, delvis spaltegulv	Stald 15 Ny	815	213	57,14
Løbe- drægtighedsstald Løsgående, delvis spaltegulv	Stald 14 Ny	785	579	127,52
I alt				325,58

Tabel 3. Fordeling af dyr i staldafsnit.

Beregningerne af DE er foretaget på baggrund af Bekendtgørelse nr. 1695 af 19.12.06 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., (med senere ændringer).

Vilkår i afsnittet om staldindretning og drift fastlægger det maksimalt tilladte dyrehold på ejendommen. Enhver ændring udover det, der er fastsat i vilkårene, kræver fornyet godkendelse. Det er dog tilladt, at mindske dyreholdet i forhold til det i vilkårene beskrevne uden ansøgning og godkendelse. Ved en evt. mindskelse af dyreholdet skal opmærksomheden dog henledes på, at efter 3 år med et lavere dyrehold bortfalder retten til at hæve dyreholdet til det i miljøgodkendelsen fastlagte niveau jf. kontinualitetsprincippet.

Under afsnittet om produktionens omfang er der ligeledes sat vilkår om, at hvis omregningsfaktorerne fra dyr til dyreenheder ændres, er det den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen/tilladelsen blev givet, der skal tages udgangspunkt i. Herved fastholdes den produktion målt i antal producerede dyr, der på tidspunktet for godkendelse kunne forventes.

Fleksibilitet og udnyttelse

Endelig er der i afsnit om staldindretning og drift indsat vilkår om, at produktionen skal ske så jævnt over året som muligt. Med dette vilkår skal det sikres, at der ikke sker væsentlige udsving i lugtemissionen fra bedriften. Der vil naturligvis være små udsving i produktionen over året og sygdom o.l. kan nødvendiggøre større udsving i enkelte år, men vilkåret skal forhindre væsentlige tilbagevendende udsving, som kan føre til nabogener.

Der er ikke søgt om eller indbygget fleksibilitet i forhold til afvigelser/variationer i vægtintervaller eller trinvis udvidelse af produktionen.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved opfyldelse af de stillede vilkår ikke vil være væsentlige virkninger på omgivelserne i relation til produktionsomfanget.

3.3.2 Staldindretning og drift

Placering af de enkelte staldafsnit er skitseret i foregående afsnit, og i øvrigt kan der henvises til bilag 2. "Sammensætning og fordeling i de enkelte staldafsnit". Den eksisterende farestald og drægtighedsstald forlænges, så der er plads til flere dyr.

Alle staldafsnittene er med delvis spaltegulv og derved håndteres al husdyrgødningen som gylle.

De nye staldafsnit vil blive etableret med gyllekølingsanlæg. Se afsnit 3.5.3 - Gyllekøling.

Der er stillet vilkår om, at staldindretningen skal svare til der ansøgte. Fordelingen i staldafsnit er, at søerne opstaldes i kassestier på delvis spaltegulv i farestalden og søerne i drægtighedsstalden opstaldes som løsgående på delvis spaltegulv, men søerne i den eksisterende løbe- drægtighedsstald (stald 8 afsnit 2) opstaldes individuelt på delvis spaltegulv. Ved anvendelse af en relativ stor andel fast gulv reduceres overfladearealet af gyllen, hvorfra der kan ske ammoniakfordampning.

Fordampning af ammoniak og til dels lugt, kommer fra våde gødningsoverflader, hvorfor renholdelse af det fast gulv er essentielt.

Vilkåret er stillet for at sikre, at forudsætningerne for beregningerne og vurdering af ammoniak, lugt og næringsstoffer i gødningen svarer til beregningsgrundlaget for miljøgodkendelsen.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at staldindretningen og driften af staldene, gennem overholdelse af de givne vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af omkringboende eller det omgivende miljø.

3.3.3 Overbrusning og rengøring

Der anvendes overbrusningsanlæg i løbe- drægtighedsstalden, som kører med faste intervaller. Overbrusningsanlæggene er placeret over spaltearealet og medvirker til at renholde stierne ved at styre søernes gødeadfærd.

Ved vask af stalde anvendes der iblødsætning, hvorefter staldene vaskes med højtryksrenser med koldt vand. Stierne i farestalden vaskes ca. 1 gang om året mens gangarealerne rengøres ca. 1 gang om måneden. Løbe- drægtighedsstalden vaskes efter hvert hold. Der bruges ikke desinfektionsmiddel.

Både iblødsætning og vask med højtryksrenser er vandbesparende, og er at betegne som BAT.

Der er stillet vilkår om, at der til stadighed skal tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stier incl. gulv holdes tørre og rene, samt at stalde, ventilations- og foderanlæg holdes rene. Dette begrundet i, at beskidte mekaniske anlæg kan medføre øget energiforbrug og eventuelt øgede lugtgener, hvilket ikke er hensigtsmæssigt. God staldhygiejne vil være med til at forebygge eventuelle lugtgener og unødigt høj ammoniakfordampning. Til god staldhygiejne hører blandt andet, at stierne holdes rene og tørre. Samtidig sikrer renholdelse af område med foder at skadedyr ikke opformerer og spreder sig.

Vilkår om, at rester af foder og/eller husdyrgødning skal tilføres gyllebeholderen skal medvirke til, at der ikke er øget risiko for tiltrækning af skadedyr, eller forurening af området omkring anlægget.

Beregninger og vurderinger i miljøgodkendelsen bygger på overholdelse af de givne vilkår.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at den anvendte praksis for overbrusning, vask og rengøring af stalde er medvirkende til at opretholde en god hygiejne i staldene.

3.3.4 Ventilation

Der er undertryksventilation i alle staldafsnit med udsugning i tagryg. Højden på afkastene er ca. 1 meter over tagfladen.

Alle ventilationsinstallationer kører hele året, men på en sådan måde, at en ventilator kører på maksimum og de andre på minimum (multistep). Ventilationen vil have et lavt energiforbrug og være styret af temperaturen, som sikre at ventilationen kører optimalt.

Efter hver vask i staldene vil ventilatorerne blive rengjort samt ventilationsafkastene vil blive rengjort en gang årligt.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at ventilationssystemet ikke giver anledning til gener for de omkringboende.

3.3.5 Fodring

Korn til fodring af grisene opbevares på nordsiden af den eksisterende løbe-drægtighedsstald (2 siloer, ca. 14 meter høje). Der er ansøgt om opførsel af yderligere en silo i forbindelsen med udvidelsen. Siloen vil se ud som de eksisterende og blive placeret ved siden af dem.

Foderanlægget er placeret i den vestlige ende af løbe- drægtighedsstalden.

Der tilsættes fytase i fodret, hvilke vil reducere den mængde fosfor der udskilles i husdyrgødningen. I normen i ansøgningssystemet er der som udgangspunkt indregnet normtilsætning af fytase til fodret og ansøger har oplyst, at fodres indhold af protein og fosfor ligger indenfor de i BREF dokumentet nævnte rammer.

Som opfølgning på oplysninger i ansøgningen er der sat vilkår om fasefodring og fytasetilsætning til søerne, da dette er at betragte som BAT.

Søer

Der er indtastet følgende fodertilpasninger for søerne

- 133 g råprotein / FEso
- 4,6 g P / FEso i farestalden
- 3,8 g P / FEso i løbe- drægtighedsstalden

Da de valgte niveauer har betydning for beregningerne fortaget i ansøgningssystemet og ligger til grund for vurderingerne i miljøgodkendelsen, er der sat vilkår, som skal sikre overholdelse af de angivne niveauer.

Det er valgt at foder til søerne skal afvige fra ansøgningssystemets normværdier, med hensyn til råprotein og fosfor. Råproteinindholdet vil blive reduceret til 133 g råprotein/FEso. Normtal for søer er på 143 g råprotein/FEso (2005/2006). Fosforindholdet vil blive reduceret til 4,6 g P / FE for søerne i farestierne samt til 3,8 g P / FE for søerne i løbe- drægtighedsstierne. Det svarer til et niveau på 4,3 g P / FE. Normtal for søer er på 5,0 g P / FEso (2006/2007).

Beregning af kg N ab dyr

Kommunen skal stille vilkår til maksimal kg N ab dyr for den samlede ansøgte produktion for at fastholde forudsætningerne for vurderingerne i godkendelsen (jf. Wiki-vejledningen):

N ab dyr beregnes som følger:

Ligning 1, årssøer, kg N ab dyr pr. årssø:

$$(((FE \text{ pr. årssø} \times g \text{ råprotein pr. FE})/6250 - 1,98 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257 \text{ kg N pr. kg tilvækst}))$$

Med konkrete tal:

$$(((1442 \text{ FE pr. årssø} \times 133 \text{ g råprotein pr FEso})/6250) - 1,98 - (24,6 \text{ fravænnende pr årssø} \times 7,2 \text{ kg} \times 0,0257 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) = 24,15 \text{ kg N ab dyr / årssø.}$$

Ovenstående ligning er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårs ligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi	Normtal*
Antal fravænnede pr årssø, stk.	Norm	24,6 (2005/2006) for råprotein 26 (2008/2009) for fosfor
Vægt ved fravænnning, kg	Norm	7,2 (2005/2006) for råprotein 7,3 (2008/2009) for fosfor
FEso pr. årssø	Norm	1442 (2005/2006) for råprotein 1490 (2008/2009) for fosfor
Råprotein pr FEso, g	133	142,8 (2005/2006)
Fosfor pr FEso, g	4,6 i farestalden 3,8 i løbe- drægtighedsstalden Svarende til 4,3** g P / FEso	5,0 (2008/2009)

Tabel 4 Forudsætninger for fodervilkårsberegning, søer

*It-ansøgningssystemet regner med norm 05/06 i forhold til N for søer samt normtal 08/09 i forhold til P for søer.

**Totalfoder g P / FEso (60 % diegivningsfoder (farestald) + 40 % drægtighedsfoder (drægtighedsstald) jf. Miljøstyrelsens BAT-teknologiblad "fosforindhold i sofoder)

Samlet krav til overholdelse af maksimalt kg N ab dyr:

N ab dyr (årsøer): 1.400 stk. * 24,15 kg N ab dyr/år = 33.810 kg N ab dyr.

Maksimal kg N ab dyr samlet = 33.810 kg N ab dyr.

Jf. Wiki-vejledningen skal der stilles vilkår til maksimalt kg N ab dyr, derfor er ovenstående beregninger udført. Det er dog ikke muligt at kontrollere kg N ab dyr i gødningsregnskabet eller i it-ansøgningssystemet. Guldborgsund Kommune har derfor valgt, ikke at stille vilkår til kg N ab dyr i denne godkendelse. Der vil blive stillet vilkår til forudsætningerne til beregningerne med hensyn til g råprotein der tildeles fodret.

Guldborgsund Kommune har endvidere valgt at stille vilkår til maksimalt 31.123 kg N ab lager, da dette kan kontrolleres i gødningsregnskabet og det fremgår samtidig af it-ansøgningssystemet. Beregningerne af kg N ab lager er foretaget ud fra samme forudsætninger, som beregningerne af kg N ab dyr.

Beregning af kg P ab dyr

Med baggrund i at kommunen skal stille vilkår til maksimal kg P ab dyr for den samlede ansøgte produktion, for at fastholde forudsætningerne for vurderingerne i miljøgodkendelsen, beregnes først de dyregruppespecifikke krav:

P ab dyr beregnes som følger:

Antal søer i farestald * kg P ab dyr pr årssø (farestald) (nedenstående ligning 2) +
Antal søer i løbe- drægtighedsstalden * kg P ab dyr pr. årssø (løbe
drægtighedsstalden) (nedenstående ligning 3).

Ligning

$$\left(\left(\frac{\text{FE pr årssø} \times \text{g fosfor pr. FE}}{1000} - 0,58 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,006 \text{ kg N pr. kg tilvækst})\right)$$

Ligning 2 (fare stald)

Med konkrete tal:

$$\left(\left(\frac{1490 \text{ FE pr. årssø} \times 4,6 \text{ g fosfor pr FEso}}{1000} - 0,58 - (26 \text{ fravænnede pr årssø} \times 7,3 \text{ kg} \times 0,006 \text{ kg N pr. kg tilvækst})\right) = 5,1352 \text{ kg P ab dyr / årssø}$$

60 % af kg P ab dyr = 3,08112 kg P ab dyr (farestald).

Ligning 3 (løbe- drægtighedsstald)

Med konkrete tal:

$$\left(\left(\frac{1490 \text{ FE pr. årssø} \times 3,8 \text{ g fosfor pr FEso}}{1000} - 0,58 - (26 \text{ fravænnede pr årssø} \times 7,3 \text{ kg} \times 0,006 \text{ kg N pr. kg tilvækst})\right) = 3,9432 \text{ kg P ab dyr / årssø}$$

40 % af kg P ab dyr = 1,57728 kg P ab dyr (løbe- drægtighedsstald).

Samlet for årssøer: 3,08112 + 1,57728 kg P ab dyr = 4,6584 kg P ab dyr (årssøer).

Ovenstående ligning 2 og 3 er beregnet ud fra forudsætningerne i tabel 3. For kvælstof anvendes der normtal for 2005/06 og for fosforberegningerne anvendes normtal for 2008/09. Den enkelte forudsætning er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Samlet krav til overholdelse af maksimalt kg P ab dyr:

P ab dyr (årssøer): 1.400 stk. * 4,6584kg P ab dyr/år = 6.521,76 kg P ab dyr.

Maksimal kg P ab dyr samlet = 6.522 kg P ab dyr.

Jf. Wiki-vejledningen skal der stilles vilkår til maksimal kg P ab dyr, derfor er ovenstående beregninger udført. Det er dog ikke muligt at kontrollere kg P ab dyr i gødningsregnskabet eller i it-ansøgningssystemet. Guldborgsund Kommune har derfor valgt, ikke at stille vilkår til kg P ab dyr i denne godkendelse. Der vil blive stillet vilkår til forudsætningerne til beregningerne med hensyn til g fosfor der tildeles fodret.

Guldborgsund Kommune har endvidere valgt at stille vilkår til maksimalt 6.056 kg P ab lager, da dette kan kontrolleres i gødningsregnskabet og det fremgår samtidig af it-ansøgningssystemet. Beregningerne af kg P ab lager er foretaget ud fra samme forudsætninger, som beregningerne af kg P ab dyr.

Fodring samlet

Jf. Miljøstyrelsens Wiki-vejledning skal "Dokumentation for beregningen af N og P ab dyr pr. dyr følge reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet. Det vil sige dokumentationen skal mindst dække en sammenhængende periode på 350 dage (i perioden 15. september år 1 (fx 2009) til 15. februar år 3 (fx 2011)). Det skal som hovedregel være i form af effektivitetskontrol og logbog over de anvendte foderblandinger.

Da kg N og P ab dyr ikke kan kontrolleres vil dokumentation af kg N og P ab lager kunne accepteres ved en beregning ud fra totalt foderforbrug, indhold af råprotein og eller fosfor ud fra logbog og opgørelser over nye og afganget søer.

Fremgår foderets indhold af protein ikke, men er indholdet af kvælstof (N) angivet, så kan foderets indhold af råprotein udregnes ved at gange indholdet af N med 6,25. Ved blanding og udfodring af foder på basis af egen avl eller indkøbte foderstoffer, hvor indholdet af råprotein ikke fremgår af medfølgende deklaration, skal standardværdier for gram råprotein pr. foderenhed anvendes, jf. standardværdier for svin ifølge vejledning til gødningsregnskab. Standardværdier findes også på Videncenter for Svineproduktions hjemmeside. For byg og hvede anvendes analyser fra årets høst i det relevante år, som angivet i vejledningen til gødningsregnskabet".

Kommunen har valgt at følge denne vejledning, da det vurderes, at den giver et godt grundlag for dokumentation og kontrol af forhold vedrørende fodringen. Der er stillet vilkår i forhold til ovenstående.

Der er stillet vilkår (i relation til egenkontrol) om, at der skal foreligge en logbog eller tilsvarende opgørelse, der dokumenterer fodermængder, vægtintervaller, foderforbrug og en beregning af N og P ab lager pr. årssø. En gang årligt skal der gennemføres en beregning af den samlede årlige produktion af N og P ab lager fra anlægget – eventuel ud fra effektivitetskontrollen/produktionskontrollen eller med udgangspunkt i ovenstående ligninger.

Der er ligeledes stillet vilkår og, at der skal føres logbog over blandeforskrifter og indlægssedler/foderoptimeringsudskrift. Disse skal opbevares i minimum 5 år og fremvises på kommunens forlangende. Yderligere skal der minimum være blandeforskrifter for hver 3. måned.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår til fodring, samt drift af ejendommen som beskrevet, ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne i relation til fodring af søerne.

3.3.6 Energi- og vandforbrug

Energi

Energiforbruget vil i forbindelse med udvidelsen af dyreholdet stige fra ca. 110.000 kWh til 350.000 kWh. Energiforbruget er inkl. varme.

Elforbruget fordeler sig hovedsagligt på ventilationsanlæg, foderanlæg, belysning og gyllekølingsanlæg.

Ved etablering af de nye staldafsnit vil der blive etableret gyllekøling i tilbygningerne. Overskudsvarme fra gyllekølingsanlægget anvendes til opvarmning

af farestalde, forrum, teknikrum samt velfærdsrum. Der vil efter udvidelsen kun være brug af fyringsolie i forbindelse med driftsstop på gyllekølingsanlægget. For yderligere forhold omkring gyllekøling se afsnit 3.5.3 herom.

Der opbevares ingen dieselolie på ejendommen, da markdriften udføres fra en anden ejendom (Toreby Østergade 12).

I/S Holstenergaard har en vindmølle (750 kWh). Vindmøllen producerer mere strøm end der anvendes på denne bedrift og de øvrige bedrifter der drives under I/S Holstenergaard.

Der er stillet vilkår om, at ventilatorer renholdes, drives og vedligeholdes således, at unødigt støj og energiforbrug undgås. De samme forhold gør sig gældende for foderanlæg og staldmekanik, som skal renholdes og serviceres således, at unødigt modstand forhindres og fejl udbedres.

For at holde øje med energiforbruget, er der stillet vilkår om, at der ved afvigelser i de årlige opgørelser skal gøres tiltag for at finde årsagen til et stigende forbrug og eventuelt gennemføre tiltag for at reducere forbruget. Ved betydelige afvigelser skal det anmeldes til kommunen, da det kan have betydning for forudsætningerne for miljøgodkendelsen.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at energiforbruget er på et fornuftigt niveau i forhold til bedriftens produktion. Ved overholdelse af de givne vilkår og gennemførelse af energibesparende foranstaltninger på ejendommen vurderes det, at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på omgivelserne.

Vand

Vandforbruget er opgjort til:

Anvendelse	Forbrug i nudrift	Forventet forbrug efter udvidelsen
Drikkevand til søerne	3.000 m ³	6.850 m ³
Vaskevand	250 m ³	450 m ³
Beboelse	Ca 200 m ³	Ca. 200 m ³
Markdrift*		

Tabel 5: Vandforbrug

*Der anvendes ikke vand til markdriften fra ejendommen, da markdriften udføres fra en anden ejendom (Toreby Østergade 12).

Der anvendes vand fra egen vandforsyning. Grundvandsforekomsten i området er ikke overudnyttet, og der er ikke negativ påvirkning af overfladevand. Der er derfor ikke nogen grundvandsmæssige problemer med udvidelsen af svineproduktionen. Selve anlægget og vandkvaliteten skal naturligvis leve op til de til enhver tid gældende krav. Alternativt skal ejendommen forsynes med vand fra Vandforsyningen Østlolland. Den fremtidige indvinding kræver en indvindingstilladelse, som skal søges ved Guldborgsund Kommune inden udvidelsen/ændringen af dyreholdet.

Der er stillet vilkår om, at der skal holdes øje med vandforbruget og drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås. Dette er begrundet i, at fornuftig drift og vedligeholdelse skal danne baggrund for, at der ikke opstår forholdsmæssigt øget vandforbrug i form af spild,

som kan have negativ indflydelse på opbevaringskapaciteten i gyllebeholderne og større vandforbrug end forudsat i denne godkendelse.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at vandforbruget er på et fornuftigt leje i forhold til bedriftens produktion. Ved overholdelse af de givne vilkår og gennemførelse af vandbesparende foranstaltninger på ejendommen vurderes det, at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på miljøet.

3.3.7 Spildevand, regnvand og vask af maskiner og sprøjteudstyr

Der kommer kun spildevand i forbindelse med vask af staldene. Vandet opsamles i stalden og ledes ud samme vej som gyllen. I nudrift frembringes der ca. 200 m³ spildevand, hvilke forventes øget til ca. 475 m³ spildevand efter udvidelsen. Spildevandsmængden er beregnet ud fra normer i "Håndbog for svinehold 2007".

Der opsamles ikke vand fra vaskeplads, da vask af maskiner foregår på anden ejendom (Toreby Østergade 12). Der tildeles således ca. 475 m³ spildevand til gyllebeholderne årligt. Dette vand indgår i beregningen af opbevaringskapaciteten på ejendommen sammen med den producerede mængde gylle. For kapacitetsberegningen henvises til afsnit 3.5.2 om Flydende husdyrgødning, opbevaring. Spildevand tilledt gyllebeholder udbringes sammen med husdyrgødningen på markerne.

Der er stillet vilkår om, at vand fra vask af stalde, inventar samt foderrekvisitter og lignende skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder. Dette er krævet for at undgå at vand fra vask af ovenstående kan flyde til kloaker eller strømme til andre uhensigtsmæssige steder, hvor det kan forårsage forurening eller uønskede påvirkninger af omgivelserne.

Tagvand fra bygningerne ledes via rørledning til kanal nord for ejendommen. Vandet ender i Guldborgsund.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderne er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand, herunder regnvand, i ansøgt drift, hvilket fremgår af afsnit om flydende husdyrgødning.

Der er vurderet, at spildevand, der er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen kan håndteres i overensstemmelse med denne bekendtgørelses regler.

Ligeledes vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på forsvarlig vis, således at der ikke sker væsentlig påvirkning af omgivelserne som følge heraf.

3.3.8 Affald (døde dyr, fast og olie/kemikalie)

Ansøger har fremsendt skemaoversigt over opbevaring og bortskaffelse af forskellige affaldstyper. Oversigten fremgår af nedenstående:

Affaldstype	EAK-kode	Opbevaring	Bortskaffelse
Døde dyr.	020102	Kølecontainer ved stald indtil bortskaffelse på plads i tilknytning til ejendommen Hiltvej 4	DAKA

Medicinrester/-emballage (tomme medicinflasker, brugte kanyler).	020109	I serviceafdelingen.	Emballage/tomme flasker til genbrugsplads. Medicinrester til dyrlæge.
Pesticidemballage	020108	Ingen pesticider på Hiltvej 3.	-
Malingsrester/-emballage	020108	Ingen på Hiltvej 3.	Kommunal modtageordning for farligt affald.
Farligt affald, herunder spildolie, oliefiltre, akkumulatorer mv.	020108	Ingen på Hiltvej 3.	Kommunal modtageordning for farligt affald.
Papir fra sækkevare og lignende.	020199	Foderlade	Genbrugsplads
Dagrenovation	020199	Container	Kommunal ordning
Elektronikaffald	020199	Ingen på Hiltvej 3.	Genbrugsplads

Tabel 6: Affaldstyper

Markdriften foregår fra en anden ejendom under bedriften beliggende Toreby Østergade 12. Derfor er der ingen olie- kemikalier på ejendommen.

Døde dyr

Som oplyst i ovenstående skema placeres døde dyr til afhentning på plads ved ejendommen Hiltvej 4. Indtil afhentningsdagen placeres døde smågrise i kølecontainer og søer under cadavercap ved ejendommen Hiltvej 3 udleveringsrampe.

Der påtænkes at etablere en kølebrønd ved Hiltvej 4 til opbevaring af døde dyr. Etablering af kølebrønden kræver ikke godkendelse efter husdyrloven.

Da affald er et meget reguleret område, vurderer Guldborgsund Kommune, at det ikke er nødvendigt at sætte særskilt vilkår om de mest almindelige forekomne affaldstyper. I de generelle bemærkninger efter vilkårene er der således blandt andet henvist til kommunens regulativer, som alle borgere og virksomheder er forpligtiget til at overholde.

Der henvises endvidere til bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, der overflødiggør vilkår om dette.

Der er sat vilkår om, at korrekt bortskaffelse af ejendommens farlige affald skal kunne dokumenteres f.eks. ved regninger fra godkendte transportører og/eller modtageanlæg. Dokumentationen skal opbevares i 5 år.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der på basis af overholdelse af givne vilkår og generelle regulativer ikke vil være problemer med hensyn til håndtering af affald fra ejendommen. Affaldsopbevaring, håndtering og bortskaffelse vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne.

3.3.9 Råvarer og hjælpestoffer (olie og kemikalier)

Der er ikke noget oplag af olie og kemikalier på ejendommen som følge af, at markbruget drives fra ejendommen Toreby Østergade 12.

Der er en fyringsolietank på ejendommen på 1.200 liter. Olietanken er placeret ved serviceområdet mellem de to eksisterende stalde. Efter udvidelsen skal olietanken kun bruges i nødstilfælde, såfremt gyllekølingsanlægget ikke kører.

Der er ikke stillet særlige vilkår i forbindelse med opbevaring af fyringsolie, da dette er omfattet af olietanksbekendtgørelsen.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at ved overholdelse af de generelle regler vil der ikke være væsentlig risiko for forurening ved fyringsolietanken.

3.3.10 Driftsforstyrrelser og uheld

Som eksempel på mulige driftsforstyrrelser eller uheld på ejendommen, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, er følgende angivet af ansøger:

- Ventilationssvigt.
- Stop af foderanlægget.
- Brud på gyllebeholder og olietank

For at minimere risikoen for uheld træffes følgende forholdsregler jf. ansøger:

- Der er alarm på ventilations- og foderanlæggene.
- Der er ingen pumpe på gyllebeholderen, gyllen suges ud af beholderne af gyllevogn med pumpe.
- Olietanken er hævet over jorden og placeret så den ikke kan påkøres eller beskadiges på anden vis. Tanken er forsynet med overfyldningsalarm.

For at minimere gener og forurening ved uheld gøres følgende jf. ansøger:

- Der er etableret nødstrømsanlæg.
- Sprængning af gyllebeholder. Gyllen vil løbe ud på marken, hvorfra den kan pumpes op.
- Beredskabsplan beskriver hvordan der skal reageres ved uheld.

Med hensyn til krav til beredskabsplan henvises der til senere afsnit herom.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at de beskrevne forholdsregler og tiltag i forbindelse med driftsforstyrrelser og uheld sammen med brug af beredskabsplanen i tilstrækkeligt omfang forholder sig til kritiske situationer. Samtidig hermed er de beskrevne relevante forholdsregler med til at sikre, at der ikke vil være væsentlig påvirkning af omgivelserne som følge af uheld og driftsforstyrrelser.

3.3.11 Biaktiviteter

Der er en vindmølle på ejendommen. Men denne har ingen umiddelbar indflydelse eller forbindelse med husdyrproduktionen. Den vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne, som skal inddrages i denne godkendelse.

3.4 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

3.4.1 Ammoniak og natur

Beregningerne foretaget i ansøgningen viser, at husdyrbruget har et samlet tab af ammoniak til omgivelserne, beregnet som summen af emissionerne fra henholdsvis staldene og gødningslagre. Beregningerne er baseret på oplysninger omkring typen af husdyrholdet, indretning af staldanlæggene, fodersammensætning og opbevaring af husdyrgødning.

Ammoniakemissionen fra stald og lager er vist nedenfor:

Kilde til emission	Emission, ansøgt drift
Stalde	3.438,85 kg N / år
Opbevaringslagre	605,75 kg N / år
Samlet ammoniakemission	4.044,61 kg N / år
Meremission fra anlæg	2.003,56 kg N / år

Tabel 7: Ammoniakemission

Beregningerne der er foretaget i it-systemet viser, at den samlede emission fra anlægget øges i forhold til den nuværende produktion som følge af udvidelse af husdyrproduktionen.

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 20 % gælder for stalde, hvor der gennemføres ændringer eller nyetableringer. Reduktionskravet er vurderet i forhold til referencesystemerne, og beregningerne i det elektroniske ansøgningssystem viser, at kravet ved den angivne drift overholdes.

I ansøgningsmaterialet er det oplyst, at det generelle krav opfyldes ved anvendelse af følgende tiltag:

- Gyllekøling i de nye stalde.

Der skal henvises til de enkelte vilkår i relation til ovenstående og vurdering i de følgende afsnit omhandlende følsom natur.

3.4.1.1 Beskyttede naturtyper, herunder lovens § 7-områder

En række naturtyper er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Disse omfatter moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge, overdrev, heder, søer og vandløb. I henhold til Naturbeskyttelsesloven er der forbud mod ændringer af beskyttede naturtypers tilstand.

En række af naturtyperne er sårbare over for kvælstofpåvirkninger. Afdampning af kvælstof fra stald og lager kan medføre ændringer i ammoniakfølsomme naturtyper, afhængig af naturtypernes placering og afstand i forhold til stald og lager. Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 8.

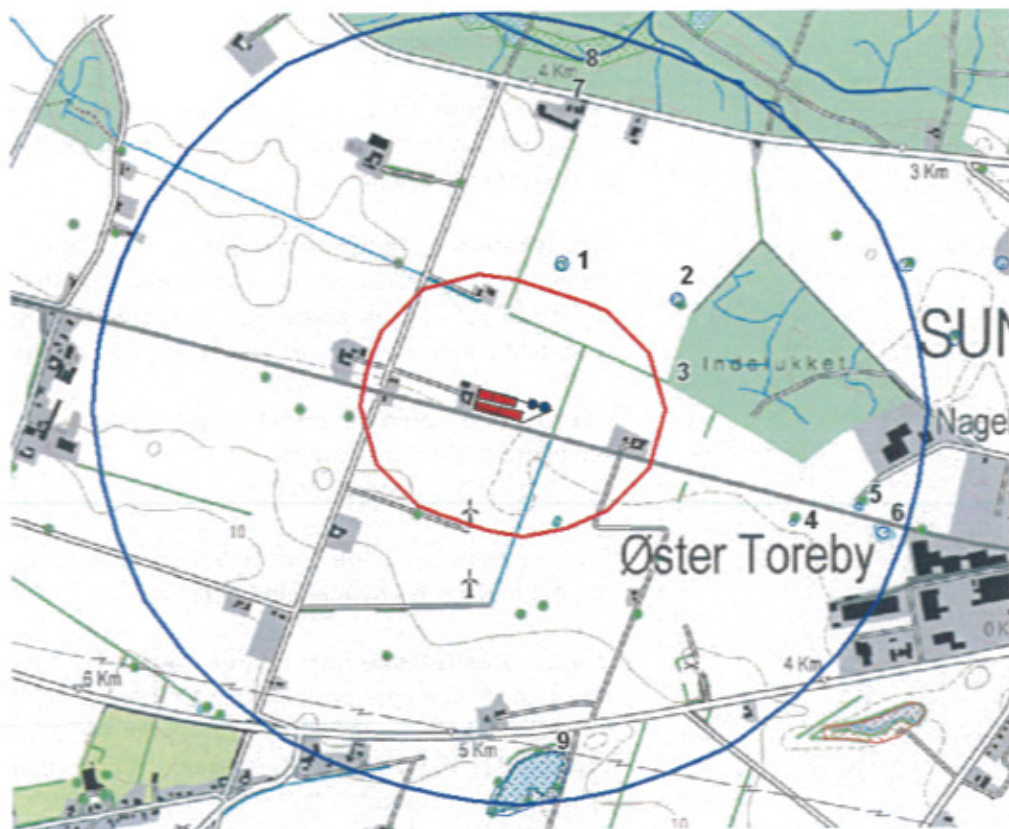
Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Klit	10-25 (klit 10-20; fugtige klitlavninger 10-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Fersk eng	15-25
Strandeng	30-40
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og

rigkær 15-25)

Tabel 8. Naturtypernes tålegrense for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens " bilag 3.

Baggrundsbelastningen med kvælstof er 12 kg N/ha/år i Guldborgsund Kommune jf. data fra DMU 2010.

Indenfor 1000 m fra stald og lager på Hiltvej 3 ligger en række beskyttede naturtyper, se kort 2 og tabel 9. Merbelastningen af kvælstof fra Hiltvej 3 er beregnet på disse beskyttede naturtyper i det elektroniske ansøgningsystem. I forbindelse med en anden husdyrsag er der tidligere foretaget besigtigelse på enkelte af lokaliteter. Baseret på resultatet af beregningen og antallet af øvrige landbrug med dyrehold over 75 DE i området, er der ikke foretaget besigtigelse på de resterende beskyttede naturtyper og skove.

Kort 2. Beliggenheden af beskyttede naturtyper i forhold til stald og lager på Hiltvej 3. Numrene på naturtyperne henviser til skemaet nedenfor.

I en afstand af 0 – 300 m fra stald og lager er findes der ikke nogen naturtyper.

Lokalitet	Naturtype	Beregnet merbelastning kg N/ha/år
1	Vandhul	0,1
2	Vandhul	0,0
3	Skov	0,0
4	Vandhul	0,3
5	Vandhul	0,3

6	Vandhul	0,1
7	Skov	0,1
8	Eng	0,1
9	Vandhul	0,0

Tabel 9. Oversigt over naturarealer og deres merbelastning ved Hiltvej 3.

I en afstand af 300 – 1000 m fra stald og lager er der flere beskyttede naturtyper samt en mindre lund og den sydlige del af Hamborg Skoven (Kort 2) Engområdet nord for stald og lager (lokalitet 8) er en del af et større engområde, - Løgnor som løber gennem Hamborg Skoven ud til Guldborgsund.

Der er ligeledes fem vandhuller og en mindre sø. Hvis der er åbent vandspejl, forventes det, at flere af vandhullerne er egnede yngle- og rastelokaliteter for padder omfattet af habitatbekendtgørelsens bilag IV.

Hamborg Skoven er et større sammenhængende bøgeskov med en bundvegetation af bl.a. Hvid Anemone, Skovmærke, Bingelurt og Dunet Gedeblad.

Indenfor 300 – 1000 m fra naturområderne ligger der et landbrug med dyrehold > 75 DE udover ansøger.

Husdyrlovens § 7

I husdyrgodkendelsesloven § 7 er der fastlagt en række beskyttede naturtyper, nemlig højmoser, hede, overdrev, lobeliesø og andre ammoniakfølsomme søer. Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningssystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal (www.arealinformation.dk), idet det først kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype. Etablering af stald og lager er ikke tilladt, hvis de ligger inden for en afstand af 300 m fra de pågældende § 7-områder.

Merbelastning

I "Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug", bilag 3 er der fastsat to bufferzoner på henholdsvis 300 m og 1000 m omkring § 7-områderne, indenfor hvilke der er krav til kvælstofemissionen til de ovennævnte særligt sårbare naturtyper. Disse afskæringskriterier er fastsat, så der ikke sker en væsentlig påvirkning af de mest følsomme naturtyper.

Indenfor 300 m fra et § 7-område må der ikke ske nogen forøgelse af merbelastningen. Er stald og anlæg beliggende indenfor en afstand af 300-1000 m fra et § 7-naturområde er det fastlagt, hvor meget den tilladte merbelastning på naturområdet højst må være. Den afhænger af antallet af øvrige ejendomme, der har en husdyrproduktion større end 75 dyreenheder (DE) både indenfor 1000 m fra den ejendom, der søger om miljøgodkendelse samt indenfor 1000 m fra § 7-naturområdet. Merbelastningen på naturområdet må ikke overskride følgende beskyttelsesniveau:

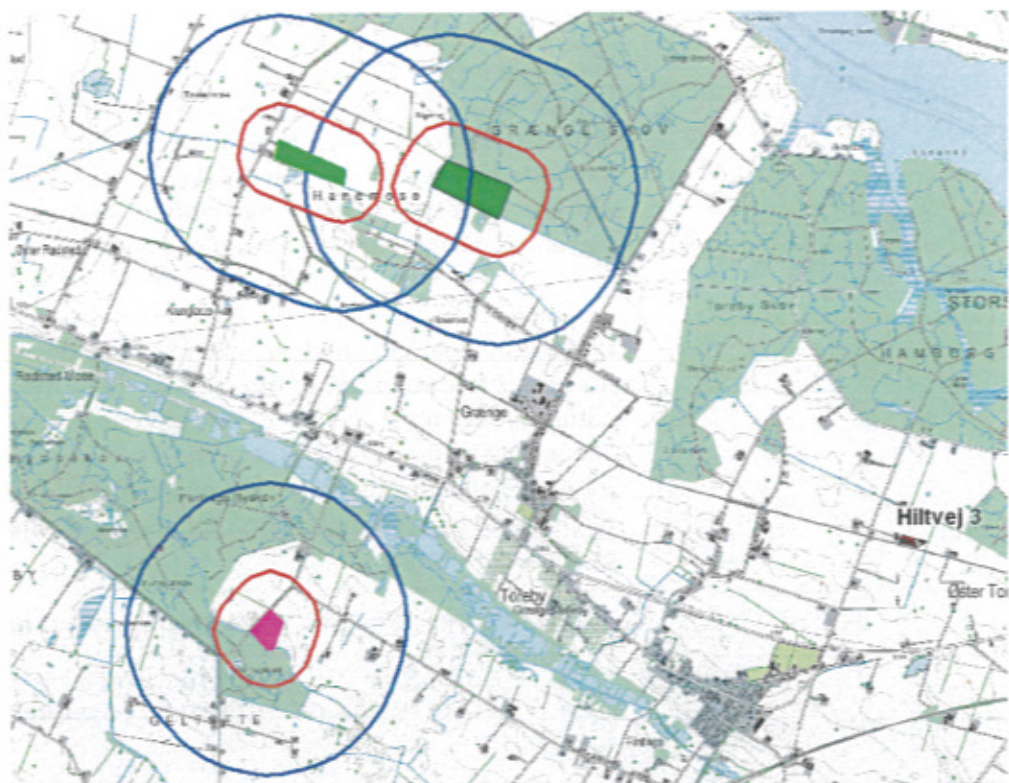
- 0,30 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,50 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,70 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Udbringning

Jævnfør § 29 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven kan kommunen fastsætte yderligere vilkår, hvis det vurderes, at et lokalt naturområde anses for at være særligt bevaringsværdigt. I henhold til den supplerende vejledning til Husdyrgodkendelsesloven, skal kommunen, hvis der er et naturareal, som kommunen vurderer ikke er tilstrækkelig beskyttet, stilles vilkår i overensstemmelse med reglerne for arealer beskyttet efter Husdyrgodkendelseslovens § 7.

Den østlige del af Lolland er karakteriseret af et højtliggende kalkstrøg, der har resulteret i flere enestående naturområder, som er bemærkelsesværdige pga. deres sammensætning af kalkelskende planter, som samtidig er kvælstoffølsomme. De fleste af disse lokaliteter er allerede af Staten udpeget til særlige naturområder, hvilket er de såkaldte § 7 lokaliteter. Det nærmeste § 7 lokalitet, som Staten har udpeget, er Tømmerholt Overdrev (kort 3). Guldborgsund Kommune har baseret på Husdyrlovens § 29 vurderet, at der er flere naturområder, som har behov for samme beskyttelsesstatus. Det drejer sig bl.a. om Grænge Skov og Idalund Teglværksmose (kort 3). Der er foretaget besigtigelse af alle disse områder i 2009, og det er kommunens vurdering, at de fortsat opfylder kriterierne for at kræve samme beskyttelse, som lokaliteterne der er omfattet af § 7 i Husdyrgodkendelsesloven.

Nærmeste lokalitet omfattet af husdyrlovens § 7, er Tømmerholt Overdrev som ligger ca. 4,9 km sydvest for Hiltvej 3. Merbelastningen med kvælstof på § 7-naturområdet er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Nærmeste lokalitet som er udpeget af Guldborgsund Kommune er den sydlige del af Grænge Skov som ligger ca. 4,0 km vest for stald og lager. Merbelastningen med kvælstof på naturområdet er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Kort 3. De kvælstoffølsomme naturområder. Det areal der er fremhævet med lyserød, er udpeget af staten (Tømmerholt Overdrev). De arealer der er fremhævet med grønt, er udpeget af Guldborgsund Kommune (sydlige del af Grænge Skov og Idalund Teglværksmose).

Kommunens vurdering

Udvidelse af dyreholdet på Hiltvej 3 må ikke medføre, at tilstanden i de beskyttede naturtyper og skove påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merbelastning med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Indenfor 1000 m fra stald og lager er der ikke nogen særligt kvælstoffølsomme naturtyper. Eksempelvis er tålegrænsen for kvælstof er 15-25 kg N/ha/år for fersk eng og 15-25 kg N/ha/år for moser (rigkær). Beregninger i det elektroniske ansøgningssystem viser, at merbelastningen med kvælstof fra Hiltvej 3 er mindre eller svarer til niveauet for merbelastning i bufferzonerne jf. husdyrloven. Det vurderes på denne baggrund, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af de beskyttede naturtyper og skove.

Alle vandhullerne ligger i en afstand på 300 – 1000 m fra stald og lager. Merbelastningen med kvælstof er mindre eller svarer til niveauet for merbelastning i bufferzonerne jf. husdyrloven, og det vurderes, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af de beskyttede naturtyper.

Det vurderes, at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de beskyttede naturtyper.

Afstanden til nærmeste naturtype, der er omfattet af lovens § 7, er så stor, at der ikke er en merbelastning med kvælstof på naturtypen ved det ansøgte projekt. Det vurderes, at projektet ikke påvirker naturtyper omfattet af lovens § 7.

3.4.1.2 Natura 2000-områder

EU har en overordnet målsætning om at stoppe forringelser af biodiversiteten senest i 2010. Ét af de vigtigste midler til at opfylde denne målsætning er de såkaldte Natura 2000-direktiver (Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv).

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

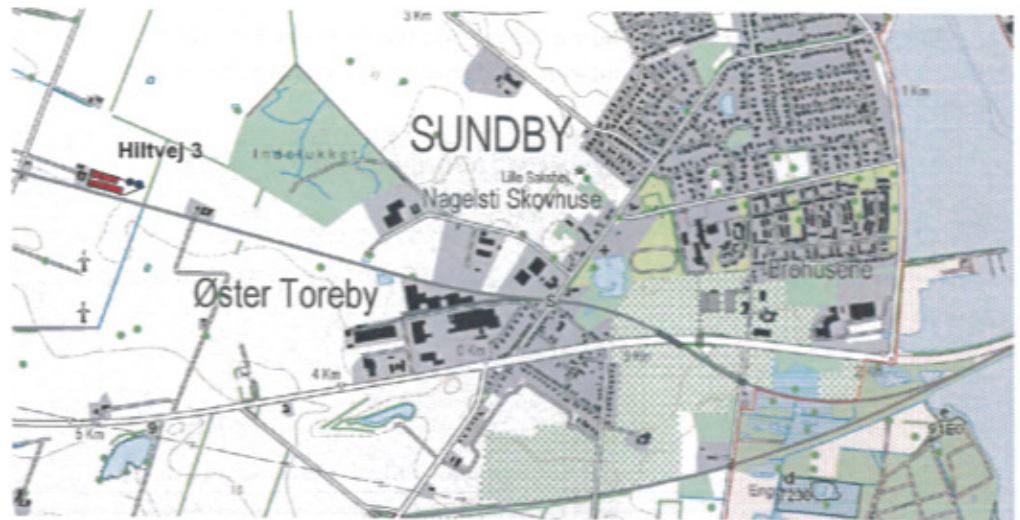
Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jfr. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på

Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

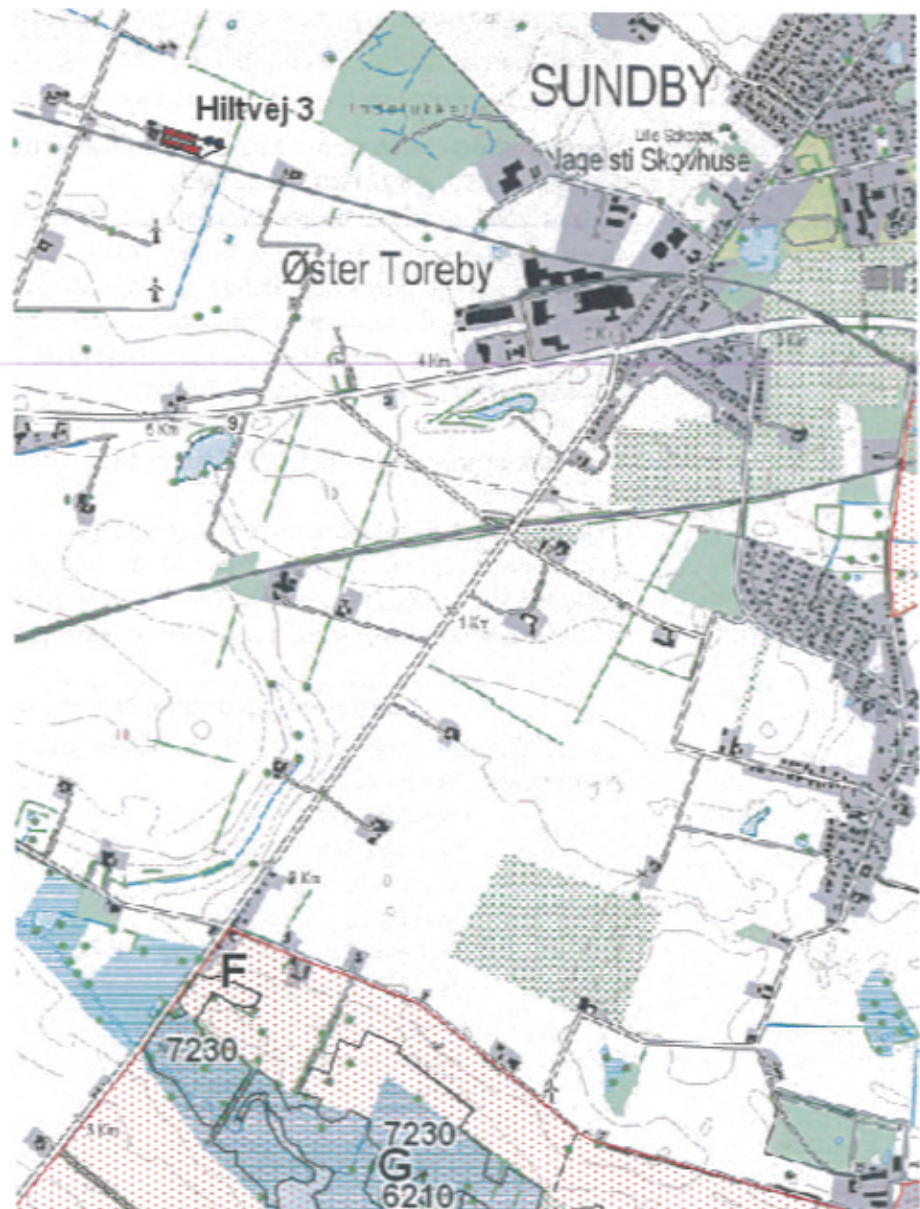
Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Hiltvej 3 er område nr. 173, Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster. Afstanden fra stald og lager til den nærmeste del er ca. 1,5 km, tabel 10 samt kort 4, 5 og 6.

Kort 4. Beliggenheden af Hiltvej 3 ift. Natura 2000-område (røde prikker). Punkt a,b,c indikerer målepunkter for kvælstofdeposition for nærmeste habitatnaturtyper.

Kort 5. Beliggenheden af Hiltvej 3 ift. Natura 2000-område (røde prikker). Punkt d og e indikerer målepunkter for kvælstofdeposition for nærmeste habitatnaturtyper.

Kort 6. Beliggenheden af Hiltvej 3 ift. Natura 2000-område (røde prikker). Punkt f og g indikerer målepunkter for kvælstofdeposition for nærmeste habitatnaturtyper.

Natura 2000-område	173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster
• Habitatområder	152 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand
• Fuglebeskyttelsesområder	82 Bøtø Nor 83 Kyststrækningen v Hyllekrog - Rødsand 85 Smålandsfarvandet nord for Lolland 86 Guldborgsund

Tabel 10. Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder.

Natura 2000-område nr. 173 Smålandfarvandet og Guldborgsund med kyster (H152, F82, F83, F85, F86)

Natura 2000-området består overvejende af et marint areal. Landarealet udgøres af en mere eller mindre bred strimmel land langs det afgrænsede marine område. Strandenge med deres salttålende plantearter findes typisk som langstrakte bånd i kystlinjen. Bag disse, hvor kalkholdigt trykvand træder frem, optræder flere steder rigkær, og i baglandet, på morænejorden, af og til kalkoverdrev (jf. basisanalysen for Natura 2000-området).

Udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 11.

I Danmark findes tillige 60 naturtyper (lysåben natur, skovtyper, søer, vandløb og marine naturtyper), der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag I, som beskyttede i Natura2000-områderne. Flere af disse naturtyper er særligt truede (såkaldt prioriterede), hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen.

Udpegningsgrundlag for habitatområde H152		
Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Næringsrig sø (3150)
	Vadeflade (1140)	Brunvandet sø (3160)
	*Lagune (1150)	Kalkoverdrev (6210)
	Bugt (1160)	*Surt overdrev (6230)
	Rev (1170)	Tidvis våd eng (6410)
	Strandvolde med enårig planter (1210)	Urtebræmme (6430)
	Strandvolde med flerårige planter (1220)	*Kildevæld (7220)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Rigkær (7230)
	Strandeng (1330)	Bøg på mor (9110)
	Forklit (2110)	Bøg på muld (9130)
	Hvid klit (2120)	Bøg på kalk (9150)
	*Grå/grøn klit (2130)	Ege-blandskov (9160)
	Klitlavning (2190)	*Elle- og askeskov (91E0)

Kransnålalge sø (3140)		* angiver prioriteret naturtype eller art
Arter:	Skæv vindesnegl *Eremit Bredøret flagermus Damflagermus	Græsæl Spættet sæl

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F82 Bøtø Nor		
Arter:	Sædgås (rastende) Grågås (rastende) Bramgås (rastende) Rørhøg	Plettet Rørvagtel Engsnarre Trane (ynglende og rastende)

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F83 Kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand		
Arter:	Skarv (rastende) Rørdrum Knopsvane (rastende) Sangsvane (rastende) Sædgås (rastende) Mørkbuget Knortegås (rastende) Hvinand (rastende) Lille Skallesluger (rastende) Havørn	Rørhøg Blishøne (rastende) Klyde Spilletterne Fjordterne Havterne Dværgterne Mosehornugle

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F85 Smålandsfarvandet nord for Lolland		
Arter:	Knopsvane (rastende) Sangsvane (rastende) Grågås (rastende) Hvinand (rastende) Toppet Skallesluger (rastende) Stor Skallesluger (rastende)	Rørhøg Blishøne (rastende) Klyde Fjordterne Havterne Dværgterne

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F86 Guldborgsund		
Arter:	Knopsvane (rastende) Sangsvane (rastende) Taffeland (rastende) Trolldand (rastende)	Hvinand (rastende) Stor Skallesluger (rastende) Havørn Rørhøg

Tabel 11. Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. H152 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund mv. samt fuglebeskyttelsesområde nr. 82 Bøtø Nor, nr. 83 Hyllekrog-Rødsand, nr. 85 Smålandshavet nord for Lolland samt nr. 86 Guldborgsund.

Nærmeste forekomst af terrestriske habitatnaturtyper indenfor Natura2000-område nr. 173 er 9160Ege-blandskov og 7230 Riggær ca. 1,5 km nord for

stald og lager. Habitatnaturtypernes tålegrænse for kvælstof er jf. ammoniakmanualens bilag 3 hhv. 10-20 samt 15-25 kg N/ha/år for 9160 Ege-blandskov og 7230 Riggær. Baggrundsbelastningen med kvælstof er 12 kg N/ha/år i Guldborgsund Kommune jf. data fra DMU 2010.

Kommunens vurdering

Der er en meremission fra stald og lager på 1203 kg N/år samt en samlet emission på 4045 kg N/ha/år. I det elektroniske ansøgningssystem er det beregnet, at det udvidede dyrehold medfører en merbelastning af habitatnaturtyperne i Natura 2000-området nr. 173 på 0,0 kg N/ha/år, samt at den totale kvælstofbelastning er 0,0-0,1 kg N/ha/år.

De nærmeste kortlagte terrestriske habitatnaturtyper i Natura 2000-området er 9160 Ege-blandskov og 7230 Riggær beliggende ca. 1,5 km fra anlægget i nordlig retning. I det elektroniske ansøgningssystem er det beregnet, at det udvidede dyrehold medfører merbelastning på områderne på 0,0 kg N/ha/år, samt at den totale kvælstofbelastning er 0,1 kg N/ha/år (tabel 12).

	Habitatnaturtype	Merbelastning	Totalbelastning
A	9160 Ege-blandskov	0,0	0,1
B	7230 Riggær	0,0	0,1
C	7230 Riggær	0,0	0,1
D	7230 Riggær	0,0	0,0
E	91EO * Elle- og askesump	0,0	0,0
F	7230 Riggær	0,0	0,0
G	6210 Overdrev på kalk	0,0	0,0

Tabel 12. Oversigt over merbelastning og totalbelastning fra Hiltvej 3 på nærmeste habitatnaturtyper.

Da der ikke er en merbelastning med kvælstof efter udvidelsen af dyreholdet, og da totalbelastningen er minimal set i forhold til naturtypens tålegrænse, vurderes det, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil forringe bevaringsstatus for de nærmeste terrestriske habitatnaturtyper i forhold til stald og lager på Hiltvej 3.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Hiltvej 3 beliggende udenfor Natura2000-området ikke kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

3.4.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Guldborgsund Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV (Bilag 6).

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Af sårbare og beskyttelseskrævende arter findes i området med stor sandsynlighed bilag IV-arterne Springfrø, Stor Vandsalamander og Spidsnudet Frø. Arternes status i Guldborgsund kommune fremgår af Bilag 6.

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a. I vurderingen af, hvorvidt et givent vandhul vurderes at være potentielt levested for en eller flere Bilag IV-padder er inddraget en række levestedsparametre. Det drejer sig primært om:

- vandhullet er helt eller delvist lysåbent, dvs. kan vandet blive opvarmet
- forekommer der lavvandede partier
- er det massivt eutrofieret
- forekommer der (tegn på) andefodring, -udsætning eller fisk
- er bilag IV-arten udbredt i området
- er der raste-/forurageringsområder i nærheden
- indgår vandhullet i et netværk af levesteder, og er der mulighed for vandring/spredning mellem disse
- forekommer der levende hegn og naturarealer i øvrigt tæt ved eller omkring vandhullet

Der er foretaget besigtigelser i forbindelse med en anden husdyrgodkendelsesansøgning for enkelte af lokaliteterne beliggende indenfor 1000m fra stald og lager. Resten er ikke besøgt, idet beregninger i det elektroniske ansøgningsystem af merdepositionen af kvælstof fra stald og lager på lokaliteterne er på under 1,0 kg N/ha/år.

Padder

Når der foretages besigtigelser er de afhængige af årstiden dels registreret forekomst af padder (æg, yngel, voksne individer), dels foretages der en vurdering af, hvorvidt naturområderne er potentielle yngle- eller rastesteder for arterne. Vurderingen foretages ud fra paddernes levestedskrav, lokaliteternes tilstand og beliggenhed i forhold til andre naturområder, se tabel 13.

Lokalitet	Naturtype	Bilag IV-arter
1	Vandhul	Stor Vandsalamander, Springfrø
2	Vandhul	Stor Vandsalamander, Springfrø
3	Lund	Stor Vandsalamander, Springfrø
4	Skov	Stor Vandsalamander, Springfrø
5	Eng/mose	Springfrø, Spidsnuet Frø og Stor Vandsalamander
6	Eng/mose	Springfrø, Spidsnuet Frø og Stor Vandsalamander
7	Vandhul	Ikke besigtiget
8	Lund	Potentiel overvintringssted for bilag IV

Tabel 13. Potentielle bilag IV-arter på naturarealer nærmere end 1000 m fra stald og lager. Tallene refererer til naturtyperne på kortet i afsnit 3.4.1.1.

Springfrø er udbredt på Lolland og Falster og specielt i områder nær løvskov. Arten forventes at yngle i hovedparten af vandhuller, der som minimum er delvist lysåbne. Den vurderes at kunne forekomme indenfor flere naturområder, som ligger nærmere end 1000 m fra stald og lager.

Spidssnudet Frø, der ikke i samme grad som Springfrø er knyttet til egentlige vandhuller, men i højere grad til oversvømmede partier i moser og på enge, vurderes at forekomme på to lokalitet, som ligger nærmere end 1000 m fra stald og lager.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller op til 300 m derfra. Stor Vandsalamander vurderes at være potentielt ynglende eller periodevis rastende i flere naturområderne indenfor 1000 m fra stald og lager.

Især Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø er afhængige af, at der findes naturarealer eller ekstensivt drevne arealer omkring ynglelokaliteterne.

Grønbroget Tudse findes i dag på lokaliteter ca. 5 km syd for anlægget. Grønbroget Tudse yngler i nygravede vandhuller eller lavninger uden eller med sparsom vegetation. Endvidere kan den yngle i vandhuller, hvor vegetationen holdes lav ved afgræsning, eller i gamle ajlebeholdere og lignende kunstige anlæg.

Udover ovennævnte bilag IV-arter findes i området Skrubtudse, Lille Vandsalamander og Grøn Frø. Alle padder i Danmark er fredet og voksne dyr, æg eller yngel må ikke slås ihjel.

Flagermus

Der er ikke registeret arter af flagermus ved besigtigelserne. Potentielle levesteder findes i stalde, lader, træer m.m. Det forventes at omkring otte flagermusarter kan findes i denne del af kommunen (bilag 6 med beskrivelser af bilag IV-arter).

Andre bilag IV-arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der indenfor området findes andre bilag IV-arter end de nævnte.

Kommunens vurdering

Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merbelastning med kvælstof fra stald og lager. Efter gennemførelse af BAT-tiltag i stalde m.v. er merbelastningen på 0,0 – 0,3 kg N/ha/år afhængig af naturområdernes placering i forhold til stald og lager jf. afsnit 3.4.1.1. Da merbelastninger på mindre end 1 kg N/ha/år medfører ikke ændringer i naturtyperne jf. bilag til Miljøstyrelsens praksisnotat af 8.marts 2010, vurderes det, at bilag IV-padderne yngle- og rastesteder ikke bliver beskadiget eller ødelagt ved gennemførelse af det ansøgte projekt.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for Flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af Flagermus.

3.4.2 Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er staldventilation, og vurderinger af lugt i forhold til omkringboende vurderes udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og ved udbringning af husdyrgødning indgår ikke i lugtberegningerne, og håndteres derfor primært ved hjælp af generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Lugtemissionen beregnes på forhold som: dyretype, kg dyr på stald (stipladser) og staldsystem. Derfor er der sat vilkår om, hvor mange dyr (stipladser), der må være i stalden samtidig, da det er en forudsætning for beregningerne og deraf følgende vurderinger.

Der er beregnet geneafstande, som angiver krævede minimumsafstande fra forskellige beboelsestyper til staldene. De beregnede geneafstande er angivet nedenfor i forhold til de aktuelle afstande.

	Beregnet geneafstand Lovens minimums krav	Aktuel afstand Den vægtede gennemsnitsafstand
Byzone/sommerhusområde	429,73 meter	494,87 meter
Samlet bebyggelse	251,00 meter	999,32 meter
Enkelt bolig	135,89 meter	240,76 meter

Tabel 14: lugtgeneafstande

- Geneafstand til byzone er udført efter FMK's beregningsmodel. Samlet bebyggelse og enkelt bolig er udført efter den ny lugtvurderingsmodel i ansøgningssystemet som først begrænsende model.
- Angivelse af den vægtede gennemsnitsafstand er angivet ud fra opgørelsen i it-ansøgningens regneark.

Der gøres opmærksom på at geneafstanden er angivet i forhold til at vurderet lugtcentrum for en eller flere af staldene og til kanten af nærmeste bolig. Til denne beregning har systemet lavet et vægtet lugtbidrag fra de enkelte stalde.

Beregningerne foretaget i det elektroniske ansøgningssystem viser, at lugtgeneafstanden (den afstand, der skal være til lugtkilden før lugten vurderes til at være væsentlig) er overholdt både for den nye lugtvejledning og FMK-vejledningen, idet afstanden til henholdsvis byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er støres end de beregnede geneafstande.

I den samlede vurdering af lugtgener fra et husdyrbrug skal påvirkningen fra eventuelle andre husdyrbrug med mere end 75 DE inddrages. Der skal således tages højde for en kumulativ effekt, hvis staldanlægget som miljøgodkendes ligger tættere end 300 meter fra byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse/visse lokalplaner eller tættere end 100 meter fra en enkeltbolig. Staldanlægget på Hiltvej 3 ligger udenfor alle de nævnte grænser, og der er således ikke medregnet en kumuleret effekt fra andre husdyrbrug ved lugtberegningen/vurderingerne.

Lugtemissionen fra husdyrbruget er dog meget afhængig af, hvordan landbruget drives. Der er derfor sat en række vilkår, der skal sikre mod lugtgener. Lugt fra gyllebeholdere og andre gødningslagre indgår ikke i lugtberegningerne, men disse kan bidrage med betydelige lugtgener ved uhensigtsmæssig drift. Det drejer sig om krav om, at flydelag på gyllebeholderne skal vedligeholdes, så det effektivt sikre mod fordampning og mod opspædning med regnvand. Der er sat vilkår om, at omrøring af gyllen skal minimeres, og at flydelaget reetableres hurtigst muligt efter omrøring. Begrundelse for dette vilkår er, at der hovedsagligt vil komme lugtemission fra en gyllebeholder, når der omrøres eller pumpes gylle derfra.

De stillede vilkår om god staldhygiejne og renholdelse af ejendommen er ligeledes væsentlig for begrænsning af lugten fra ejendommen.

Der er endvidere indsat mulighed for, at der ved væsentlige lugtgener kan kræves undersøgelse af, hvordan disse kan begrænses, samt at der eventuelt kan stoppes for omrøring af gylle på lørdag samt søn- og helligedage.

Disse vilkår er stillet for at kunne undersøge forholdene konkret på ejendommen, hvis det viser sig, at naboer og omkringboende føler sig væsentlig påvirket af lugtgener.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at lovens minimumskrav til afstand til nærmeste beboelse indenfor de tre typer er overholdt med relativ stor margin. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboer.

Der kan naturligvis forekomme lugt i forbindelse med omrøring og udbringning af gylle. Ved overholdelse af de fastsatte vilkår, er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at naboer ikke vil blive væsentlig generet af lugt fra ejendommen.

3.4.3 Fluer og skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr foregår igennem forebyggelse, det vil sige ved daglig oprydning og renholdelse, så der ikke opstår forhold der tiltrækker skadedyr, og hvor disse har gode betingelser for formering.

Der anvendes rovfluer i staldene. Ved behov vil fluer blive bekæmpet i henhold til retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Der er sat vilkår om effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med Statens Skadedyrslaboratorium. Retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium må betragtes som minimumskrav. Retningslinjerne giver frit valg mellem biologisk bekæmpelse med rovfluer og snyltehvepse eller kemiske bekæmpelsesmidler. Ud fra et renere teknologispunkt er biologisk bekæmpelse at foretrække, men effekten af den biologiske bekæmpelse er meget afhængig af staldtypen. P.t. er der ikke belæg for at sige at biologisk bekæmpelse er BAT og vi må derfor sætte kravet til effekten og lade det være op til den driftsansvarlige at vælge metoden.

Der er stillet vilkår om, at der skal gennemføres en effektiv rottebekæmpelse, for at undgå opformering af rottet på ejendommen. Rottbekæmpelsen sker i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium efter

behov. Der ud over er der indgået en privat aftale om opsætning af rottekasser samt kontrol af kasserne og udlægning af gift 4 gange om året.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at generne i form af lugt og fluer er tilstrækkeligt reguleret med de opstillede vilkår, således at påvirkningerne af naboerne kan holdes på et uvæsentligt niveau. Ved vurderingen af dette er der taget højde for husdyrbrugets placering i forhold omkringboende.

Guldborgsund Kommune vurderer desuden, at der generelt i forbindelse med dyrehold kan forekomme gener fra skadedyr (mus og rotter mv.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at imødekomme unødige gener.

3.4.4 Transport

Transporter til og fra ejendommen omfatter bl.a. transport af grise, afhentning af døde dyr og udbringning af husdyrgødning.

Antallet af transporter vil for nogle af transporterens vedkommende blive forøget i forbindelse med udvidelsen af husdyrproduktionen.

Det vurderes at der samlet vil blive ca. 7-8 dyretransporter pr. uge til og fra ejendommen. Det drejer sig om flytning af smågrise, afhentning af slagtesøer samt døde dyr til destruktions.

Dertil kommer transport med foder (herunder korn) og andet. Det samlede antal transport i denne gruppe vil ca. blive 1-2 transport i gennemsnit pr. uge. Transporterne vil typisk ske i tidsrummet 6-18 (normal arbejdstid).

Der ud over kommer der transport med husdyrgødning (gylle). Disse transport er meget ujævnt fordelt henover året på grund af sæsonspredning. Der vil være ca. 230 transport pr. år med husdyrgødning. Transporterne sker i forbindelse med udbringning på markerne.

I forbindelse med høst vil der ligeledes ske en koncentration af transport med korn.

Transport af husdyrgødning til udspretningsarealerne vil foregå i gyllevogne og transportveje fremgår af bilag 4.

I lighed med den hidtidige drift forventes det ikke at transport til og fra ejendommen vil give anledning til gener for de omkringboende.

Transport til og fra ejendommen kan være en væsentlig kilde til støj og mulige gener for omkringboende. For at mindske risikoen for gener i forbindelse med transport med tung trafik, er der sat vilkår om, at disse så vidt muligt skal planlægges til hverdage mellem kl. 6.00 og 18.00. Herudover kommer afvigelse ved udbringning af husdyrgødning, transport af dyr og ved høst.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at omfanget af transport ikke antager et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området. De angivne ruter for transport af gødning er efter kommunens vurdering hensigtsmæssige, og vil ikke medføre betydelige gener for omkringboende. Dette er også set ud fra, at de hovedsaglige vil foregå i dagstimerne og over en kortere periode på året.

Støj og rystelser i forbindelse med transporter vil dog altid være afhængig af, i hvilke omfang landmanden forstår at vise hensyn, det vil sige måden der køres på og tidspunktet.

3.4.5 Støj fra anlæg og maskiner

Støj fra svineproduktionen kan deles i to, dels periodisk støj f.eks. fra transport, udbringning af gylle eller transport af foder dels kan der forekomme støj af mere vedvarende karakter fra ventilationsanlæg.

Vedvarende støj: Ansøger har oplyst, at alle staldsektioner ventileres med undertryk, det er mekaniske anlæg, der støjer mindst. Da de eksisterende ventilationer er monteres indenfor de seneste 10 år, opfylder de alle nu gældende krav med hensyn til støj.

Periodisk støj: Ansøger har oplyst, at periodisk støj først og fremmest vil komme i forbindelse med transport til og fra ejendommen.

Ved udbringning af husdyrgødning vil der i en periode være risiko for støjgener. Gylleudbringningen vil nogle dage finde sted i tidsrummet 6-22, men begrænses til en periode på ca. 20 dage fordelt i forår (marts-april) og i august, dog afhængig af vejret.

I høstperioden er det også sandsynlig, at der vil være støjgener ved transport af korn til ejendommen udenfor normal arbejdstid, Samtidig vil der være støj fra korntørringsanlæg. Høstperioden er dog en begrænset periode.

I forbindelse med blanding af foder og fodring med foderanlæg vil der være støj. Dette foregår dog indenfor, hvorved det er begrænset hvilke støjgener det vil give omkringboende.

Alle transporter vil i videst muligt omfang blive gennemført indenfor normal arbejdstid, og der vil i kun meget få tilfælde opstå gener fra transport.

Der er indsat vilkår om maksimalt tilladelig støj og vilkår om, at der kan kræves udført støjmåling og/eller -beregning. Kontrol af støjen vil kun komme på tale, hvis der opstår begrundet mistanke om, at de fastsatte maksimale støjgrænser er overtrådt.

Det skal særlig bemærkes, at støjvilkårene drejer sig om støj fra og i forbindelse med selve anlægget. Dvs. støj fra markdrift, der ikke er direkte knyttet til driften af besætningen ikke skal medtages ved evt. støjmåling og / eller -beregning. Undtaget er således støj fra mejetærsker, traktorkørsel i forbindelse med jordbehandling, såning, sprøjtning m.m. Omvendt skal transport og udbringning af gylle tages med ved evt. støjmåling og / eller -beregning. Ligeledes er transport og udbringning af gylle med i de transporter, der skal planlægges til almindelig arbejdstid. Dette krav er dog ikke strengere end, at selve udbringningen af gylle naturligvis kan finde sted på andre tidspunkter, hvis vejrliget nødvendiggør det.

En væsentlig kilde til støj kan være transporter til og fra ejendommen. Udover vilkår om støjgrænser og evt. kontrol af disse, er der således indsat vilkår om, at transporter af dyr, gylle og foder, så vidt det er muligt, skal planlægges til dagtimerne i hverdagene mellem 07.00 og 18.00. Dette er indsat for at mindske risikoen for støjgener for naboerne.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer på baggrund af afstande til omkringboende og overholdelse af de stillede vilkår, at støjen fra anlægget vil overholde miljøstyrelsens retningslinjer. På baggrund heraf vurderer kommunen, at støj fra ejendommen ikke forventes at give anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende.

Der er ikke foretaget støjberegninger, idet de nærmeste naboer ligger så langt fra bedriften, at det ikke vurderes, at der vil opstå væsentlige gener i relation til støj.

3.4.6 Støv fra anlæg og maskiner

Støv forekommer primært i forbindelse med håndtering af korn i høstperioden, idet der tilføres korn til ejendommen til opbevaring i siloer.

Derudover kan håndtering af halm og foder medføre betydelig støv. Håndtering af foder (mølleri, blander mm.) foregår indendørs i foderladen, og udfodringen foregår i lukkede systemer, hvilke bidrager til reduktion af støvgener. I forbindelse med levering af tilskudsfoder og mineraler, kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, men da blandingen i sig selv ikke forårsager væsentlige støvgener, vil der ikke ske en forøgelse af eventuelle støvgener ved udvidelsen.

Ved fornuftig håndtering af halm og foder udenfor staldene forventes der ikke at være væsentlige påvirkninger af støv udenfor ejendommen og dermed de omkringboende.

Da der sker en stigning i antallet af transportere, kan det ikke udelukkes, at der kan forekomme flere støvgener, men en forøgelse af støvgener ved naboer vil være vanskelig at måle.

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Der er sat vilkår om, at driften af anlægget ikke må medføre støvgener udenfor ejendommens areal, da dette vil kunne opfattes som en væsentlig gene for omkringboende.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige støvproblemer eller støvgener for omkringboende. Ved denne vurdering er der taget hensyn til afstanden til omkringboende. Dog henvises til god landmandspraksis, at al transport til og fra ejendommen skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på ejendommen planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

3.4.7 Lys

Udendørs findes der lys over døre og porte. Belysningen er styret af følesensorer. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning om natten, hverken i staldene eller udenfor bygningerne.

Der er indsat vilkår om, at det ved indretning og drift af husdyrbruget skal sikres, at naboer ikke generes af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende, trafikanter eller

landskabelige hensyn. Der er ved denne vurdering taget hensyn til afstand til omkringboende og placering af lyskilder specielt udendørs.

3.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBLING

3.5.1 Gødningstyper og mængder

Gødningsproduktionen på ejendommen er beregnet ud fra Landbrugets Byggeblad nr. 95.03-03, revideret den 27. august 2009, og består udelukket af svinegylle.

Mængden af den producerede gødning er opsummeret i nedenstående tabel:

Dyretype	Antal	Gødningstype	Normtal (t/dyr)	Produceret gylle m ³
Årssøer	1400	Gylle	6,32*	8.848 t
Samlet				8.848 t

Tabel 15: husdyrgødning

*Normtallet består af 4,64 t /dyr (løsgående, delvis spaltegulv) fra løbedrægtighedsstalden samt 1,68 t/dyr fra farestalden.

Fra løbe- drægtighedsstalden er der valgt at bruge normmængden fra løsgående med delvis spaltegulv på 4,64 t/dyr. Produktionen foregår både med løsgående søer og søer der er individuel opstaldet begge med delvis spaltegulv. Normtallet for individuel opstaldning er 3,92 t/dyr.

Produceret gylle er opgivet i m³, og det antages jf. byggeblad, at 1 ton gylle svarer til 1 m³.

Der skal indgås aftaler om afsætning af flydende husdyrgødning svarende til 123 DE.

Den årlige produktion, modtagelse og afsætning af kvælstof og fosfor i de forskellige gødningstyper på ejendommen i den ansøgte produktion fremgår af nedenstående tabel:

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Gylle, Hiltvej 3	31.123,04 kg N	6.056,32 kg P	325,58 DE
Gylle, Hiltvej 4	21.104,89 kg N	3.905,50 kg P	186,87 DE
Gylle, Toreby Østergade 12	7.407,00 kg N	1.596,00 kg P	71,60 DE
Modtager husdyrgødning (type)	-	-	-
Modtaget anden organisk gødning (type, f.eks. halmaske, spildevandsslam oa.)	-	-	-
Afsat husdyrgødning Gylle	14.275,00 kg N	2.563,00 kg P	123,00 DE
I alt til rådighed Gylle	45.359,93 kg N	8.994,82 kg P	461,04 DE

Tabel 16: kvælstof og fosfor i ansøgt produktion

Bemærk at produktionen er beregnet efter normerne for 2005/2006, og kan afvige i forhold til de aktuelle normer.

Beregningerne i ansøgning er udført under forudsætning af, at gødningen håndteres som gylle. For at sikre, at beregningsforudsætningerne for ammoniak og næringsstoffer på arealerne fastholdes, er der sat vilkår om, at staldene indrettes som angivet, og at gødningen håndteres som gylle. Ønskede fysiske ændringer i staldindretningen skal forelægges Guldborgsund Kommune til vurdering for eventuel godkendelsespligt inden ændringerne foretages.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at overholdelse af de givne vilkår medvirker til, at forudsætningerne for beregningerne, som ligger til grund for miljøgodkendelsen holder. Det vurderes derfor, at der ikke vil være væsentlig risiko for øget påvirkning af omgivelserne med næringsstoffer end antaget og vurderet i de enkelte afsnit af miljøgodkendelsen.

3.5.2 Flydende husdyrgødning, opbevaring

Der er gylleproduktion i samtlige staldanlæg og gyllen ledes via forbeholder til gyllebeholder.

Ifølge den medsendte kapacitetserklæring er den årlige produktion af flydende husdyrgødning på 8.848 m³. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene.

Med den ansøgte ændring i dyreholdet sker der en væsentlig forøgelse af gylleproduktionen, og der bygges derfor en ekstra gyllebeholder.

Nedenstående tabel viser en oversigt over beholdere til flydende husdyrgødning på ejendommen:

Opbevaringsanlæg	Beholder dimension	Byggeår/kontrol år	Overdækning	Kapacitet	Lagerandel %	Pumpesystem fra beholder til gyllevogn
Gyllebeholder, nuværende	Højde 4 m, diameter 28,5 m	2004	Naturligt flydelag	2.400 m ³	35 %	Gyllen suges op i gyllevogn
Gyllebeholder, ny	Højde 4 m, diameter 38 m		Naturligt flydelag	4.400 m ³	65 %	Gyllen suges op i gyllevogn
Forbeholder og gyllekanaler						
Samlet				6.800 m ³	100 %	

Tabel 17: Opbevaring af husdyrgødning

Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen opgjort til 6.800 m³, fordelt på to gyllebeholdere. Dette svarer til 9,2 måneders opbevaring. Derudover kommer der opbevaringskapacitet i forbeholder og gyllekanaler. Husdyrgødningsbekendtgørelsens anbefaling om tilstrækkelig

opbevaringskapacitet er således overholdt, og kommunen vurderer at gødningen vil kunne opbevares forsvarligt og uden risiko for overløb. Der er fastsat vilkår om, at der på ejendommen som minimum skal være en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneder. Begrundelsen for dette vilkår er, at anbefalingerne jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen kun er vejledende og ikke et krav. Da opbevaringskapaciteten er afgørende for sikkerhed i forbindelse med opbevaring af gødning og medvirkende til at sikre mulighed for hensigtsmæssig udbringning af husdyrgødningen er det fastholdt i vilkår.

Gyllebeholdere skal til enhver tid indrettes, drives og vedligeholdes i henhold til kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Hvis de nuværende krav til indretning, drift og vedligehold af gyllebeholdere skærpes, skal de nye regler følges. Dette er en skærpelse i forhold til ikke miljøgodkendte anlæg, idet nye regler som hovedregel kun gælder for nyetableringer eller ved ansøgning om ændring af eksisterende anlæg.

Ved håndtering af disse vilkår, skal der dog tages hensyn til proportionalitetsprincippet. Det vil sige inden der kræves væsentlige ændringer i de eksisterende anlæg på grund af nye lovkrav, skal det vurderes om omkostningerne ved ændringerne står mål med de miljømæssige gevinster. Ved omkostningstunge ændringer vil der således blive tale om en forhandling, hvor der kan blive tale om f.eks. en tidsplan for gennemførelse af ændringerne.

For at sikre at der kan ske en forsvarlig overpumpning af gylle til og fra gyllebeholder, samt til gyllevogn, er der sat vilkår om, at der skal benyttes gyllevogne med egen påmonteret pumpe med returløb.

Alternativt kan der etableres læsseplads med afløb til pumpeump.

For at minimere risikoen for udslip af gylle i forbindelse med pumpning er der sat vilkår om, at der ved enhver overpumpning mellem gyllebeholder og -vogn skal være opsyn med overpumpningen, for at forhindre, at der sker forurening med gylle, ved at vognen overfyldes eller andre uheld.

Den nye gyllebeholder ligger mere end 300 meter fra nabobeboelse, og der er således ikke krav om overdækning af beholderen.

Yderligere er der stillet vilkår om, at gødningsbeholdere der tages ud af drift tømmes og rengøres og gøres uanvendelig, hvis de afmeldes beholderkontrol. Dette er begrundet i, at der ellers vil være risiko for, at der ved stadig tilledning af regnvand kan ske overløb, og derved kan udgøre potentielle miljørisikoer.

Der foretages ikke behandling af husdyrgødning i form af separationsanlæg, beluftning, biologisk behandling, forsuring eller lignende på ejendommen.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de stillede vilkår ikke vil være væsentlige risiko for påvirkning af omgivelserne i relation til flydende husdyrgødning.

3.5.3 Gyllekøling

Ansøger har valgt at indføre gyllekøling i de nye staldafsnit i forbindelse med krav om overholdelse af angivet maksimalt niveau for ammoniakfordampning fra anlægget som helhed.

Der er fremsendt dokumentation, der viser at gyllekølingsanlægget reducere ammoniakemissionen fra de pågældende stalde med 14,1 % fra stald 14 (løbe-drægtighedsstald) og stald 15 (farestald). Gyllekummernes samlede areal er oplyst til at være 1.479 m² (768 m² i farestalden og 711 m² i løbe/drægtighedsstalden). Se bilag 5.

Gyllekølingsanlægget skal i gennemsnit over året, opnå en reduktion i ammoniakfordampningen på minimum 13,9 % for løbe- drægtighedsstalden samt farestalden ved en gennemsnitlig køling på 12,1 W/m².

For at fastholde den i ansøgningen beregnede ammoniak effekt, som er en forudsætning for overholdelse af kravet til den samlede ammoniakemission fra anlægget, er der stillet vilkår i relation til indretning, drift og egenkontrol af gyllekølingsanlægget med udgangspunkt i udkast til teknologibladet "køling af gylle i stalde til søer og smågrise".

Der er stillet vilkår om, at staldanlæggets gyllekanaler i staldafsnit 14 og 15 skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe. Desuden skal varmepumpen levere en årlig køleydelse på 230.801 kWh.

Der skal monteres en energimåler på varmepumpen, som er forsynet med en automatisk datalogger, der registrerer køleydelsen målt i kWh. Dette vilkår er stillet, da der giver den mest sikre bestemmelse af kølingen og derved ammoniakreduktionen. Desuden vil det gøre det muligt ved tilsyn at kontrollere køleydelsen.

Vilkårene er endvidere stillet for at sikre at den beskrevne miljøeffekt af gyllekølingssystemet kan opnås i praksis, hvilket er en forudsætning for overholdelse af de specifikke krav til maksimal ammoniakemission fra det samlede anlæg.

Derudover er der stillet vilkår om, at anlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper anlægget.

Endvidere er der stillet vilkår om, at vedligeholdelse af hele anlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning, som skal forefindes på ejendommen.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at ved overholdelse af de stillede vilkår til gyllekøling i de nye staldafsnit, vil den angivne maksimale ammoniakfordampning kunne overholdes. Ved vurderingen er der endvidere taget hensyn til de øvrige tiltag til reduktion af ammoniakfordampningen.

Samlet vurderes det, at der er foretaget de nødvendige tiltag for overholdelse af ammoniakkrav og anvendelse af BAT i forbindelse af ammoniakfordampning fra det samlede anlæg.

Med udgangspunkt i disse beregninger vurderes det, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne med ammoniak (se i øvrigt afsnit om natur).

3.5.4 Anden organisk gødning

Der modtages ifølge ejer ikke anden organisk gødning på ejendommen.

Der er stillet vilkår om, at der ikke må modtages anden organisk gødning på ejendommen til udbringning på arealerne, da dette vil medføre øget tilførsel af næringsstoffer til arealerne. Vilkåret er stillet for at sikre, at forudsætningerne for udvaskningsberegningerne overholdes i denne miljøgodkendelse.

3.6 PÅVIRKNING FRA AREALER

3.6.1 Udbringningsarealer, harmoni og aftaler

Harmonikrav

Til bedriftens husdyrgødning fra 461,04 DE (fra Hiltvej 3 og 4 samt Toreby Østergade 12) er harmonikravet:

$461,04 \text{ DE} / 1,4 \text{ DE/ha} = 329,31 \text{ ha}$.

Til opfyldelse af harmonikravet indgår der et eget/forpagtet areal på 331,06 ha.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer således, at harmonikravet til bedriften er overholdt.

3.6.2 Lokalisering og data for udbringningsarealer

Nedenstående tabel viser en oversigt over de ejede og forpagtede arealer, som anvendes til udbringning af husdyrgødning, og som de fremgår af ansøgningsmaterialet. Arealerne fremgår ligeledes af bilag 3.

Det skal fremhæves, at eventuelle ønskede udskiftning eller supplerings med nye arealer er underlagt anmeldepligt, og at kommunen skal tage stilling til en senere anmeldelse inden arealerne må anvendes til husdyrgødning.

Navn	ha	Drænet	Jb.	Type	Vandet	Sædskifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
2-2	4,85	Ja	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	4,85	0,00	0,00	0,00	0,33	4,53	
5-0	4,91	Ja	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	4,91	0,00	0,00	0,00	0,31	4,60	
6-0	1,68	Ja	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	1,68	1,68	0,00	0,00	0,00	1,68	
7-0	3,06	Ja	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	3,06	3,06	0,00	0,00	0,00	3,06	
9-0	5,88	Ja	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	5,88	5,87	0,00	0,00	0,00	5,88	
11-0	13,50	Nej	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	13,50	13,50	13,50	0,00	0,00	0,00	
11-2	15,15	Nej	JB4	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	15,15	15,15	15,15	0,00	0,00	0,00	
12-0	2,88	Ja	JB7	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	2,88	2,88	0,00	0,00	0,00	2,88	
13-0	31,19	Ja	JB7	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	31,19	31,19	0,00	0,00	0,00	31,19	
13-3	0,52	Ja	JB7	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	0,52	0,52	0,00	0,00	0,00	0,52	
16-0	10,37	Nej	JB7	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	10,37	10,37	10,37	0,00	0,00	0,00	
16-6	0,27	Nej	JB7	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	0,27	0,27	0,27	0,00	0,00	0,00	
16-7	0,84	Nej	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	0,84	0,84	0,84	0,00	0,00	0,00	
17-0	12,95	Ja	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	12,95	12,95	0,00	0,00	0,00	12,95	
20-0	2,15	Ja	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	2,15	0,00	0,00	0,00	0,00	2,15	
21-0	1,06	Ja	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	1,06	0,00	0,00	0,00	0,00	1,06	
21-2	0,57	Ja	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	0,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0,57	
23-0	4,08	Ja	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	4,08	0,00	0,00	0,00	0,02	4,07	
28-0	2,26	Ja	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	2,26	0,00	0,00	0,00	0,00	2,26	
31-0	2,90	Nej	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	2,90	2,90	2,90	0,00	0,00	0,00	
40-0	18,22	Ja	JB6	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	18,22	18,22	0,00	0,00	0,00	18,22	
42-0	1,33	Ja	JB6	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	1,33	1,33	0,00	0,00	0,00	1,33	
43-0	26,98	Ja	JB6	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	26,98	26,98	0,00	0,00	0,00	26,98	
50-0	3,65	Ja	JB5	Nej	S8	3,65	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,65	
55-0	23,00	Ja	JB7	Nej	S8	17,88	0,00	0,00	5,12	0,00	0,00	0,00	0,00	23,00	
10-0	3,55	Ja	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	3,55	3,55	0,00	0,00	0,00	3,55	
24-0	9,82	Ja	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	9,82	0,00	0,00	0,00	0,00	9,82	
24-1	3,73	Ja	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	3,73	0,00	0,00	0,00	0,00	3,73	
27-0	9,24	Ja	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	9,24	0,00	0,00	0,00	0,00	9,24	
51-0	41,41	Ja	JB7	Nej	S8	41,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,51	39,91	
52-0	25,93	Ja	JB7	Nej	S8	17,67	0,00	0,00	8,25	0,00	0,00	0,00	0,00	25,93	
53-0	14,05	Ja	JB7	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	14,05	0,00	0,00	0,00	0,00	14,05	
54-0	4,71	Ja	JB7	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	4,71	0,00	0,00	0,00	0,00	4,71	
54-5	0,48	Ja	JB6	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	0,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,48	
55-5	0,72	Ja	JB5	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	0,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,72	
101-0	4,19	Ja	JB7	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	4,19	4,19	0,00	4,19	0,00	0,00	
102-0	3,90	Ja	JB7	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	3,90	3,90	0,00	3,90	0,00	0,00	
103-0	4,80	Ja	JB7	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	4,80	4,79	4,80	0,00	0,00	0,00	
104-0	4,14	Ja	JB7	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	4,14	4,14	4,14	0,00	0,00	0,00	
105-0	6,15	Ja	JB7	Nej	S8	0,00	0,00	0,00	6,15	6,15	6,15	0,00	0,00	0,00	
Total	331,06					80,62	20,00	0,00	250,43	174,43	58,11	8,09	2,16	262,71	

Tabel 18: Ejet og forpagtet arealer

På de ejede og forpagtede arealer udbringes husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha, og der skal afsættes husdyrgødning svarende til 123,0 DE.

De forpagtede arealer hører under følgende ejendomme, med tilhørende matrikler:

Ejer	Matr.nr.	Mark nr.	Areal
Edel Harriet Hansen, Radsted Langet 11, 4990 Sakskøbing	12, Radsted Langet By, Radsted	Del af mark 51-0 og 52-0	Ca. 24,76 ha
Erhardt Rasmussen, Møllevej 13 4891 Toreby L	12 a, 12 p og 15 a, Flintinge By, Flintinge	21-0, 21-2, 23-0, 20-0, 24-0, 24-1, 24-2, 27-0, 28-0	34,67 ha
Inger Hansen, Toreby Vestergade 18 4891 Toreby L	70, 72 og 11a, Toreby By, Toreby	42-0, 40-0, 40,5	20,07 ha
Henning Malmskov, Toreby Vestergade 16 4891 Toreby L	38, Toreby By, Toreby	101-0, 102-0, 103-0, 104-0, 105-0	23,18 ha
Hans Rasmus Knude, Hiltvej 6, 4891 Toreby L	19 a, Toreby By, Toreby	13-0 og en del af mark 13-0	Ca. 14,2 ha
I alt			Ca. 117 ha

Tabel 19: Ejer af forpagtede arealer

Der er således ejede og forpagtede arealer på i alt 338,08 ha fordelt på ca. 221 ha ejede og ca. 117 ha forpagtede. Der ud over skal der indgås aftaler til 123 DE.

Aftalearealer

Som nævnt ovenstående skal der indgås aftale om udbringning af husdyrgødning på 3. mand arealer. På godkendelsestidspunktet er disse aftaler ikke fastlagt. Der skal søges om en § 16 godkendelse til udbringning af gylle på 3. mands arealer, såfremt disse er beliggende i næringsstoffølsomme område. Eventuelle § 16 godkendelserne til 3. mand skal være godkendt inden denne godkendelse udnyttes.

Ligger aftalearealerne udenfor næringsstoffølsomme område skal arealerne anmeldes til Guldborgsund Kommune efter §§ 15 og 16 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Der er sat vilkår om, at der til enhver tid skal kunne fremvises gyldig kontrakt med kortbilag over de aftalearealer, der modtager husdyrgødning fra bedriften, samt dokumentation i form af gødningsregnskaber.

Endelig er der sat vilkår om, at ændringer i udbringningsarealerne skal anmeldes til og godkendes af Guldborgsund Kommune.

Disse vilkår er stillet for at sikre, at forudsætningerne for beregningerne og dermed vurdering og tildeling af miljøgodkendelse er overholdt og kan kontrolleres.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at overholdelse af de givne vilkår og dermed forudsætninger for næringsstofforsel på de givne arealer, vil medføre, at der jf. de gennemførte beregninger og vurderinger ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

3.6.3 Nitrat til overfladevand

Sårbarheden for udvaskningen af kvælstof i form af nitrat til overfladevand afgøres af hvilke nitratklasser arealerne ligger i. For nitratklasse 1-3 er der reduktion i det tilladte husdyrtryk, og hvis der ønskes fuldt husdyrtryk på arealerne skal udvaskningsberegningerne vise, at den aktuelle udvaskning vil være lavere end den maksimalt må være ifølge beregninger i den digitale ansøgning.

Nitratklasserne for arealerne er angivet nedenfor sammen med det maksimale dyretryk og udvaskningsberegninger for den aktuelle og den maksimale udvaskning, når der er taget højde for at der indgår 1,5 % ekstra efterafgrøder ud over lovkrav, hvilket er anvendt som tiltag med deraf følgende vilkår.

	Ha	Tilladt dyretryk	Tilladt DE	Maksimal udvaskning	Aktuel udvaskning
Nitratklasse 0	80,62 ha	1,4 DE/ha	113,25 DE	34,00 kg N/ha	33,70 kg N/ha
Nitratklasse 1	0 ha	1,19 DE/ha	0 DE		
Nitratklasse 2	0 ha	0,91 DE/ha	0 DE		
Nitratklasse 3	250,43 ha	0,70 DE/ha	175,30 DE		
Samlet	331,06 ha	0,8716 DE/ha	288,55 DE		

Tabel 20: Nitrat til overfladevand

Fordelingen af arealer i nitratklasser medfører, at der maksimalt må udbringes husdyrgødning svarende til 288,55 DE svarende til 0,8716 DE/ha. Ansøger ønsker at udbringe 1,4 DE/ha svarende til 463,48 DE. Med de gennemførte beregninger i ansøgningssystemets Farm-N model ses det, at den aktuelle udvaskning (med tiltag i form af 1,5 % ekstra efterafgrøde samt ændret sædskifte) ligger lidt lavere en grænsen for den maksimale udvaskning, hvorved reglerne for Husdyrgodkendelsesloven overholdes.

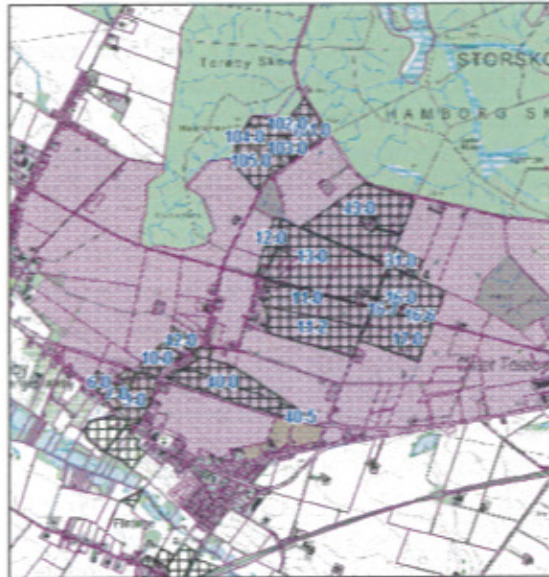
På bedriftens egne og forpagtede arealer er der stillet vilkår om, at der maksimalt med udbringes 461,04 DE pr. planår således ar der ikke udbringes mere end 1,4 DE/ha, med tildeling af 45.360 kg N og 8.995 kg P.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer på baggrund af arealernes placering i nitratklasser og driften af arealerne, at der ved overholdelse af de stillede vilkår og drift af arealerne som angivet i forudsætningerne for beregningerne, ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne og recipienter med kvælstof.

3.6.4 Nitrat til grundvand

Placering af nitratfølsomme indvindingsområder og lokale indsatsplaner danner baggrund for fastsættelse af beskyttelsesniveauet for grundvand.

kort 7: Nitratfølsomme indvindingsområde

Når dele af udbringningsarealerne ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsområder, foretages der en udvaskningsberegning i ansøgningsystemets Farm-N model. Denne viser nitratkoncentrationen i den infiltrerede vand, der kommer ud af rodzonen. Ligger denne koncentration over 50 mg NO₃⁻/l må koncentrationen ikke øges i forbindelse med projektet.

174,43 ha er beliggende indenfor et nitratfølsomt indvindingsopland. Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem har beregnet udvaskningen af kvælstof fra rodzonen til:

Marknr.	Ha	Ansøgt	Ansøgt - Nudrift
6-0	1,68 ha	60 mg nitrat pr. liter	-3 mg nitrat pr. liter
7-0	3,06 ha	60 mg nitrat pr. liter	-3 mg nitrat pr. liter
9-0	5,87 ha	60 mg nitrat pr. liter	-3 mg nitrat pr. liter
10-0	3,55 ha	60 mg nitrat pr. liter	-3 mg nitrat pr. liter
11-0	13,50 ha	60 mg nitrat pr. liter	-3 mg nitrat pr. liter
11-2	15,15 ha	64 mg nitrat pr. liter	-5 mg nitrat pr. liter
12-0	2,88 ha	57 mg nitrat pr. liter	-2 mg nitrat pr. liter
13-0	31,19 ha	57 mg nitrat pr. liter	-2 mg nitrat pr. liter
13-3	0,52 ha	57 mg nitrat pr. liter	-2 mg nitrat pr. liter
16-0	10,37 ha	57 mg nitrat pr. liter	-2 mg nitrat pr. liter
16-6	0,27 ha	57 mg nitrat pr. liter	-2 mg nitrat pr. liter
16-7	0,84 ha	60 mg nitrat pr. liter	-3 mg nitrat pr. liter
17-0	12,95 ha	60 mg nitrat pr. liter	-3 mg nitrat pr. liter
31-0	2,90 ha	60 mg nitrat pr. liter	-3 mg nitrat pr. liter
40-0	18,22 ha	64 mg nitrat pr. liter	-3 mg nitrat pr. liter
40-5	0,52 ha	64 mg nitrat pr. liter	-3 mg nitrat pr. liter
42-0	1,33 ha	64 mg nitrat pr. liter	-3 mg nitrat pr. liter
43-0	26,98 ha	64 mg nitrat pr. liter	-3 mg nitrat pr. liter
101-0	4,19 ha	57 mg nitrat pr. liter	-2 mg nitrat pr. liter
102-0	3,90 ha	57 mg nitrat pr. liter	-2 mg nitrat pr. liter

103-0	4,79 ha	57 mg nitrat pr. liter	-2 mg nitrat pr. liter
104-0	4,14 ha	57 mg nitrat pr. liter	-2 mg nitrat pr. liter
105-0	6,15 ha	57 mg nitrat pr. liter	-2 mg nitrat pr. liter

Tabel 21: Nitrat, grundvand

Husdyrloven fastlægger, at hvis der foreligger en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, der omfatter et projekts udbringningsarealer, skal retningslinjerne heri være styrende for miljøgodkendelse af projektet.

Guldborgsund Kommune har ikke udarbejdet indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse, gældende indenfor udspretningsarealerne.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke sker væsentlig mervirkning af de nitratfølsomme indvindingsområder, da belastningen efter udvidelsen mindskes med minimum 2 mg nitrat pr. liter.

3.6.5 Påvirkning af søer og vandløb

Udbringningsarealerne afvander via flere, mindre private og offentlige vandløb åbne såvel som lukkede via Sandbæk Rende og Hanemoseløbet til Flintinge Å og Lærkedal til Saksøbing Fjord. De mindre vandløb er alle C-målsatte (lempet målsat), mens dele af Hanemoseløbet er B1-målsat og Flintinge Å er B3-målsat. C-målsatte vandløb skal hovedsagelig anvendes til afledning af vand. Forholdene i vandløbene må ikke være til hinder for, at målsætningen i op- og nedstrøms liggende vandløb kan holdes. B3-målsatte vandløb skal kunne anvendes som opholds- og opvækstområde for ål, aborre, gedde og karpfisk, mens B1-målsatte vandløb skal kunne anvendes som gyde- og opvækstområde for laksefisk.

Følgende udbringningsarealer grænser op til åbne vandløb: 102-0, 103-0, 104-0, 105-0, 13-0, 43-0, 5-0, 7-0, 9-0, 10-0 samt 51-0 og 52-0. Alle vandløbene er helt eller delvis omfattet af beskyttelsen i Naturbeskyttelseslovens § 3 - d.v.s. at der ikke uden dispensation kan foretages ændringer i vandløbenes tilstand.

I forbindelse med udarbejdelse af basisanalyser for vanddistriktet er der lavet en risikoanalyse til vurdering af, i hvor høj grad vandløbenes målsætning forventes opfyldt i 2015. For alle vandløb gælder det, at det er muligt, at målsætningen ikke nås, men data er ikke tilstrækkeligt gode til sikkert at bedømme det.

Ved besigtigelser af udbringningsarealerne er der ikke konstateret stærkt skrånende arealer ned mod åbne vandløb, og langs hovedparten af vandløbene er der udyrkede bræmmer med en bredde af op til 2 meter. Det skal dog bemærkes, at for markerne 7-0, 9-0 og 10-0 hælder de tydeligt ned mod vandløbet. Hældningen er ud fra luftfoto og højdekurver udregnet til mindre end seks grader over de nærmeste 20 m fra vandløbet.

Kommunes vurdering

Ifølge ansøgningsmaterialet er det generelle krav om P-overskud overholdt ved det ansøgte projekt. Da der ikke er særligt skrånende udbringningsarealer mod vandløbene (<6grader), og da vandløbene er adskilt fra udbringningsarealerne med udyrkede bræmmer, vil risikoen for overfladisk afstrømning af overfladevand med jordpartikler m.v. være ringe. Det vurderes, at vandløb og øvrige ferske recipienter ikke påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

3.6.6 Påvirkning af hav

Udbringningsarealerne for husdyrgødning ligger i oplandet til Smålandsfarvandet, hovedopland 2.5. Arealerne ligger i følgende deloplande: Sandbækrende og Flintinge Å der afvander til Guldborgsund, samt Radstedløbet og Lærkedal der afvander til Smålandshavet.

Udbringningsarealerne i oplandet til Guldborgsund har nitratklasse N3, mens arealerne beliggende i oplandet til Smålandsfarvandet har nitratklasse N0. Ved nitratklasse N0 regnes med et reduktionspotentiale på 87,5 % (middelværdi af 76 - 100 %). Dette betyder, at 87,5 % af kvælstoffet bliver i jorden og 12,5 % vaskes ud til recipienten.

Ved nitratklasse N3 regnes med et reduktionspotentiale på 25 % (middelværdi af 0 - 50 %). Dette betyder, at 25 % af kvælstoffet bliver i jorden og 75 % vaskes ud til recipienten.

Af udbringningsarealerne er 58,1 ha beliggende i P0; 8,09 ha i P1; 2,16 ha i P2 og 262,7 ha i P3.

Smålandsfarvandet nord for Lolland med tilstødende fjorde er et meget heterogent område med store forskelle i udformning og miljøtilstand. Området er lavvandet og derfor følsomt overfor belastning. Koncentrationen af næringsstoffer antages generelt at svare til den åbne del af Smålandsfarvandet. Imidlertid vil en betydelig del af de næringsstoffer, der tilføres fra land, passere gennem de lavvandede områder og påvirke sammensætningen af undervandsplanterne der. Den samlede næringsbelastning til hele Smålandsfarvandet er 2.700 ton kvælstof og 70 ton fosfor og det samlede opland er på 1792 km². Arealer i Guldborgsund Kommune leder til den sydlige del af Smålandsfarvandet - også kaldet Smålandsfarvandet nord for Lolland. Oplandet til denne del af Smålandsfarvandet er på 483 km² fordelt på Lolland, Femø, Fejø, Askø og Nordvestfalster. Antages det, at udledningen af kvælstof er ensartet fra hele oplandet, betyder det, at oplandet til Smålandsfarvandet nord for Lolland udgør 728 ton kvælstof og 19 ton fosfor. 72 % af kvælstoffet kommer fra landbrug (svarende til 524 ton), mens hovedkilden til fosforbelastningen er spildevand fra husstande i byerne og på landet. Husdyrtætheden på Lollandssiden er 0,3 DE/ha. For det samlede vanddistrikt 35 er den 0,4 DE/ha jf. basisanalysen. Smålandsfarvandet nord for Lolland er en del af Natura 2000-områder nr. 173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster.

Guldborgsund er et smalt farvand, der forbinder Smålandsfarvandet med Østersøen via Rødsand. Hele året er der en betydeligt højere koncentration af kvælstof og fosfor i sundet end i de tilstødende farvande. Om sommeren er koncentrationen således omkring det dobbelte af koncentrationen i Smålandsfarvandet og Østersøen. Farvandet fremstår som kraftigt belastet med næringsstoffer. Den samlede næringsbelastning til Guldborgsund er 740 ton kvælstof og 25 ton fosfor. Omkring 70 % af kvælstoffet kommer fra landbrug (svarende til 518 ton), mens hovedkilderne til fosforbelastningen er spildevand fra husstande i byerne og på landet og industri. Husdyrtætheden er omkring 0,55 DE/ha og ligger således over gennemsnittet for vanddistrikt 35 på 0,4 DE/ha. Guldborgsund er en del af Natura 2000-områder nr. 173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster.

Udviklingen i antallet af dyreenheder i oplandet til Guldborgsund er ifølge Miljøstyrelsens opgørelse faldende fra 2007 til 2010. Faldet er på -0,88 % for Guldborgsund. Tilsvarende viser Miljøstyrelsens opgørelse, at udviklingen i antallet af dyreenheder er faldende i oplandet til den sydlige del af Smålandsfarvandet med -8,5 %. I samme periode har Guldborgsund Kommune meddelt godkendelse til flere dyreenheder i de to oplande. Kommunen er vidende om, at flere af disse godkendelser endnu ikke er udnyttet, og de fremgår derfor ikke af Miljøstyrelsens opgørelse på nuværende tidspunkt. Det vurderes ligeledes, at der i samme periode er forsvundet et antal dyreenheder ved nedlæggelse af husdyrbrug i oplandene i samme periode. Men da der ikke er tvungen indberetningspligt på nedlæggelser, har kommunen ikke kendskab til omfanget. Kommunen er opmærksom på, at der er en periode, hvor der ikke tages højde for disse svingninger på udvidelser/nedlæggelser baseret på Miljøstyrelsens metode med anvendelse af data fra det Centrale Husdyr Register. Udviklingen i antal dyreenheder i oplandene kan derfor ikke præciseres nærmere af kommunen på nuværende tidspunkt.

Af andre relevante kilder til kvælstofudvaskning er udbringning af afgasset biomasse fra Nysted Biogasanlæg samt spildevandsslam. For begge kilder vurderes det, at der er minimale udsving i mængderne og fordelingen af udbringningsarealerne i perioden 2007 og frem til i dag, hvorfor der kan ses bort fra disse bidrag til kvælstofudvaskningen i denne sammenhæng.

Alle kystvande omkring Guldborgsund kommune er ifølge Basis- og risikoanalysen i risiko for ikke at kunne opfylde kravet om god økologisk tilstand i 2015. Der er behov for en reduktion i tilførslen af næringsstoffer til fjordene og de åbne kystvande. For kystvandene omkring Guldborgsund Kommune er Guldborgsund og Hyllekrog-Rødsand værende betragtet som særdeles belastet, da hele kystoplandet er udlagt til Nitratklasse 3. Guldborgsund er omfattet af Natura 2000-område nr. 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor, Hyllekrog - Rødsand. Jf. Miljøstyrelsens "Vejledende notat om Nitrat (overfladevand)" af 13.01.2011 klassificeres kystvande som meget sårbare vandområder, hvis følgende habitatnaturtyper findes indenfor Natura 2000-området: 1130 Flodmundinger, 1150 *Kystlaguner og strandsøer samt 1160 Større lavvandede bugter og vige. For Natura 2000-område nr. 173 findes de to sidstnævnte i området. Der er indtil videre kortlagt 65 ha af habitatnaturtype 1150 *Kystlaguner og strandsøer samt 19 ha af habitatnaturtypen 1160 Større lavvandede bugter og vige. De to kystvande Guldborgsund og Hyllekrog-Rødsand klassificeres derfor som særligt sårbare vandområder.

Alle kystvande omkring Guldborgsund kommune er ifølge Basis- og risikoanalysen i risiko for ikke at kunne opfylde kravet om god økologisk tilstand i 2015. Der er behov for en reduktion i tilførslen af næringsstoffer til fjordene og de åbne kystvande.

Kommunes vurdering

Til brug for vurderingen af den ansøgte udvidelses betydning for kvælstofudvaskningen via vandløbene til slutrecipienterne, henholdsvis Guldborgsund og Smålandsfarvandet, er der foretaget beregninger af N-udvaskningen fra det ansøgte husdyrbrug.

I beregningerne indgår N-udvaskningen fra rodzonen fra det ansøgte. Denne beregnes ved hjælp af FarmN som forskellen mellem den ansøgte produktion inklusiv husdyr, og nudrift hvor der ikke anvendes husdyrgødning. Den beregnede N-udvaskning fra rodzonen ved den ansøgte drift er 1,1 kg N/ha.

	Guldborgsund	Smålandshavet
Samlet N-tilførsel fra oplandet; ton N/år (jf. basisanalysen)	740 ton N/år	2700 ton N/år
Ansøgt udbringningsareal; ha	263,80	80,62
Udvaskning fra rodzonen jf. beregning i FarmN; kg N/ha/år	1,1	1,1
Reduktionspotentiale	12,5 % v N3	87,5 % v N0
Ansøgt drift - Samlet tilførsel af N til vandområdet kg N/år	253,91	11,09
Ansøgt drift - udvaskning i forhold til samlet N-tilførsel til vandområdet	0,03 %	0,004 %

Tabel 22. Udvaskningen af kvælstof fra udbringningsarealerne til Guldborgsund og Smålandshavet ved ansøgt drift.

Beregningerne viser, at udvaskningen af kvælstof fra husdyrbrugets arealer til Guldborgsund udgør 253,91 kg N/år og til Smålandshavet 11,09 kg N/år ved det ansøgte projekt. Tilførslen svarer til hhv. 0,03 % og 0,004 % af den samlede tilførsel af kvælstof fra oplandet til hhv. Guldborgsund og Smålandshavet.

Jævnfør Miljøstyrelsens elektroniske vejledning om afskæringskriterium 2B må den ansøgte bedrifts udledning af nitrat højst udgøre 1 % af den samlede tilførsel af nitrat til vandoplandet, hvis det afvander til et særligt sårbart vandområde. Både Guldborgsund og Smålandshavet er klassificeret som særlig sårbare vandområder. Da den samlede nitratudvaskning fra den ansøgte bedrift er under 1 overholder bedriften på Hiltvej 3 afskæringskriteriet. På baggrund heraf vurderes det, at de marine områder ikke påvirkes væsentligt.

Det er kommunens samlede vurdering, at projektets udledning af kvælstof til Guldborgsund og Smålandshavet hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 173.

Udregningen fremgår af tabel 22.

3.6.7 Fosfor

Da alle arealerne til udbringning af husdyrgødning ligger indenfor oplande til Natura 2000-områder, der er følsomme overfor fosfor, skal det maksimale accepterede fosforoverskud beregnes. Fosforoverskuddet er differencen mellem, den mængde der tilføres til arealerne, og den mængde der fraføres med

afgrøderne. I tilfælde af et fosforoverskud, beregnes overskuddets maksimale størrelse ud fra jordens fosfortal.

Til vurdering af det maksimale tilladte fosforoverskud er der nedenfor vist hvilken placering i fosforklasser, der er for de enkelte arealer.

	Ha	Tilladt fosforoverskud	Max kg fosfor i overskud tilladt
Fosforklasse 0 (JB<4 og P-tal<4)	58,11 ha	8,9 kg P/ha/år	517,2 kg P
Fosforklasse 1 (P-tal 4-6)	8,09 ha	4,0 kg P/ha/år	32,4 kg P
Fosforklasse 2 (lavbundsarealer)	2,16 ha	0,0 kg P/ha/år	0,0kg P
Fosforklasse 3 (P-tal >6)	262,70 ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P
Maksimalt tilladt fosforoverskud			549,6 kg P

Tabel 23: fosforklasser

Der må ifølge lovgivningens krav og dermed beregningerne i regnearket maksimalt være et fosforoverskud på arealerne på 549,6 kg, og reelt vil der være et overskud på 496,6 kg P. Dette betyder, at kravet til overholdelse af fosforoverskuddet på arealerne er overholdt med 33,2 kg P.

Fosforoverskuddet fremgår af nedenstående tabel:

	Før-situation	Efter-situation
Tilført – med gødning	6.551,0 kg P, 19,8 kg P/ha	8.994,8 kg P, 27,2 kg P/ha
Fraført – afgrøde (S2 sædskifte)	26,9 kg P/ha/år	25,7 kg P/ha/år
Fosforoverskud	-7,1 kg P/ha	1,5 kg P/ha

Tabel 24: Fosforoverskud

Beregningerne er baseret på 331,06 ha med standardsædskifte S8, hvor der er fraførsel af fosfor med afgrøderne svarende til et arealvægtet gennemsnit på 25,7 kg P/ha.

Kommunens vurdering

Det elektroniske ansøgningssystemets beregninger suppleret med yderligere beregninger viser, at kravet til fosforoverskud er overholdt, selv om arealerne ligger i oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor.

Guldborgsund Kommune har på den baggrund vurderet, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte udvidelse uden, at der er behov for yderligere vilkår omkring fosfor.

Det er vurderet, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte produktion, uden at det vil give anledning til væsentlige påvirkninger af recipienter eller natur med fosfor som følge af produktionen.

3.6.8 Påvirkning af § 3-beskyttet natur

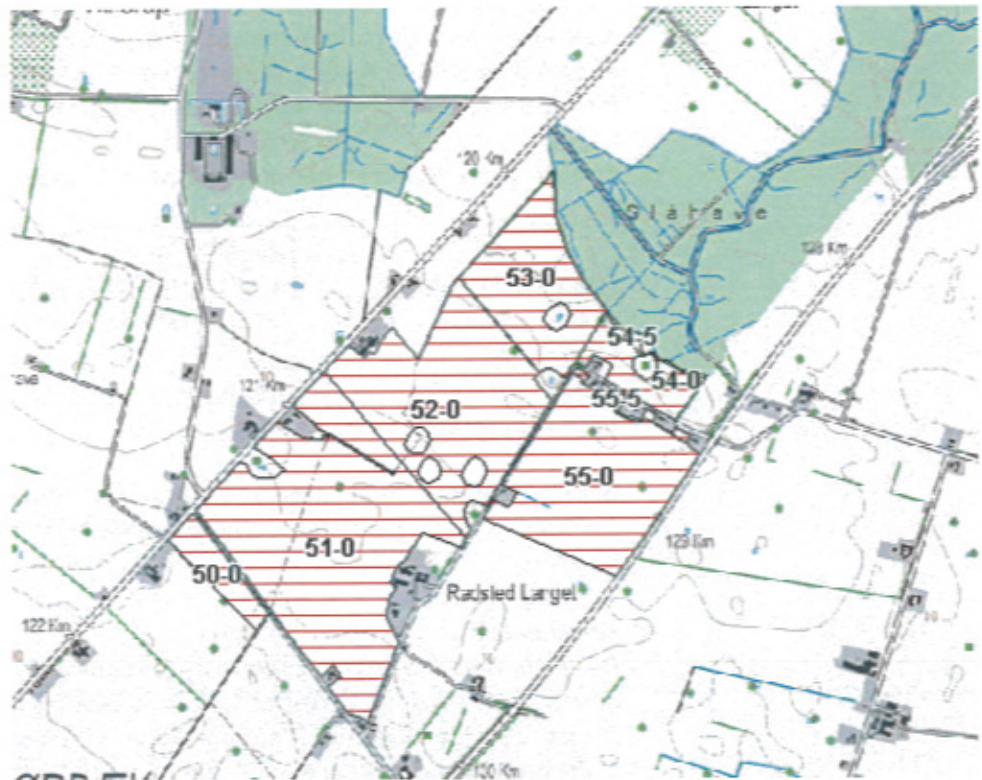
En række naturtyper er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Disse omfatter moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge, overdrev, heder, søer og vandløb.

I henhold til Naturbeskyttelsesloven er der forbud mod ændringer af beskyttede naturtypers tilstand.

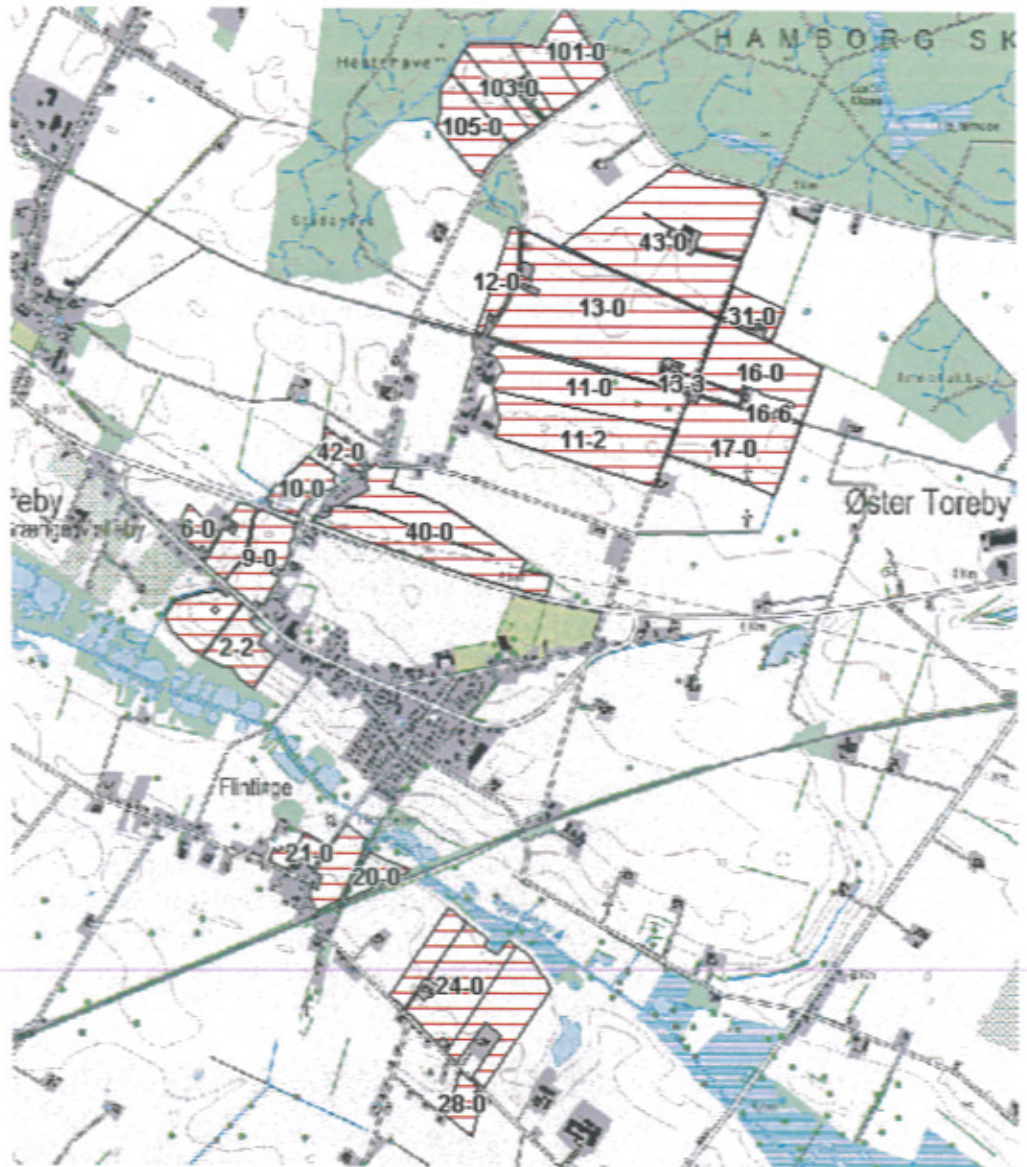
En række af naturtyperne er sårbare over for nitrat- og fosforpåvirkninger ved overfladisk afstrømning fra udbringningsarealerne. Endvidere kan afdampning af kvælstof i forbindelse med udbringningen af husdyrgødning påvirke naturtyperne. Udbringning af husdyrgødning medfører en belastning med ammoniak på over 1 kg N/ha/år i de nærmeste 20-30 meter, i nogle tilfælde op til 100 m, fra markkanten. Ved tilførsel af over 1 kg N/ha/år kan der påvises en tilstandsændring af et naturområde, jf. Bilag til Miljøstyrelsens praksisnotat af 8.3.2010.

Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 8. Baggrundsbelastningen med kvælstof er 12 kg N/ha/år i Guldborgsund Kommune jf. data fra DMU 2010.

Især de forekomster af naturtyper, der ligger lige op til udbringningsarealer, vil være under direkte påvirkning. Der er d. 19. og 24. maj 2011 foretaget besigtigelse af alle beskyttede naturtyper og skove, der ligger i tilknytning til udbringningsarealerne. Udbringningsarealerne fremgår af kort 8 og 9.

Kort 8. Oversigt over de vestlige udbringningsarealer.

Kort 9. Oversigt over de østlige udbringningsarealer.

Nogle af udbringningsarealerne grænser op til skov, ferske enge og vandhuller. Vandhullerne er alle besigtiget. Vandhullerne er næringsrige og i varierende grad groet til med træer og buske. I flere tilfælde er der jordbehandlet tæt på vandhullerne – under 1 meter. Der er ikke kraftigt skrånende udbringningsarealer ned til vandhullerne.

Ved besigtigelserne er det konstateret, at engene ved Flintinge Å ved mark 24-0 m.fl. består af en mosaik af åbne vandhuller og fugtige, sumpede områder domineret af en bevoksning af Tagrør, Kærstar og/eller Pil. På engene var der en lille bestand af den fredede og kvælstoffølsomme Maj Gøgeurt. Ved besigtigelsen blev der ligeledes set Springfrø ved mark 24-0. Det vurderes, at engene langs åen er egnet yngle- og rasteområde for Springfrø, Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø i kraft af tilstedeværelsen af flere lavvandede vandhuller/oversvømmelser i mose/engfladen. Ved engene vidner enkelte gamle pæle og hegnstråd om, at arealet tidligere har været afgræsset.

Flere af udbringningsarealerne ligger op til skovearealer. Skovene er løvskove bestående af bl.a. Eg, Bøg, Navr, Ask og Ahorn. I skovbunden findes almindeligt forekommende skovplanter som f.eks. Skovmærke, Hvid Anemone, Miliegræs, Skovstar, Stor Konval og Bingelurt.

Kommunens vurdering

Skovene ved udbringningsarealerne er forholdsvis robuste naturtyper, set i forhold til påvirkningen med næringsstoffer. Engene langs med Flintinge Å indeholder fredede-, lokalt truede- og særligt bevaringsværdige arter i form af Maj Gøgeurt. Det vurderes derfor, at udbringningen af husdyrgødning på de ansøgte arealer vil påvirke engene men ikke skovene, som ligger nær udbringningsarealerne. På den baggrund vurderes det, at etablering af en 30 meter bred zone, hvor der ikke udbringes husdyrgødning vil bevirke, at afdampning fra marken vil være mindre end 1 kg N/ha/år, og hermed vil der ikke ske en tilstandsændring.

3.6.9 Påvirkning af Natura 2000-områder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning. Se tillige afsnit 3.4.1.2.

Udbringningsarealerne ligger ca. 400 m fra Habitatområde nr. 152 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand og Fuglebeskyttelsesområde nr. 86 Guldborgsund, som begge indgår i Natura 2000-område nr. 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand. Alle arealerne afvander til enten Guldborgsund eller Smålandsfarvandet, der indgår i Natura 2000-område nr. 173, se tabel 25 og kort 10 samt 11.

<p>Natura 2000-område</p> <ul style="list-style-type: none"> • Habitatområde • Fuglebeskyttelsesområder 	<p>173, Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand</p> <ul style="list-style-type: none"> • 152, Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand • 82, Bøtø Nor • 83, Strækningen ved Hyllekrog-Rødsand • 85, Smålandshavet nord for Lolland • 86, Guldborgsund
--	---

Tabel 25. Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder.

SIDE 67/101

Kort 10. Beliggenheden af vestlige udbringningsarealer (blå skraveret) i forhold til Natura 2000-områder (røde pletter).

Kort 11. Beliggenheden af østlige udbringningsarealer (blå skraveret) i forhold til Natura 2000-områder (røde pletter).

I den nuværende drift udledes der 0,25 ton N/år fra udbringningsarealerne til Guldborgsund og 0,01 ton N/år til Smålandshavet, hvilket svarer til hhv. 0,03 % og 0,004 % af den totale tilledning af kvælstof fra det samlede landbrugsopland til vandområdet, jf. afsnit 3.6.4..

Kommunens vurdering.

Udbringning af husdyrgødning medfører en afdampning af kvælstof, der i en afstand af 20-30 m, i nogle tilfælde op til 100 m, fra markkanten giver en tilførsel på 1 kg N/ha/år. Ved tilførsel af 1 kg N/ha/år og derover kan der påvises en tilstandsændring af et naturområde, jf. Bilag til Miljøstyrelsens praksisnotat af 8.3.2010. Den korteste afstand fra udbringningsarealerne er ca. 400m til Natura 2000-område nr. 173.

Med disse afstande mellem udbringningsareal og Natura 2000-områder vurderes det, afdampningen af kvælstof ved udbringningen af husdyrgødning ikke vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt.

Samlet set er det kommunens vurdering, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller sammen med andre planer og projekter i området vil have en væsentlig påvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne.

3.6.10 Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitat-bekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

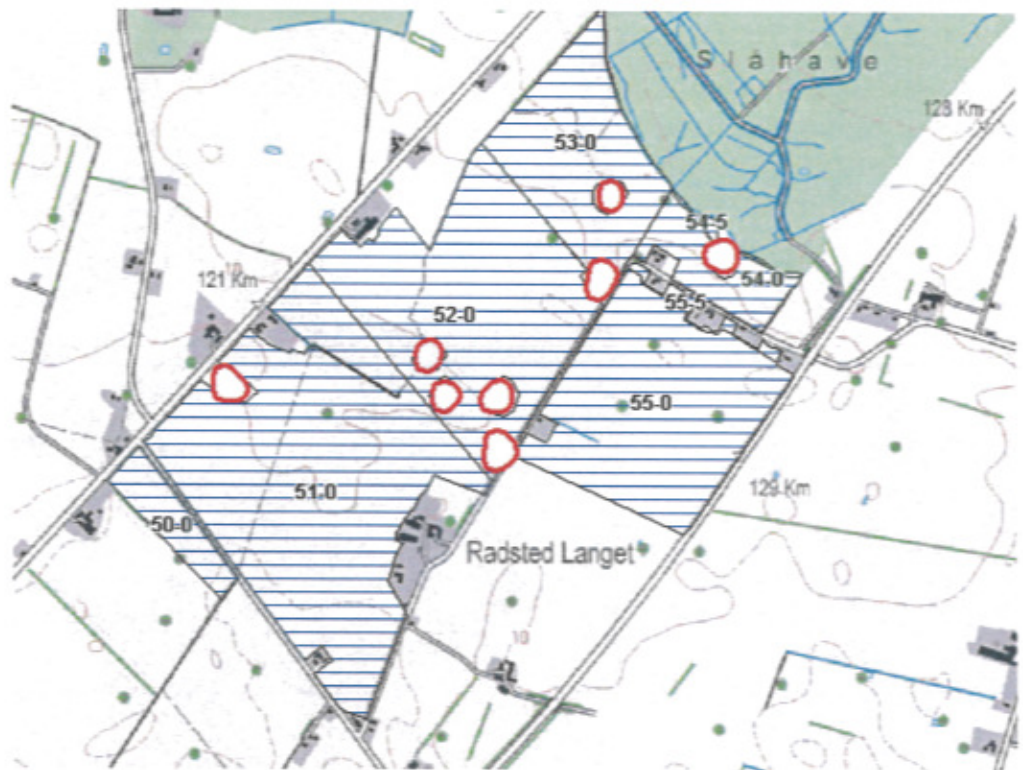
Der er foretaget besigtigelser ved udbringningsarealerne d. 19. og 24. maj 2011.

Padder

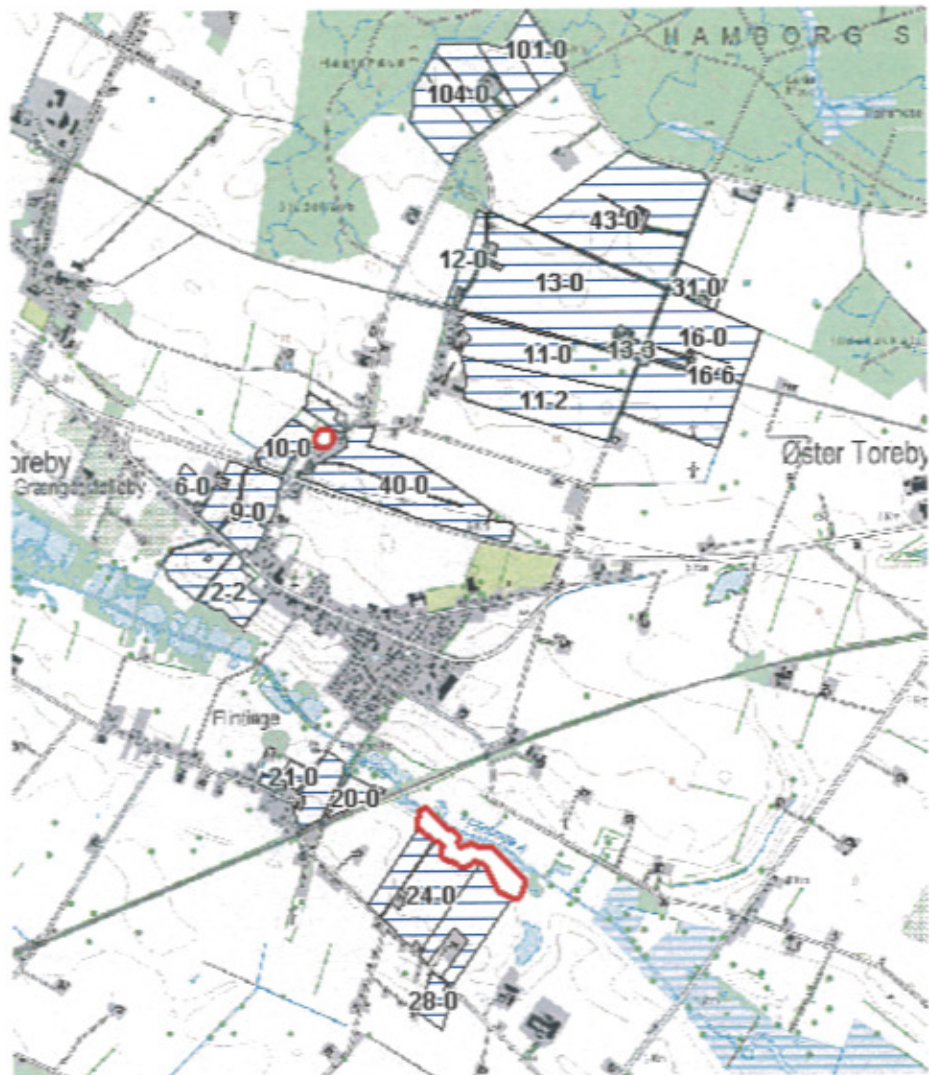
Ved besigtigelserne er der foretaget en vurdering af, hvorvidt naturområderne er potentielle yngle- eller rastesteder for arterne. Vurderingen er foretaget ud fra paddernes levestedskrav, lokaliteternes tilstand og beliggenhed i forhold til andre naturområder. Naturområderne fremgår af tabel 26 og kort 12 samt 13.

Lokalitet	Udbringningsareal	Forekomst/potentiel forekomst af Bilag IV-arter
Vandhul 6	53-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
Vandhul 7	54-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
Vandhul 5	Grænse mellem 52-0 og 53-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
Vandhul 1	52-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
Vandhul 2	52-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
Vandhul 3	52-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
Vandhul 4	52-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
Vandhul 9	51-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
Vandhul	Grænsende op til 10-0	Stor Vandsalamander, Springfrø
Eng, vandhul, mose	Grænsende op til 24-0, 24-1, 27-0	Stor Vandsalamander, Springfrø, Spidssnuet Frø

Tabel 26. Oversigt over naturområder og deres egnethed som yngle- og rasteområde for Bilag IV-padder.

Kort 12. Naturområder (markeret med rød cirkel) som er besøgt og vurderet i forhold til forekomst af padder omfattet af Bilag IV – vestlige udbringningsområder.

Kort 13. Naturområder (markeret med rød cirkel) som er besøgt og vurderet i forhold til forekomst af padder omfattet af Bilag IV – østlige udbringingsområder.

Springfrø er udbredt på Lolland og Falster og specielt i områder nær løvskov. Arten forventes at yngle i hovedparten af vandhuller, der som minimum er delvist lysåbne. Springfrø er vurderet at kunne yngle i alle vandhullerne.

Spidssnudet Frø, der ikke i samme grad som Springfrø er knyttet til egentlige vandhuller, men i højere grad til oversvømmede partier i moser og på enge, vurderes at forekomme på engene langs Flintinge Å ved mark 24-0, 24-1 og 27-0.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller op til 300 m derfra. Stor Vandsalamander vurderes at yngle i alle vandhullerne.

Især Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø er afhængige af, at der findes naturarealer eller ekstensivt drevne arealer omkring ynglelokaliteterne.

den uafdækkede gylle, og der er risiko for, at der sker en overfladisk afstrømning af gylle til lavere liggende dele af marken bl.a. ved regnskyl. Udbringning af gylle ved nedfældning vurderes derfor ikke at være en tilstrækkelig sikker teknologi til at reducere afdampningen af kvælstof til et niveau, så der ikke forekommer tilstandsændringer og dermed beskadigelse eller ødelæggelse af Bilag IV-padderne yngle- og rasteområder.

Udbringning af husdyrgødning finder ofte sted på tidspunkter hvor hovedparten af Bilag IV-padderne vandrer meget koncentreret til vandhullerne og oversvømmede moser og enge fordi udbringningen ofte sker på et tidspunkt, hvor de vandrer til eller fra deres ynglelokaliteter. Der vil derfor være en umiddelbar stor koncentration af padder umiddelbart omkring ynglelokaliteterne. Ved udbringningen er der derfor mulighed for, at padder i stort antal får direkte kontakt med gylle på deres hud. Disse vil enten drukne, eller padderne natriumkalium pumpe kommer i ubalance, som kan medføre lammelser og død. Samtidig vil der gennem nedfældning af gylle sker en ophobning af østrogener i arealerne omkring / på naturområderne, som kan medføre til hormonforstyrrende misdannelser hos padderne jf. Danmarks Jordbrugsforskning 2005.

På denne baggrund, vurderes det, at etablering af en 30 m bred zone, hvor der ikke udbringes husdyrgødning, omkring levesteder for Bilag IV-paddearter vil bevirke, at yngle- og rasteområdet ikke beskadiges eller ødelægges. Ved at holde denne afstand til naturområdet vil afdampningen fra marken være mindre end 1 kg N/ha/år, og tilførslen af kvælstof vil ikke medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområdet.

En zone uden husdyrgødning omkring yngle- og rasteområdet for padderne vil endvidere medvirke til at reducere henholdsvis risikoen for overfladisk afstrømning af husdyrgødning til vandhullet i forbindelse med kraftig nedbør og risikoen for, at padderne, kommer i direkte kontakt med husdyrgødningen med deraf følgende skader.

Ansøger har tilpasset sit projekt således, at der er udtaget en zone af udbringningsarealet omkring naturområder i/ved markerne 10-0, 24-0, 24-1, 27-0, 51-0, 52-0 og 53-0. Der etableres en zone på 30m omkring naturområder. I zonen må der ikke udbringes husdyrgødning. Zonen udmåles fra øvre brinkkant af vandhullet, hvor den naturlige fugtigbundsvegetation, som hører til vandhullet ophører, eller fra grænsen til naturområdet. Idet der ikke udbringes husdyrgødning nærmere end 30 m fra naturområderne, vurderes det, at yngle- og rasteområderne for padder omfattet af Bilag IV ikke vil blive beskadiget eller ødelagt ved det ansøgte projekt.

Udbringningen af husdyrgødning påvirker ikke træer eller bygninger, og det vurderes, at yngle- og rastesteder for flagermus omfattet af Bilag IV ikke vil blive beskadiget eller ødelagt ved projektet.

3.6.11 Sædskifte, efterafgrøder og projektilpasninger

Som forudsætning for beregningerne er der angivet 338,08 ha med standardsædskifte S8 jf. Notat: Standardsædskifter og referencesædskifter, Skov- og Naturstyrelsen, Miljøministeriet, dateret 27.06.07".

For at kompensere for næsten fuldt harmonitryk har ansøger valgt et andet sædskifte til brug ved beregningerne, end det som det digitale ansøgningssystem har angivet som referencesædskifte (S2). Med det valgte sædskifte er

Grønbroget Tudse er i 2003 registreret i en sø ca. 2,3 km sydøst for udbringningsarealerne. Grønbroget Tudse yngler i nygravede vandhuller eller lavninger uden eller med sparsom vegetation. Endvidere kan den yngle i vandhuller, hvor vegetationen holdes lav ved afgræsning, eller i gamle ajlebeholdere og lignende kunstige anlæg. Ingen af de besigtigede naturområder ved udbringningsarealerne vurderes i deres nuværende tilstand at være egnede ynglelokaliteter for Grønbroget Tudse.

Udover ovennævnte bilag IV-arter findes i området Skrubtudse, Lille Vandsalamander og Grøn Frø. Alle padder i Danmark er fredet og voksne dyr, æg eller yngel må ikke slås ihjel.

Flagermus og andre bilag IV-arter

Der er ikke registreret andre Bilag IV-arter i tilknytning til udbringningsarealerne. Det forventes at omkring otte flagermusarter kan findes i denne del af kommunen (bilag 6 med beskrivelser af bilag IV-arter). Potentielle yngle- og rastesteder for flagermus findes i ældre træer, stalde, lader m.m.

Kommunes vurdering

Ved besigtigelserne er der foretaget en konkret vurdering af, om de enkelte naturområder kan være yngle- eller rasteområder for padder, der er omfattet af EU-habitatdirektivets Bilag IV. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker en beskadigelse eller ødelæggelse, herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Udbringning af husdyrgødning medfører en afdampning af kvælstof, der i en afstand af 20-30 m, i nogle tilfælde op til 100 m, fra markkanten giver en tilførsel på 1 kg N/ha/år. Ved tilførsel af 1 kg N/ha/år og derover kan der påvises en tilstandsændring af et naturområde, jf. Bilag til Miljøstyrelsens praksisnotat af 8.3.2010. Det vurderes, at det tilførte luftbårne kvælstof vil bevirke en tilgroning af naturområdet med mere kvælstoftolerante arter. Få konkurrencesterke arter vil begunstiges og dominere. Den generelle naturtilstand forringes herved, og paddernes yngle-, fouragerings- og opholdsarealer vil blive påvirket negativt. På baggrund heraf vurderes det, at udbringning af husdyrgødning indenfor en afstand af 30 m fra et naturområde, som fungerer som yngle- og rasteområde for paddearter omfattet af Bilag IV, kan beskadige eller ødelægge naturområdet over en årrække, således at det ikke kan fungere som yngle- og rasteområde for Bilag IV-padder.

Afdampningen af kvælstof kan mindskes ved at nedfælde den flydende husdyrgødning. Ifølge BAT-blade (af 21.10.2009) reduceres ammoniakfordampningen med ca. 25 % ved nedfældning i græs sammenlignet med udlægning med slæbeslanger. Ved nedfældning i vintersæd eller sort jord reduceres ammoniakfordampningen med henholdsvis ca. 45 % og ca. 85 % sammenlignet med slæbeslangeudlægning. Reduktionsprocenterne afhænger i høj grad af, at gyllen ved nedfældningen dækkes af jord, således at der ikke sker en fordampning. Imidlertid er teknologien ikke tilstrækkelig udviklet for især nedfældning i græs og vinterafgrøder, og specielt på tørre og/eller lerholdige jorder er det endvidere vanskeligt at nedbringe og dække gyllen tilstrækkeligt, jf. BAT-bladene. Der er derfor en risiko for, at gyllen flyder oven på jorden. Nedbringes gyllen ikke tilstrækkeligt, vil der ske en afdampning af kvælstof fra

udvaskningen fra bedriftens arealer mindre end det tilladte. Derved sikres beskyttelse af de sårbare vandområder, som en del af udbringningsarealerne afvander til. På baggrund heraf er der fundet behov for at stille vilkår til det sædskifte, som skal anvendes på arealerne. Det er således angivet, at der ikke må anvendes et svinesædskifte, der har et højere udvaskningsindeks end 88 %. Argumentationen for dette vilkår er, at det af ansøger valgte sædskifte er angivet som tiltag for at leve op til lovgivningens krav om udvaskning af næringsstoffer (kvælstof og fosfor). Det angivne sædskifte med fastlagt udvaskningsindeks er således en grundlæggende forudsætning for beregningerne, som skal fastholdes for, at vurderingerne i godkendelsen er aktuelle. S8 sædskifte er et sædskifte med roer.

En stor del af de ejede arealer, er beliggende i oplande til Natura 2000 områder, der er overbelastet med kvælstof, og disse arealer ligger derfor i nitratklasse 3. Ansøgningssystemet har således beregnet, at belastningen med husdyrgødning på egne arealer højst må være på 0,87 DE/ha.

I ansøgningen er der dog søgt om at udbringe 1,39 DE/ha, svarende næsten til fuldt harmonitryk.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ved overholdelse af de fastsatte vilkår omkring sædskifte, ikke vil være større udvaskning af næringsstoffer fra arealerne, end der er vurderet uden væsentlig betydning for omgivelserne og recipienter.

3.6.12 Udskiftning af udbringningsarealer

Der er i vilkår præciseret, at der er anmeldeligt ved ønske om ændring eller udskiftning af arealer til udbringning af husdyrgødning. Dette er væsentligt i relation til udvaskning af næringsstoffer og påvirkning af følsomme områder.

3.7 BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT-bedst tilgængelig teknologi. EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensive svine- og fjerkræ 2003 (Benævnt BREF) suppleret med BAT-/ og teknologiblade er benyttet som værktøj i kommunens vurdering af anvendelse af BAT i den konkrete godkendelse. Teknikker/teknologier beskrevet i BAT-/ og teknologiblade er af Miljøstyrelsen vurderet som at have en tilstrækkelig dokumenteret miljøeffekt i forhold til referencesystemet, og kan betragtes som driftssikre under forudsætning af, at de foreslåede vilkår efterleves.

Niveauet for BAT supplerer det fastlagte beskyttelsesniveau, og opfyldelse af BAT-krav kan således indebære et krav om mindre forurening end det fastsatte beskyttelsesniveau. Beliggenhed af bedriften i et særligt følsomt område skærper ikke kravet om BAT.

Ansøger har udarbejdet en BAT-redegørelse, der omfatter en gennemgang af de enkelte teknikker/teknologier, jf. (BREF), som er valgt for staldindretning, foder, gødningsopbevaring og udbringning, støj, lugt, forbrug af vand og energi og management.

I ansøgningsmaterialet er der opremset en række tiltag indenfor renere teknologi og BAT, som ansøger oplyser foretages.

BAT-vurderingen tager udgangspunkt i en proportionalitetsvurdering, som først og fremmest skal være en vurdering af reduktionsomkostningerne og derefter en vurdering af belastningen af landmanden. Betragtningerne omkring proportionalitetsvurderingerne er lavet med udgangspunkt i de samlede omkostninger til anvendelse af BAT sammenholdt med de samlede produktionsomkostninger for husdyrproduktionen på bedriften.

Miljøstyrelsen har ved fastlæggelse af de vejledende emissionsgrænseværdier taget udgangspunkt i, at meromkostningerne for en landmand forbundet med at opfylde emissionsgrænseværdierne ikke bør overstige hhv. ca. 50 kr. pr. årsso, 1,3 kr. pr. produceret smågris og 8 kr. pr. produceret slagtesvin set i forhold til helt frit teknologivalg.

Miljøstyrelsen har samtidig lavet opgørelse i forhold til forskellige kombinationer af teknologier. Det er dog væsentligt at være opmærksom på, at alle omkostninger er angivet med udgangspunkt i nyetableringer af anlæg. For eksisterende anlæg vil omkostningerne således kunne afvige betydeligt.

Meromkostningerne skal vurderes i forhold til de omkostninger, der allerede pålægges ansøger til at opfylde det generelle ammoniakkrav i husdyrgodkendelsesloven samt de omkostninger, som allerede følger af kommunens vurdering af det opnåelige ved anvendelse af BAT.

Der er i denne godkendelse både tale om dels et eksisterende anlæg, hvor der ikke skal gennemføres gennemgribende reovering og om nyanlæg.

Miljøstyrelsen har i den forbindelse med eksisterende anlæg fastlagt vejledende emissionsgrænseværdier, som kan efterleves uden væsentlige ændringer af staldanlægget. Ved fastlæggelse af begge niveauer har Miljøstyrelsen taget udgangspunkt i den metodiske tilgang, som er anvendt ved fastlæggelse af emissionsgrænseværdierne for nyanlæg, herunder vurdering af hvilket omkostningsniveau, der kan betragtes som proportionelt.

Med udgangspunkt i dette har kommunen beregnet, at det vil kunne vurderes proportionelt, at ansøger kan pålægges meromkostninger i relation til opfyldelse af BAT i de eksisterende anlæg på op til følgende:

50 kr. pr. produceret årsso * 606 producerede årssøer(udvidelse) = 30.300 kr.
Et proportionelt omkostningsniveau til opfyldelse af BAT i de eksisterende anlæg er af kommunen vurderet til et samlet beløb til meromkostninger pr. år på op til **30.300 kr.**

Kommunen har søgt at sikre sig, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra anlægget ved anvendelse af BAT gennem opfyldelse af følgende punkter:

- Anvende de vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor og i vurderingen i godkendelsen begrunder, hvorfor de af ansøger valgte teknikker og teknologier lever op til, hvad der er opnåeligt ved anvendelse af BAT.
- Fastsætte vilkår til de teknikker og teknologier, som ansøger har valgt. Anvender de vejledende retningslinjer om nitrat og ammoniak i forbindelse med udbringning i godkendelsen, samt begrunder, hvorfor det vurderes, at den generelle regulering er at opfatte som BAT for så vidt angår disse parametre.

- Gennemført vurderinger og fastsat vilkår om vand, energi og management.

Følgende områder er vurderet i forhold til anvendelse af BAT:

- Ammoniak (Staldindretning + foder + opbevaring af husdyrgødning)
- Fosfor (foder + udbringning/arealer)
- Nitrat (udbringning/arealer)
- Forbrug af vand og energi
- Management
- Støj
- Lugt
- Udbringning af gødning

Det gælder for nogle af de omtalte teknikker/teknologier, at der på godkendelsestidspunktet mangler gældende BAT-/teknologiblade samt vejledninger fra Miljøstyrelsen vedr. emissionsgrænseværdier. Der henvises derfor i nogle tilfælde til historiske blade, eller blade som foreligger i høringsudkast, da dette af kommunen er vurderet som bedste vurderingsværktøj sammen med BREF-dokumentet.

3.7.1 Ammoniak og anvendelse af BAT

Ammoniakemission fra anlægget kan begrænses ved at begrænse dyrenes udskillelse af kvælstof, begrænse tabet af ammoniak fra husdyrgødningen eller at opsamle ammoniak fra luften ved rensning. Dette kan gennemføres ved, at anvende forskellige teknikker/teknologier hver for sig, eller i kombination med hinanden.

Ved fastlæggelse af emissionsgrænseværdierne angiver Miljøstyrelsen, at der indledningsvist skal fastlægges hvilke teknikker, som har en "rimelig" reduktionsomkostning for ammoniak, og som derved er relevant ved fastlæggelse af BAT-emissionsgrænseværdien. Dernæst kan der sammenlignes forskellige kombinationer af relevante teknologier med hensyn til reduktion og omkostninger pr. produceret enhed.

Kommunens vurdering af anvendelse af BAT til opfyldelse af et fastlagt emissionsniveau indeholder således en samlet vurdering af det teknisk og økonomisk mulige for det konkrete anlæg som helhed. Heri indgår der således en proportionalitetsmæssig vurdering. Til denne vurdering har kommunen taget udgangspunkt i Miljøstyrelsens udmeldinger i forbindelse med Teknologiblade, som beskriver en række relevante teknikker og teknologier. Det fremgår ligeledes af teknologiblade, hvor meget hver teknik eller teknologi koster i etablering, drift og vedligeholdelse opgjort i forhold til miljøeffekten (kr. pr. kg reduceret N) samt i forhold til de samlede produktionsomkostninger (kr. pr. produceret gris) afhængig af brugsstørrelse. Miljøstyrelsen har samtidig angivet, at enkeltteknologier med reduktionsomkostninger, der overstiger ca. 100 kr. pr. kg. reduceret N ikke bør indgå i en vurdering, da det vurderes ikke at være proportionelt.

Fastlæggelse af emissionsgrænseværdien for ammoniak for anlægget er gennemført med udgangspunkt i følgende 3 trin:

1. Kommunen har med udgangspunkt i oplysninger og redegørelse omkring anvendelse af mulige BAT-teknologier fra ansøger, foretaget en konkret vurdering af det teknisk og økonomisk opnåelige i relation til anvendelse af BAT i det konkrete anlæg som helhed. Hvis de eksisterende dele af

anlægget har en restlevetid, der rækker ud over revurderingstidspunktet har ansøger redegjort for hvilke teknikker og teknologier, som kan begrænse ammoniakemissionen i eksisterende dele af anlægget uden gennemgribende reovering. Ved eksisterende anlæg er alder, bygningsmæssig stand samt proportionalitet mellem miljøeffekt og omkostninger relevante parameter. Hvis der er økonomiske betragtninger som gør, at ansøger ikke vælger det teknisk opnåelige, er dette begrundet med udgangspunkt i dokumenterede økonomiske overvejelser.

2. Kommunen fastlægger en samlet emissionsgrænseværdi for ammoniak opnåelig ved anvendelse af BAT for anlægget som helhed. Denne grænseværdi fastlægges med udgangspunkt i vurderinger i forbindelse med punkt 1 som samtidig sammenholdes med en beregning af Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier^{1 2}. Denne samlede vurdering er lavet, da Miljøstyrelsens emissionsgrænseværdier kun er af vejledende karakter indtil videre.
3. Ansøger vælger frit, hvilke teknologier der ønskes anvendt for det konkrete anlæg til opfyldelse af den af kommunen fastlagte emissionsgrænseværdi. Ansøger har således selv valgt, hvorvidt denne ønsker at anvende teknologier indenfor fodring, staldindretning eller i forbindelse med opbevaring af husdyrgødningen, samt i hvilke dele af anlægget det ønskes gennemført. Det afgørende er således, at anlægget samlet set lever op til det emissionsniveau for ammoniak, som er vurderet opnåeligt ved anvendelse af BAT.

Ad 1. Redegørelse for anvendelige BAT-teknikker i relation til proportionalitet

Anvendelse af BAT-teknologier til begrænsning af ammoniakemission fra anlægget omfatter teknikker/teknologier i relation til staldindretning, fodring og opbevaring af husdyrgødning.

Staldindretning

Ansøger har anført følgende i relation til anvendelse af BAT i staldene:

Angående BAT er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv svineproduktion (BREF), dels er der BAT-byggebladene og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

I BREF står der følgende staldsystem er BAT:

- Et fuldspaltegulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle.
- Et delvis spaltegulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem.
- Et delvis spaltegulv med centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder.

¹ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af smågrise (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af Husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, redigeret 18. november 2010.

² Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin (30-102 kg) (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af Husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, redigeret 9. juli 2010

Dansk Svineproduktion påpeger at de to sidste systemer ikke er etableret herhjemme.

Derudover findes der BAT-byggeblad:
- delvis spaltegulv med 1/3 spaltegulv

Delvis spaltegulv som staldene er etableret med, har en lavere ammoniakfordampning end fuldspaltegulv. Det forudsætter, at der opretholdes en god stihygijne i staldene, da tilsmudsede overflader giver en høj ammoniakfordampning og lugtemission fra stalden.

I drægtighedsstalden er gulvet indrettet som foreskrevet i BAT-byggeblad gr. nr. 106.01-51, der forventet kan reducere ammoniakfordampning med ca. 30 %.

Løbe/arestalden er indrettet som foreskrevet i BAT-byggeblad gr. nr. 106.02-51. Der forventes en reduktion af ammoniakfordampning på ca. 50 %, et bedre arbejdsmiljø og bedre velfærd for grisene i forhold til referencesystemet (fuldspaltegulv med gyllekumme under hele fladen).

Det er således opfattelse at med det valgte staldsystem opfyldes BAT på dette område.

Fodring

Ansøger har anført følgende i relation til anvendelse af BAT og fodring:

Der fodres med vådfoder til søerne – fasefodring. Der er i ansøgningen reduceret i råprotein til 133 g/FE. I henhold til teknologibladet kan dette gøres uden meromkostning. Yderligere reduktion i råprotein er kompliceret ved vådfoder og vil medføre omkostninger i produktionen.

Fosfor – der vil blive anvende dobbelt fytase ved fodring hvorved man kan komme ned på de lave totalfosforniveauer som fremgår af ansøgningen. Disse fosforniveauer er under BAT-niveauet jf. teknologibladet af 31. maj 2011. Den omkostning og risiko der er forbundet med at gå ned på dette fosforniveau i foder har ansøger valgt for at det bliver muligt at komme højere op i husdyrtryk i marken. Ansøger ligger pt. lavt i fosforniveau i sin produktion.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderne skal tømmes jævnlige af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt, og der bør kun omrøres i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen.

Endvidere er det BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag, der er etableret med snittet halm eller tilsvarende.

Kommunen vurderer, at det som minimum vil kunne opfattes som BAT at gennemføre følgende tiltag i relation til opbevaring af husdyrgødningen:

- At man opbevarer flydende husdyrgødning i stabile beholdere og udfører beholderkontrol (10 år).
- At beholderne tømmes en gang årligt og efterses for revner m.v.
- At beholderne er etableret med fast overdækning eller alternativt med flydelag og logbogskontrol.

Ansøger har anført følgende i relation til anvendelse af BAT og opbevaring af husdyrgødning:

Eftersom der på ejendommen er tale om:

- Stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- at lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Beholdernes bund og vægge er tætte
- Der er ingen spjæld men alt gyllen overpumpes via neddykket rør
- Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning
- Beholderne er overdækket med naturligt fast overdækning
- Beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen.

vurderes det at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv svineproduktion (BREF).

Kommunens vurdering af opbevaring og behandling af husdyrgødning:

Med ændringen af husdyrgødningsbekendtgørelsen i 2008 blev der fastsat en række generelle regler for tekniske installationer til forebyggelse af gylleuheld. Med udgangspunkt i dette samt efterlevelse af punkter nævnt i BREF-dokumentet vurderer kommunen, at der leves op til BAT for opbevaring og behandling af husdyrgødningen med hensyn til de praktiske forhold ved overholdelse af de generelle regler og anvendelse af beredskabsplan. Med hensyn til vurdering af BAT i relation til ammoniakfordampning indgår dette i beregning og vurdering af det specifikke emissionsgrænseniveau.

Kommunens vurdering teknologier i relation til proportionalitetsprincippet.

Der er i nedenstående tabel 27 skitseret kommunens vurdering af anvendelse af mulige teknikker og teknologier til opfyldelse af BAT i forhold til meromkostninger pr. reduceret kg N og de samlede meromkostninger forbundet med anvendelse af teknikkerne i den aktuelle produktion i de **eksisterende** stalde.

Teknik/ Teknologi	Dyretype	Samlet meromkostning/ kg N reduceret	Samlet meromkostning/produceret enhed	Samlet meromkostning/år
Staldindretning	Alle ³	Vurderes ikke proportionelt da eksisterende anlæg.		
Råprotein	Søer ⁴ 606 stk.	Et niveau på 133 g råprotein/FE er omkostningsneutralt	0 kr.	0 kr.
Kemisk luftvasker	Søer ⁵ 606 stk. (141 DE)	55-100 kr. ved 150 DE og nyanlæg. Det vurderes at omkostningerne vil overstige 100 kr./reduceret kg N og derved vil det ikke være proportionelt at indføre denne teknologi		

³ Faresti med delvist spaltegulv, BAT-blad (106.02-51), 11.11.2004

⁴ Råprotein i sofoder, TB. 31.11.2011

⁵ Kemisk luftrensning med syre, TB, 29.04.2011.

SIDE 79/101

Biologisk luftvasker	Søer ⁶ 606 stk.	78-179 kr. ved 150 DE og nyanlæg. Det vurderes at omkostningerne vil overstige 100 kr./reduceret kg N og derved vil det ikke være proportionelt at indføre denne teknologi		
Køling af gylle	Søer ⁷ 606 stk.	Vurderes ikke proportionelt da eksisterende anlæg.		
Svovlsyrebehandling af gylle	Søer ⁸ 606 stk.	78 kr. ved 150 DE og nyanlæg. Det vurderes at omkostningerne vil overstige 100 kr./reduceret kg N. Derudover overstiger den samlede meromkostning pr. årssø 50 kr., og derved vil det ikke være proportionelt at indføre denne teknologi	266 kr.	
Overdækning af gyllebeholdere	Søer ⁹	Eksisterende beholder: Lagerandel på 35 %, som svarer til 113 DE. Aflæst for 150 DE ligger omkostningerne på 93 kr./reduceret kg N. Det vurderes at omkostningerne vil overstige 100 kr./reduceret kg N og derved vil det ikke være proportionelt at indføre denne teknologi på denne beholder. Beholder 1.1.6 - ny: Denne beholder kan indeholde tilnærmelsesvis det antal DE, som indgår i den nye stald. Det vurderes derfor, at kravet til emissionen fra denne beholder indgår i de vejledende emissionsgrænseværdier for nyanlæg og derfor ikke skal inddrages her.		

tabel 27. Teknologier og proportionalitet

⁶ Biologisk luftvasker, TB, 29.04.2011.⁷ Køling af gylle i stalde til søer og smågrise, TB, 26.01.2011.⁸ Svovlsyrebehandling af gylle i sostalde, TB, 20.12.2010⁹ Fast overdækning af gyllebeholder, TB, 11.11.2010.

Markeringer angivet med **fed** viser teknologier, som kommunen har vurderet proportionelt af anvende.

Beskrivelse af fravalg af teknologier

Staldindretning

Ansøgers beskrivelse:

Se ansøgers beskrivelse i tidligere afsnit.

Råprotein i foder

Ansøgers beskrivelse:

Se ansøgers beskrivelse i tidligere afsnit.

Kommunens kommentarer og vurdering

Jf. udkastet til teknologibladet for søer vil den marginale omkostning pr. kg reduceret N ikke overstige 100 kr. ved et niveau på 133 g råprotein/FE. Dette niveau ligger under BREF-niveauet (148 g råprotein/FE) og er at betragte som BAT.

Med udgangspunkt i denne vurdering vurderes det proportionalt at reducere råproteinindholdet i sofoderet til 133 g/FE og at anvende dette råproteinindhold i fastlæggelsen af emissionsgrænseværdi.

Kemiske og biologiske luftvaskere

Ansøgers beskrivelse:

Biologisk luftrensning, Teknologiblad 29.04.11

Etablering af biologisk luftrensning i udvidelsen er estimeret til kr. (60 % delrensning) 750.000.

Pris pr so: 750.000 kr/815 årssøer der udvides med = 920 kr pr so. (prisen vil være stigende pr so hvis der skal etableres rensning i eksisterende anlæg da omkostningen her er markant større end ved nybyggeri.)

Årlige omkostninger

Hiltvej 3

Rentabilitetsanalyse Luftrensning

Projekt	Ny sostald	
Produktionsudvidelse	500.000	kr
Anlægsudgift luftrensning	250.000	kr
Anlægsudgift øvrige installationer		kr
I alt kapitalkrav	750.000	kr
Kalkulationsrente	7,00%	
Levetid luftrensning	10	år
Levetid øvrige installationer	25	år
	15	år
Rentabilitet	anlægssum	levetid
		ÅOK i %
		Beløb pr år

SIDE 81/101

Forrentning og afskrivning renser	500.000	10	14,24%	-71.100
Forrentning og afskrivning øvrige installationer	250.000	25	-8,58%	-21.400
Forrentning og afskrivning øvrige omkostninger	0	15	10,98%	0
Årlige driftsomkostninger				-20.000
Årlige vedligeholdelsesomkostninger				-15.000
Øvrige årlige omkostninger				
I alt omkostninger ved investeringen pr år				-127.500

Ifølge miljøstyrelsens fastlæggelse af de vejledende emissionsgrænseværdier taget udgangspunkt i, at meromkostningerne for en landmand forbundet med at opfylde emissionsgrænseværdierne ikke bør overstige 50 kr. pr. årso.

Omkostninger pr. år for søer bliver ved luftrensning 127.500 kr/815 søer = 156 kr pr so
Ovenstående beregning viser, at etablering af luftrensningsanlæg vil overstige Miljøstyrelsens vejledninger.

Luftrenser, syre, Teknologiblads 29.04.11

Etablering af luftrenser med syre i udvidelsen er estimeret til kr. (60 % delrensning) 650.000.

Pris pr so: 650.000 kr/815 årssøer der udvides med = 797 kr pr so. (prisen vil være stigende pr so hvis der skal etableres renser i eksisterende anlæg da omkostningen her er markant større end ved nybyggeri.)

Årlige omkostninger

Hiltvej 3

Rentabilitetsanalyse

Luftrensning, syre

Projekt	Ny sostald
Produktionsudvidelse	
Anlægsudgift luftrenser	400.000 kr
Anlægsudgift øvrige installationer	250.000 kr
	kr
	kr
I alt kapitalkrav	650.000 kr
Kalkulationsrente	7,00%
Levetid luftrenser	10 år
Levetid øvrige installationer	25 år
	15 år

Rentabilitet	anlægssum	levetid	ÅOK i %	Beløb pr år
Forrentning og afskrivning renser	400.000	10	-14,24%	-56.900

SIDE 82/101

Forrentning og afskrivning øvrige installationer	250.000	25	-8,58%	-21.400
Forrentning og afskrivning øvrige omkostninger	0	15	-10,98%	0
Årlige driftsomkostninger - strøm, vand, syre, eftersyn				-22.000
Årlige vedligeholdelsesomkostninger				-15.000
Øvrige årlige omkostninger				
I alt omkostninger ved investeringen pr år				-115.300

Ifølge miljøstyrelsens fastlæggelse af de vejledende emissionsgrænseværdier taget udgangspunkt i, at meromkostningerne for en landmand forbundet med at opfylde emissionsgrænseværdierne ikke bør overstige 50 kr. pr. årssø.

Omkostninger pr. år for søer bliver ved luftrensning med syre 115.300 kr/815 søer = 141 kr pr sø

Ovenstående beregning viser, at etablering af luftrensningsanlæg med syre vil overstige Miljøstyrelsens vejledninger.

Kommunens kommentarer og vurdering

For kemisk luftvasker ses det af tabel 27, at der vil være en omkostning på 50-100 kr./reduceret kg N, mens der vil være en omkostning på 78-179 kr./reduceret kg N for biologisk luftvasker. Sammenholdt med ansøgers beregninger på henholdsvis kr. 156 og 141 pr. årssø, og at disse meromkostninger er beregnet for nyanlæg, vurderer kommunen, at det ikke vil være proportionelt at inddrage disse teknikker ved beregning af emissionsgrænsen.

Køling af gylle

Ansøgers beskrivelse:

Køling af gylle i stalde til søer, Teknologiblad 26.01.2011

Etableringsomkostninger estimeret til 400.000 kr.

Søer: 400.000 kr. / 1.400 årssø

= 285 kr.

Hiltvej 3

Rentabilitetsanalyse

BAT- beregning gyllekøling

Projekt

Gyllekølingsanlæg

400.000 kr

0 kr

0 kr

0 kr

I alt kapitalkrav

400.000 kr

Kalkulationsrente

7,00%

Levetid gyllekøling

15 år

Levetid øvrige installationer

15 år

10 år

Rentabilitet	anlægssum	levetid	ÅOK i %	Beløb pr år
Forrentning og afskrivning	400.000	15	10,98%	-43.900
Forrentning og afskrivning øvrige installationer	0	15	10,98%	0
Forrentning og afskrivning øvrige omkostninger	0	10	14,24%	0
Årlige ekstra el-omkostninger				-45.000
Service				-5.000
I alt omkostninger ved investeringen pr år				93.900

Ifølge miljøstyrelsens fastlæggelse af de vejledende emissionsgrænseværdier taget udgangspunkt i, at meromkostningerne for en landmand forbundet med at opfylde emissionsgrænseværdierne ikke bør overstige hhv. 50 kr. pr. årsso, Omkostninger pr. år søer er ~ 67 kr.

Ovenstående beregninger viser, at etablering af gyllekølingsanlæg for overstiger Miljøstyrelsens vejledninger. Der er valgt at etablere gyllekøling i anlægget selvom det har denne meromkostning for at opfylde ammoniakkravene.

Kommunens kommentarer og vurdering

Med udgangspunkt i de eksisterende anlæg, vurderer kommunen, at omkostninger til etablering af gyllekølingsanlæg i forhold til en mulig effekt på reduktion af emission af N, vil være uforholdsmæssige store, og derfor at det ikke vil være proportionelt. På baggrund heraf indgår gyllekøling ikke i kommunens fastlæggelse af emissionsgrænseværdi for de eksisterende stalde. Derudover har ansøger beregnet at omkostningerne pr. årsso vil overstige kr. 50.

Svovlsyrebehandling af gylle

Ansøgers beskrivelse:

Forsuringsanlæg, Teknologiblad 20.12.2010

Etableringsomkostninger estimeret til 1.400.000 kr.

Søer: 1.400.000 kr. / 1.400 årsso

= 1.000 kr. pr so.

Hiltvej 3

Rentabilitetsanalyse

BAT- beregning gylleforsuring

Projekt

Forsuringsanlæg incl tilslutning

1.400.000 kr
0 kr
0 kr
0 kr

SIDE 84/101

I alt kapitalkrav 1.400.000 kr

Kalkulationsrente	7,00%
Levetid Forsuringsanlæg	10 år
Levetid øvrige installationer	10 år
Afskrivningsperiode overdækning af gylle	10 år

Rentabilitet	anlægssum	levetid	ÅOK i %	Beløb pr år	
Forrentning og afskrivning	1.400.000	10	-14,24%	-199.300	
Forrentning og afskrivning øvrige installationer	0	10	-14,24%	0	
Forrentning og afskrivning øvrige omkostninger	0	10	-14,24%	0	
Årlige syreomkostninger 7 kg pr ton gylle af 1,38 kr/kg				-85.471	8848 t gylle
Årlige vedligeholdelsesomkostninger				-15.000	
Årlige ekstra el-omkostninger 1 kwh pr ton 0,82 kr/kwh				-7.255	
Årlig ekstra arbejde kontrol af anlægget 1 time pr uge a 250 kr				-13.000	
Årlige ekstra omkostninger til etablering af flydelag				-9.000	
I alt omkostninger ved investeringen pr år				-329.026	

Ifølge miljøstyrelsens fastlæggelse af de vejledende emissionsgrænseværdier taget udgangspunkt i, at meromkostningerne for en landmand forbundet med at opfylde emissionsgrænseværdierne ikke bør overstige 50 kr. pr. årso.

Omkostninger pr. år for søer bliver ved forsuringsanlæg 329.026 kr/1400 søer = 235 kr pr sø

Ovenstående beregning viser, at etablering af forsuringsanlæg vil overstige Miljøstyrelsens vejledninger.

Kommunens kommentarer og vurdering

Beregninger i tabel 27 er lavet med udgangspunkt i opgørelse i teknologibladene. Der vil være en omkostning på 78 kr./reduceret kg N, men grundet relativt store meromkostninger pr. årso 266 kr., sammenholdt med ansøgers beregning på 235 kr., vurderes det af kommunen værende ikke proportionelt at inddrage denne teknik ved beregning af emissionsgrænse.

Fast overdækning på gyllebeholder

Ansøgers beskrivelse:

Overdækning, Teknologiblad 11.11.2010

Etableringsomkostning estimeret til 250.000 kr. pr. beholder, i alt 500.000 kr.

Lagertab = 605,75 kg N so kan reduceres med 50 pct. svarende til 302,88 kg N

Max 100 kr. pr. kg N ~ 30288 kr. pr. år, hvilket er for lavt et beløb til at købe overdækning for dvs. ikke proportionelt

Kommunens kommentarer og vurdering

Krav om fast overdækning er vurderet i forhold til, hvor stor en andel af gyllen der kan opbevares i de enkelte beholdere. Den nye beholder er ikke inddraget i denne vurdering, da den indgår i emissionsgrænseværdien for nyanlæg.

Omkostningen ses at ligge lige under 100 kr./reduceret kg N, og da dette beløb er beregnet for nyanlæg, vurderes teknikken at overstige 100 kr./reduceret kg N og derved som værende ikke proportionel.

Ansøger har beregnet på eksisterende og ny beholder med udgangspunkt i etableringsomkostninger for nyanlæg. Det er beregnet at meromkostningen maksimalt må være kr. 30.288 pr. år. Dette beløb vil blive større ved etablering af overdækning på eksisterende beholder, og derved overstige kommunens beregnet beløb til meromkostninger på kr. 30.300.

Ad 2. Fastlæggelse og vurdering af emissionsgrænseværdi

Effekt og omkostninger ved de forskellige miljøtiltag er i Ad 1. beregnet og vurderet i forhold til tilrådigværende BAT/teknologiblade.

For at vurdere den samlede effekt af kombinationer af teknologier er der benyttet it-ansøgningsystemet husdyrgodkendelse.dk til gennemførelse af beregninger.

Kommunens samlede vurdering af anvendelse af teknikker/teknologier i forhold til proportionalitet:

Samlet set vurderer kommunen, at der vil være proportionelt at gennemføre følgende tiltag i forbindelse med anvendelse af BAT i relation til ammoniakemission fra det eksisterende anlæg:

1. Søer: max. 133 g råprotein/FE (foderbrug på 1.484 FE/årsso (1.039 FEso i løbedrægtighedsstalde og 445 FEso i farestald), 26,7 fravænnede grise op til 7,3 kg.

Det er udelukkende vurderet, at fodringsmæssige tiltag vil være at betragte som proportionelle, da der er tale om eksisterende anlæg.

Ovenstående tiltag medfører via beregning i det elektroniske ansøgningsystem d. 10.08.2011 **en emissionsgrænseværdi for ammoniak svarende til ca. 1901 kg N.**

Disse tiltag vil ud fra en teoretisk beregning koste: 0 kr.
Dette beløb er således brugt til opfyldelse af BAT i relation til ammoniakemission.

Ovenstående sammenholdes med den beregnede teoretiske emissionsgrænseværdi jf. vejledning fra Miljøstyrelsen.

Beregning af emissionsgrænseværdi for ammoniak med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning (baseret på 05/06 normer):

Søer

Emissionsniveau = antal DE * antal årssøer/DE * emissionsfaktor (kg N/årsso)

Stald 8 (eksisterende løbe-drægtighedsstald med delvis spaltegulv og individuel opstaldning, ingen gennemgribende renovering + farestald med delspalte)
Det er beregnet at 30 % af søerne i eksisterende løbe-drægtighedsstalde er individuelt opstaldet med delvis spaltegulv.

Antal DE = 141 (alle søer i eksisterende stalde), emissionsgrænseværdi kg N/årsso i løbedrægtighedsstald = 1,87, emissionsgrænseværdi kg N/årsso i farestald = 0,8

Emissionsniveau: $0,3 * 141 \text{ DE} * 4,3 \text{ årssøer/DE} * (1,87 + 0,8) \text{ kg N} = 486 \text{ kg N}$

Stald 6 (Løbe-drægtighedsstald med delvis spaltegulv og løsgående søer, ingen gennemgribende renovering + farestald med delspalte)

SIDE 86/101

Det er beregnet at 70 % af søerne i eksisterende løbe-drægtighedsstalde er opstaldet med delvis spaltegulv og løsgående.

Antal DE = 141 (alle søer i eksisterende stalde), emissionsgrænseværdi kg N/årsso i løbedrægtighedsstald = 2,21, emissionsgrænseværdi kg N/årsso i farestald = 0,8

Emissionsniveau: $0,70 * 141 \text{ DE} * 4,3 \text{ årssøer/DE} * (2,21 + 0,8) \text{ kg N} = 1.278 \text{ kg N}$

Samlet emissionsgrænseniveau for eksisterende stalde = $486 + 1.278 = 1.764 \text{ kg N}$

Nye stalde

Søer

Emissionsniveau = antal DE * antal årssøer/DE * emissionsfaktor (kg N/årsso)

Stald 14 og stald 15 (Løbe-drægtighedsstald med delvis spaltegulv og løsgående og farestald med delspalte)

Antal DE = 184,66, emissionsgrænseværdi kg N/årsso = 2,7

Emissionsniveau: $184,66 \text{ DE} * 4,3 \text{ årssøer/DE} * 2,7 \text{ kg N} = 2.144 \text{ kg N}$

Samlet vejledende emissionsgrænseniveau = $1.764 + 2.144 = 3.908 \text{ kg N}$.

Kommunens vurdering

Kommunen har vurderet, at et emissionsgrænseniveau for ammoniak i de eksisterende stalde på 1.901 kg N er BAT, da det er vurderet, at det kun vil være proportionelt at indføre fodertilpasning ift. råprotein.

Dette niveau ligger 137 kg N højere, end det niveau der er beregnet ud fra de vejledende emissionsgrænseværdier. I de vejledende emissionsgrænseværdier indgår overdækning af gyllebeholder også i emissionsgrænsen. Det er på denne bedrift konkret vurderet, at overdækning af gyllebeholder ikke er proportional at inddrage i emissionsgrænseværdien, således at emissionsgrænsen for de eksisterende stalde er 1.901 kg N.

For de nye stalde er det vurderet at den vejledende emissionsgrænseværdi på 2.144 kg N er BAT.

Der er således stillet krav til ansøger om at overholde et niveau svarende til $1.901 + 2.144 = 4.045 \text{ Kg N}$, da dette er vurderet som værende BAT for den pågældende bedrifts anlæg.

Ad 3. Ansøgers valgte teknikker/teknologier til overholdelse af BAT for ammoniak.

Ansøger har med udgangspunkt i de eksisterende staldindretninger valgt at anvende følgende teknologier til opfyldelse af emissionsgrænseværdien for ammoniak:

Søer: 133 g råprotein/FE.

Gyllekøling i stald 14 og 15 med reduktion på 13,9 %

Dette giver en samlet emission på **4.045 kg N**.

For at sikre, at ansøger i praksis lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi for ammoniak, som er vurderet opnåelig ved BAT, er der fastlagt relevante og nødvendige indretnings-, drifts- og egenkontrolvilkår til disse teknikker og teknologier i godkendelsen. Dette betyder konkret for denne godkendelse, at der er stillet vilkår om overholdelse af korrektionsfaktorer for kvælstof til søer.

Fastholdelse af disse vilkår og en forudsætning om overholdelse danner grundlag for, at der er fastsat vilkår om anvendelse af BAT i godkendelsen for så vidt angår ammoniakemission fra anlægget, og at forudsætningerne for vurderinger i godkendelsen kan efterleves.

Kommunens samlede BAT-vurdering for ammoniak.

Kommunens fastsatte emissionsgrænse for ammoniak er vurderet, at svare til ca. 0 kr. Dette niveau ligger under 2 % af de samlede produktionsomkostninger for husdyrbruget.

Med udgangspunkt i det fastlagte emissionsniveau har ansøger valgt at tilpasse ansøgningen til dette niveau på baggrund af frit valg af teknologier.

Kommunen vurderer, at ansøger har valgt teknikker og teknologier, der lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi for anlægget som helhed.

Det forventes ikke, at der skal gennemføres gennemgribende reovering af de eksisterende dele af anlægget, som vil kunne sidestilles med nyetablering, indenfor en tidsgrænse på 8 år, hvor den førstkommande revurdering af godkendelsen skal gennemføres. Samtidig er der ikke søgt om en trinvis udvidelse af produktionen med en tidshorisont på 4-5 år. På baggrund heraf vurderer kommunen ikke, at der vil være meningsfyldt at fastsætte tidsfrister for, hvornår der for anlægget eventuelt skal leves op til en yderligere emissionsgrænseværdi svarende til gennemgribende reovering eller nyanlæg.

Samlet set vurderer kommunen, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse ammoniakemissionen fra husdyrbrugets anlæg, og de har indført BAT i det omfang, at kommunen vurderer det proportionelt i det konkrete tilfælde, hvor der er taget hensyn til den pågældende husdyrproduktion og størrelse.

Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering uden hensyntagen til, om beskyttelsesniveauer udstukket i Husdyrloven er overholdt.

3.7.2 Fosfor og anvendelse af BAT

Ved fastlæggelse af grænseværdier for fosfor, skal der som for ammoniak, findes et passende balancepunkt mellem de forskellige miljøpåvirkninger overfor dertil svarende omkostninger.

Miljøstyrelsen vurderer i den forbindelse, at yderligere generelle krav til begrænsning af fosfor begrundet i BAT skal baseres på omkostningsneutrale teknikker og teknologier.

Tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne kan reduceres enten ved anvendelse af foderteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller ved separeringsteknikker, der medfører at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til anden side. Jf. udmeldinger fra Miljøstyrelsen er separeringsteknikker ikke relevante at inddrage ved fastlæggelse af grænseværdier for fosfor, da det ikke vil være til rådighed for alle indenfor branchen grundet problematikker omkring afsætning.

På baggrund af dette baseres fastlæggelse af grænseværdien for fosfor ud fra optimering af fosforudnyttelsen hos grisene, da denne teknik vurderes at være omkostningsneutral. Niveaueet kan opnås med en kombination af høj dosis fytase, minimumsnormer for fordøjeligt fosfor, fasefodring og/eller fodermidler med en god fosforfordøjelighed.

I forbindelse med kommunens anvendelse af Miljøstyrelsens teknologiblade henvises der til afsnittet om opfyldelse af BAT for ammoniak vedrørende vurdering af det teknisk og økonomisk mulige for det konkrete anlæg som helhed. Heri indgår der således også en proportionalitetsmæssig vurdering.

Fastlæggelse af grænseværdien for fosfor er gennemført, som det fremgår af nedenstående, og der er fulgt tilnærmelsesvis samme fremgangsmetode som ved fastlæggelse af emissionsgrænseværdi for ammoniak:

Beregning af grænseværdi for fosfor med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning:

Jf. "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)", for smågrise og slagtesvin, Miljøstyrelsen, vil følgende grænseværdier for fosfor i husdyrgødningen kunne anvendes ved vurdering af anvendelse af BAT.

De vejledende niveauer er som følger:

- Søer: 23 kg P/DE i husdyrgødning ab lager svarer til 32 kg P/ha ved udbringning med 1,4 DE/ha på ansøgers samlede godkendte areal.

Det er således det maksimale indhold af fosfor, der må være i husdyrgødningen ab lager i forhold til den producerede mængde husdyrgødning i relation til overholdelse af BAT for fosfor.

Grænseværdien for den maksimale mængde fosfor i husdyrgødningen bliver på:
 $23 \text{ kg P/DE} * 325,58 \text{ DE} = \mathbf{7.488 \text{ kg P produceret} = \text{BAT-niveau}}$

Denne grænseværdi ligger desuden under det niveau, der betragtes som opnåeligt ved anvendelse af BAT i henhold til BREF-dokumentet om intensiv fjerkræ- og svineproduktion omfattet af IPPC-direktivet.

Kg P/DE i relation til BAT

I ansøgningens vers. 3 er det beregnet, at den samlede mængde fosfor produceret er 6056,32 kg P. Dette svarer til $6056,32 \text{ kg P} / 325,58 \text{ DE} = 18,6 \text{ kg P/DE}$

I den fremsendte ansøgning ligger **fosforniveauet 4,4 kg P/DE under** den af kommunen fastlagte grænseværdi i relation til de vejledende tal fra Miljøstyrelsen. Dette svarer til, at der er ansøgt om **1433 kg P mindre** i husdyrgødningen ab lager i forhold til udmeldt BAT-niveau.

Kg P/ha i relation til BAT

Grænseværdien for fosfor = **32 kg P/ha ved 1,4 DE/ha.**

Dette svarer til: $32 \text{ kg P/DE} * 1,4 \text{ DE/ha} * 338,08 \text{ ha} = \mathbf{15.146 \text{ kg P ab lager}}$

I vers. 3 af ansøgningen modtages der gylle fra andre bedrifter, således at det samlede fosforindhold til udbringning er på 11.558 kg P ab lager.

Der er således et underskud svarende til 3588 kg P til udbringning på egne arealer (10,61 kg P/ha) i forhold til standard grænseværdier for anvendelse af BAT jf. Miljøstyrelsen.

Ansøger har valgt at anvende følgende teknologier til opfyldelse af grænseværdien for fosfor:

Søer i løbe-drægtighedsstald: 3,8 g P/FE

Søer i farestald: 4,6 g P/FE

I teknologibladet for fosfor til søer¹⁰ er niveauet 4,7 og 4,4 g P/FE angivet som værende omkostningsneutrale, men niveauet på 4,4 g P/FE ikke giver frit fodermiddelvalg.

Som følge heraf vurderes det, at et niveau på 4,4 g P/FE vil begrænse landmanden og at det ikke vil være proportionelt at stille krav om dette niveau. En fastholdelse af et niveau på 4,7 g P/FE¹¹ til søer vil kunne medføre en **meromkostning pr. år på ca. 0 kr.**

Dette tiltag medfører via beregning i det elektroniske ansøgningssystem d. 10.08.2011 et fosforniveau i svinegyllen svarende til ca. 7.351 kg P. Dette svarer til 22,6 kg P/DE.

I vers. 4 af ansøgningen produceres der 6.056 kg P.

Kommunens samlede BAT-vurdering for fosfor.

Ansøger har valgt at anvende teknologier til størst mulig efterlevelse af kommunens fastsatte grænseværdi for fosfor med hensyntagen til proportionalitetsprincippet. Samlet set vurderes, at de anvendte teknikker vil svare til ca. 0 kr. Det er vurderet at dette niveau ligger under 2 % af de samlede produktionsomkostninger for husdyrbruget, også set i sammenhæng med krav til ammoniak.

Samlet set vurderer kommunen at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse fosforudledningen fra husdyrholdet, og der er indført BAT i det omfang at kommunen har vurderet det proportionelt i det konkrete tilfælde.

Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering uden hensyn til om beskyttelsesniveauer udstukket i Husdyrloven er overholdt. Det indgår dog i vurderingen, at der for den konkrete ansøgning er tale om arealer, som ikke er karakteriseret som fosforfølsomme, og der er således ikke stillet ekstra krav til nedbringning af fosforniveauet til arealerne, som kunne medføre betydelig større meromkostninger.

For at sikre, at ansøger i praksis lever op til den grænseværdi for fosfor, som er vurderet opnåelig ved anvendelse af BAT i denne konkrete ansøgning, er der fastlagt relevante og nødvendige indretnings-, drifts- og egenkontrolvilkår til disse teknikker og teknologier i godkendelsen. Dette betyder konkret for denne godkendelse, at der er stillet vilkår om maksimalt indhold af fosfor/FE i foder til søer, svarende til 3,8 g P/FE i løbe-drægtighedsstalden og 4,6 g P/FE i farestalden.

Fastsættelse af disse vilkår, og en forudsætning om overholdelse, danner udgangspunkt for, at der er fastsat vilkår om anvendelse af BAT i godkendelsen for så vidt angår mængden af fosfor i husdyrgødningen ab lager. Herved kan forudsætningerne for vurderinger i godkendelsen efterleves.

I kommunens vurdering er der som udgangspunkt forudsat, at der i de udmeldte niveauer for fosfor fra Miljøstyrelsen skulle være taget højde for proportionalitet ift. foderkorrektion, således at man for at kunne opfylde de udmeldte krav fra

¹⁰ Fosforindhold i sofoder, Teknologiblad, Miljøstyrelsen, 30.05.2011.

¹¹ Forudsætninger: 1484 FEso (fordelt med 445 FEso i farestalden og 1.039 FEso i LB-stald), 26,7 fravænnede grise til 7,3 kg.

Miljøstyrelsen skal kunne anvende tilnærmelsesvist omkostningsneutrale teknologier. Dette er samtidig fastholdt og sammenlignet i forhold til konkret vurdering af proportionalitet og samlede produktionsomkostninger.

3.7.3 Nitrat og anvendelse af BAT

De teknikker, der kan reducere nitratudvaskningen i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, er rettet mod at øge planternes udnyttelse af det tilførte kvælstof. Disse teknikker er følgende:

- Teknikker i marken, der sørger for, at gyllen fordeles bedst muligt til de afgrøder, som har størst mulighed for at udnytte det tilførte kvælstof.
- Teknikker, som er målrettet mod at tilbageholde mineraliseret kvælstof i jorden udenfor afgrødernes vækstperiode med henblik på udnyttelse i den efterfølgende vækstsæson.
- Teknikker, som øger husdyrgødningens andel af mineralsk kvælstof i forhold til organisk kvælstof, kan medvirke til at øge udnyttelsen i marken. Dette er for eksempel separeringsteknikker i kombination med afbrænding eller afgangning af den faste fraktion af husdyrgødningen.

Efter kommunens vurdering er en stor del af de ovenstående virkemidler allerede implementeret i landbrugsdriften via Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Blandt andet er der fastsat harmonikrav samt regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes.

Endvidere er der i medfør af Lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (gødskningsloven) fastsat bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i markdriften samt krav til kvælstofudnyttelsen ved anvendelse af husdyrgødning.

Flere af disse virkemidler er desuden nævnt i tidligere omtalt BREF-dokument, hvor det indgår i vurdering af BAT.

Separation af husdyrgødning er ikke vurderet værende BAT, da miljøeffekten er betinget af, at den faste del kan afsættes og dermed ikke udbringes på arealerne, og teknologien vurderes at være relativt dyr opgjort pr. kg. reduceret kg N set i forhold til allerede gennemførte virkemidler jf. generel lovgivning.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at der ved efterlevelse af krav i lovgivningen leves op til BAT i relation til håndtering af husdyrgødningen. Der er derfor ikke fundet grundlag for at fastlægge vilkår begrundet i BAT med henblik på at begrænse nitratudvaskningen.

3.7.4 Forbrug af vand og energi

Anvendelse af ressourcerne vand og energi skal indgå som en integreret del af opfyldelse af princippet om BAT. Forbruget af vand og energi afhænger dog betydeligt af forholdene på den enkelte ejendom og driftsmæssige forhold på denne. Der er derfor ikke fastlagt egentlige grænseværdier for disse parametre fra Miljøstyrelsens side. Forbruget kan desuden afhænge betydeligt af, hvilke teknologiske løsninger der anvendes til begrænsning af andre forureningsparametre.

Jf. BREF-dokumentet er det BAT at anvende lavenergibelysning, optimere udformningen af ventilationssystemet, gennemføre eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring i stalde, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation.

I forhold til vandforbruget er det ifølge BREF-dokumentet BAT, at rengøre stalde og inventar med højtryksrensning efter hver produktionscyklus, at foretage kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere evt. lækager og benytte drikkenipler over trug.

Ansøger har beskrevet at der anvendes følgende foranstaltninger til begrænsning af vand- og energiforbruget:

BAT Energi

Der anvendes for så vidt muligt lavenergi lysstofrør i de forskellige staldafsnit. Udendørs lys vil være styret af lysfølere. Lyset i staldene vil være styret af automatisk tænd/sluk. Der vil være lys i staldene ca. 12 timer i døgnet. Tidsrummet vil kunne variere.

Efter hver vask i staldene vil ventilatorerne blive rengjort, så modstanden mindskes så meget som muligt. Ventilationen vil have et lavt energiforbrug og være styret af temperatur, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperatur i staldene og elforbruget.

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

BAT vand

Inden vask af stalde sættes stalden i blød, hvorefter stalden vaskes med højtryksrenser med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrenser er vandbesparende.

Staldanlægget vil blive gennemgået jævnligt, så derfor vil utætte rør og drikkeventiler blive udskiftet, så snart det opdages. Vil der være et unaturligt højt vandforbrug, vil det blive opdaget eftersom alle data i produktionen gennemgås jævnligt.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrenser, drikkenipler).

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer med udgangspunkt i det ovenfor beskrevne samt det tidligere omtalte BREF-dokument, at der anvendes BAT indenfor dette område. Anvendelse af BAT gennemføres via optimering af energieffektiviteten ved at installationer løbende kontrolleres og vedligeholdes og at spild mindskes mest muligt. Samtidig vurderes det som BAT, at der gennemføres registreringer af forbruget og, at defekter identificeres og udbedres. Yderligere er det BAT, at der ved udvælgelse af udstyr er fokus på besparende egenskaber.

3.7.5 Management

Management skal indgå som en integreret del af opfyldelse af princippet om BAT. Management handler i høj grad om de elementer, som er en naturlig del af driftslederens tilrettelæggelse af driften af husdyrbruget, og er derfor en meget vigtig del af BAT.

Jf. Miljøstyrelsens vejledning og BREF-dokumentet kan det betragtes som BAT, at registrere forbruget af energi og næringsstoffer i produktionen, herunder fastlægge mål for husdyrholdets næringsbehov i forhold til forventet tilvækst, udarbejde foderplaner, der sikrer en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer og følge foderforbruget løbende. Disse elementer indgår i dansk husdyrproduktion gennem fastlæggelse af retningsgivende normer for husdyrholdets næringsbehov.

Tilsvarende kan det betragtes som BAT, at søge at opnå størst mulig udnyttelse af næringsstofferne i både husdyrgødning og handelsgødning gennem gødningsplanlægning og gødningsregnskaber - elementer som allerede er implementeret i dansk lovgivning.

Endvidere betragtes det som BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, samt at der forefindes beredskabsplaner på husdyrbruget, der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

Ansøger har beskrevet at der anvendes følgende foranstaltninger i relation til management:

BAT indenfor management/godt landmandskab er i BREF defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:
Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.
Før udkørsel af husdyrgødning varsles naboer, således der kan tages hensyn til evt. større begivenheder som f.eks. konfirmation eller bryllup. Derudover tages der højde for vindretning i forhold til naboer, når der køres gylle ud.
På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

"God landmands praksis" (GLP)

Driftsledelse:

Der vil blive lagt en langsigtet strategi for udvikling af bedriften, således at der ikke bliver brugt unødvendige ressourcer til etablering af midlertidige anlæg.
Der vil blive lagt vægt på en høj faglighed blandt medarbejderne, så de fødevarer der produceres er af højeste kvalitet. Dette skal opnås ved en god oplæring og løbende efteruddannelse.

Dokumenteret produktion:

Der vil løbende blive lavet registreringer gennem produktionsforløbet, så det kan dokumenteres at produkterne er produceret på en ordentlig og ansvarlig måde. Dette vil sikre en korrekt omgang med medicin og næringsstoffer, hvilket sikrer at krav til kvalitet og miljø kan overholdes.

Foderkvalitet:

Alt foder fremstilles af gode og sunde råvarer. Foderet har en fysisk form og et indhold af næringsstoffer der dækker dyrenes behov. Lagring foregår så foderkvaliteten bevares og der ikke sker tab til omgivelserne.

Næringsstofhusholdning:

Der tilstræbes en høj udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen. Dette sikres ved at udarbejde detaljerede gødningsplaner, der tager hensyn til dyrkningshistorien, jordtypen osv. Derudover anvendes moderne udbringningsteknik (slangeudlægning), så der sikres en stor nyttevirkning. Dyrenes udskillelse af næringsstoffer minimeres ved løbende at afstemme foderets indhold af protein og fosfor (der tilsættes fytase i foderet).

Dyresundhed og dyrevelfærd:

Sygdomme vil blive forebygget af hensyn til dyrenes trivsel samt for at begrænse forbruget af medicin. Derfor vil staldene blive indrettet så de fremmer en god hygiejne og giver mindst mulig belastning for dyrene. Der indrettes særlige stier til håndtering af syge dyr. Der vil blive fokuseret på det enkelte dyr og udarbejdet manualer, således at der træffes de rigtige beslutninger når et dyr bliver syg eller ikke trives i flokken.

Arbejds miljø:

Landbruget er en farlig arbejdsplads og der vil derfor blive gjort en stor indsats for at skabe et godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø.

På baggrund af ovenstående er det af ansøger vurderet, at der anvendes BAT indenfor management.

Der er stillet vilkår om, at alle der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen, hvilket vil være med til at sikre, at godkendelsens vilkår bliver overholdt og fulgt.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at bedriften med de angivne forhold omkring staldindretning, foder, opbevaring/behandling/udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi samt efterlevelse af stillede vilkår, lever op til BAT-niveauet indenfor området management.

3.7.6 Støj og lugt

Forhold omkring gener i relation til støj og lugt, og anvendelse af BAT skal vurderes med udgangspunkt i lokale forhold, og der er ikke fastsat branchespecifikke grænseværdier for denne parameter.

De lokale forhold er vurderet i tidligere afsnit af denne godkendelse, og det er af kommunen vurderet, at alle gældende krav jf. Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse af overholdt.

På baggrund heraf vurderes det, at der er anvendt BAT i relation til disse parametre på bedriften.

3.7.7 Udbringning af gødning

De teknikker der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod teknikker der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling). For så vidt angår anvendelse af BAT i relation til udbringning af husdyrgødning på arealerne er det Miljøstyrelsens opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af Husdyrgødningsbekendtgørelsen, er BAT. Dette er ligeledes kommunens vurdering.

De gældende regler omfatter, hvornår og hvordan husdyrgødningen må udbringes, og flere af disse virkemidler er også nævnt i BREF-dokumentet. Der har fra 1. januar 2011 været gældende at udbringning på sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning.

Jf. BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse tilførslen af gødning efter afgrødernes behov for næringsstoffer og på et tidspunkt, hvor afgrøderne optager næringsstofferne mest optimalt. Desuden skal risikoen for forurening af omgivelserne reduceres ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre arealerne gødning, hvis de skrånede eller støder direkte op til vandløb. Det er samtidig BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødning således, at risikoen for lugtgener minimeres.

Alle de omtalte forhold er vurderet i forhold til at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne.

En del af disse tiltag er som nævnt dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om Jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Ansøger har beskrevet, at der anvendes følgende i forhold til BAT og udbringning af husdyrgødning:

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv svineproduktion (BREF) som en række tiltag. Der er en del af disse tiltag, der er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelsen om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Der kan nævnes: - Regler for udbringningstidspunktet (forbud mod at udbringe 200 m fra byområder på weekend- og helligdage). - Udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at anvende bredspræder til gylle) - Krav om nedfældning på visse arealer tæt på natur - Krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer - Krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha - Krav om efterafgrøder Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der hensyn til jbnr., sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse. Gylle vil blive udlagt med gyllevogn med slæbeslanger. Der kan forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt gylle. Omfanget vil afhænge af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Eftersom gylle køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre ammoniakfordampning og hurtigere optagelse i planterne. Hvor gylle køres ud på sort jord nedbringes den hurtigst muligt efter udbringning. Der køres ikke gylle ud på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer, og der holdes som minimum 2 meter bræmme til vandløb. Gylleudbringning sker normalt kun i hverdagene. Det vurderes, at de anvendte udbringnings-teknikker lever op til BAT. Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 pct. mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødning. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering af sædskifte og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest muligt og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig.

Kommunens vurdering

Der er fra Miljøstyrelsen ikke udarbejdet vejledende emissionsgrænser for nitrat og ammoniakemission i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, da de generelle regler er vurderet tilstrækkelige til efterlevelse af BAT.

En yderligere reduktion af ammoniakfordampningen ved udbringning i vinterafgrøder vil kunne opnås ved nedfældning jf. Miljøstyrelsen. Det vurderes dog, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved denne teknologi er uforholdsmæssige høje, da nedfældning af husdyrgødning kan medvirke til udbyttetab og desuden medfører en øget udledning af drivhusgasser.

Svovlsyrebehandling af gylle vil kunne medvirke til at reducere ammoniakfordampningen i marken, men denne teknologi vurderes at være uforholdsmæssig dyr at indføre alene af hensyn til miljøeffekten, og dermed ikke proportionel.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at der ikke er grundlag for at fastlægge vilkår begrundet i BAT i relation til udbringning af husdyrgødningen.

3.7.8 Samlet vurdering af anvendelse af BAT

Guldborgsund Kommune vurderer i forbindelse med en helhedsindsats for efterlevelse af princippet om BAT, med udgangspunkt i de gennemførte beregninger og vurderinger, at anvendelse af BAT med hensyntagen til tekniske

muligheder og med udgangspunkt i proportionalitetsprincippet er overholdt. Ved denne vurdering er der således taget hensyn til husdyrbrugets type og størrelse. Det fremgår af de skitserede beregninger i denne godkendelse, at kommunen har vurderet, at det vil være proportionelt at leve op til en maksimal ammoniakemission fra stald og lager svarende til 4.045 kg N. Proportionalitetsbetragtningerne er lavet med udgangspunkt i hvad meromkostningerne (kr. pr. reduceret kg N) vil være, ved anvendelse af enkeltteknologier på staldafsnitsniveau, og beregnet ved kombination af de udpegede teknologier.

For fosfor er der ligeledes vurderet på en grænseværdi for max. kg P/DE og kg P/ha.

I sammenhæng med ovenstående er det vurderet, hvor meget omkostningerne til anvendelse af BAT vil være i forhold til de samlede meromkostninger for husdyrproduktionen på bedriften. Denne beregning fremgår af nedenstående:

Efterlevelse af krav til BAT i relation til ammoniak: 0 kr.

Efterlevelse af krav til BAT i relation til fosfor: 0 kr.

Der er således vurderet et niveau af samlede produktionsomkostninger relateret til opfyldelse af BAT svarende til 0 kr., hvilket vurderes værende proportionelt, da det er beregnet, at et proportionelt omkostningsniveau til opfyldelse af BAT for den pågældende produktion maksimalt vil svare til et samlet beløb til meromkostninger pr. år på op til 30.300 kr.

Det er vurderet, at ansøger har redegjort for tilvalg og fravalg af teknologier, og der er gennemført tiltag i form af fodertilpasninger til smågrise og slagtesvin. Ved den samlede vurdering er der så vidt muligt vurderet på eventuelle vekselvirkninger mellem forureningsparametre.

3.80-ALTERNATIV

3.8.1 Alternative løsninger

Ansøger har oplyst, at det ikke har været relevant at vurdere andre placeringer af stalden, idet der er tale om tilbygning (forlængelse af) de eksisterende stalde.

Der er i forbindelse med høringsfasen ikke indkommet forslag til alternative muligheder fra naboer eller andre interessenter.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at der ikke vil være alternative placeringer af den nye stald, som vil være bedre end det ansøgte projekt.

3.8.2 0-alternativ

Ansøger har oplyst, at hvis udvidelsen ikke er muligt vil den nuværende produktion fortsættes i en periode og så nedlukkes. Den nødvendige udvikling og effektivisering vil ikke ske på ejendommen, og reelt set vil en bæredygtig landbrugsproduktion afvikles indenfor en overskuelig årrække.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på ejendommen ikke påvirker lokalområdet væsentligt.

Et 0-scenarie vil også betyde at der ikke skal udarbejdes en miljøgodkendelse med de forbedringer i forhold til miljøet der er forbundet hermed. Samtidig vil en

løbende tilpasning af anlægget med udnyttelse af bedste tilgængelige teknik ikke finde sted.

3.9 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

Følgende egenkontroller gennemføres jf. oplysninger fra ansøger:

- Der udarbejdes hvert år gødningsplan for bedriften.
- Råvareforbruget og producerede grise fremgår af driftsregnskabet.
- Der er løbende produktionskontrol, således at der løbende kan optimeres på produktionsforholdene.
- Der føres logbog over flydelaget på gyllebeholderne.
- Gyllebeholderne følger den lovpligtige beholderkontrol hver 10. år.
- Ventilations anlæg og udfodringsanlæg efterses af autoriseret installatør.
- Anlæg og tekniske installationer rengøres, vedligeholdes og efterses, så der sikres korrekt brug og optimal effekt.
- Der er regelmæssig dyrlægekontrol hver 5. uge.

Foruden de her nævnte forhold til egenkontrol henvises der til tidligere afsnit samt gennemførelse af kontroller og dokumentation for overholdelse af vilkår i forbindelse med:

- Besætningens produktionsniveau.
- Foderkorrektioner.
- Gyllekølingsanlæg.
- Energi- og vand-forbrug.
- Håndtering af affald.
- Etablering af ekstra efterafgrøder.
- Overholdelse af maksimalt udvaskningsniveau for anvendt sædskifte.
- Beredskabsplan.

Dokumentationen for egenkontrollen skal have en sådan form, at den tydeligt viser at vilkårene i miljøgodkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Dokumentation for overholdelse af vilkårene skal opbevares i mindst 5 år. Guldborgsund Kommune skal ved tilsyn og kontrol have adgang til den nævnte dokumentation.

Alle vilkår er stillet for at sikre at forudsætningerne for miljøgodkendelsen og frivillige tiltag gennemføres og overholdes. Dette vurderes nødvendigt, da det danner grundlag for vurdering af at der kan meddeles miljøgodkendelse uden at den ansøgte produktion vil få væsentlig indflydelse på miljøet eller omkringboende.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol og overholdelse af de stillede vilkår vil medføre, at der løbende holdes øje med, at de givne forudsætninger for miljøgodkendelsen overholdes, og at det er dokumenteret, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

3.9.1 Beredskabsplan

Der er med fremsendelse af ansøgning sendt udkast til beredskabsplan. Se bilag 7.

Der er indsat vilkår om, at beredskabsplanen skal forefindes på ejendommen, således at der er let adgang dertil, samt at alle ansatte er bekendtgjort med dens placering og indhold. Derudover er der sat vilkår om, at planen jævnligt (min. 1 gang årligt) gennemgås og justeres, hvis der er sket ændringer.

Guldborgsund Kommune har vurderet, at det kan være en god ide at kræve udarbejdelse af en beredskabsplan i forbindelse med miljøgodkendelsen. I den forbindelse skal det pointeres, at der ikke forventes et stort værk, men blot en kort oversigt, som viser, at landmanden har gennemtænkt de mest sandsynlige former for uheld og hvordan der bør reageres i de forskellige scenarier. Udarbejdelsen af beredskabsplanen skal også være med til at gøre det helt klart, at tilsynsmyndigheden ALTID skal orienteres om forureninger og have mulighed for at vurdere, om der skal træffes forholdsregler for at sikre miljø mod yderligere skader som følge af forureningen.

Et væsentligt punkt i beredskabsplanen er således listen over hvem, der skal alarmes, hvornår og hvordan. Dette er yderligere uddybet i vilkår.

Der er stillet vilkår om, at hvis der forefindes ansatte på ejendommen, som ikke taler og forstår dansk, skal beredskabsplanen forefindes på et sprog, de forstår og taler. Dette vilkår er stillet for at forhindre, at der ved pludselig opståede uheld, ikke er personale, som kan læse planen og agere i henhold til dens indhold.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at den beredskabsplan der er udarbejdet, indeholder de elementer, der er nævnt ovenfor. Herved vurderes det, at ved korrekt brug og opdatering af beredskabsplanen, vil der i tilfælde af uheld eller lign. på ejendommen være muligt at reducere eventuelle konsekvenser heraf.

3.10 HUSDYRBRUGETS OPHØR

Jf. ansøger er der ingen planer om ophør i mange år fremover, men skulle det blive tilfælde rengøres stalde- og gødningsofbevaringsanlæg. Eventuel nedbrydning af bygninger og gyllebeholdere vil foregå i henhold til gældende regler.

Jf. Skov- og Naturstyrelsens vejledning skal de store landbrug, der skal miljøgodkendes i henhold til husdyrlovens § 12, stk. 2 og som er omfattet af IPPC-reglerne, udfærdige en nedlukningsplan.

I forbindelse med nedlukning af produktionen er der således stillet vilkår om, at der skal fremsendes en nedlukningsplan til kommunen inden dette iværksættes. Som ved vilkåret om beredskabsplan er der ikke krav om en stor plan, men nærmere en kort orientering til tilsynsmyndigheden. Orienteringen skal indeholde oplysning om:

- hvornår dyreholdet ophører,
- hvad der skal ske med den sidste husdyrgødning,
- gødningsofbevaringsanlæggene efterfølgende skal udlejes eller om brugen helt ophører – det sidste er specielt relevant for beholdere omfattet af 10 års beholderkontrol eller omfattet af krav om fjernelse ved endt brug,

- driften af jorden fortsætter eller om jorden bortforpagtes,
- staldene rengøres og tages ud af brug, eller om de udlejes osv.

Kommunens vurdering

Guldborgsund Kommune vurderer, at de nævnte tiltag i forbindelse med ophør af produktionen er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare, og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

4 HØRINGER

Føroffentlighedsfase

Naboer og parter i sagen er blevet orienteret om ansøgningen ved annoncering den 6. april 2011 med en frist på 3 uger til at indsende bemærkninger.

Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Høringer

Udkastet til miljøgodkendelse har været i forhøring hos ansøger, samt ansøgers konsulent den 26. oktober 2011.

Efterfølgende er der sendt høringsmateriale ud til ansøger, dennes konsulent og øvrige parter, dateret den 16. december 2011. Det vil sige ejer af jord, der indgår i ansøgningerne og de nærmeste naboer, som eventuelt kan blive berørt af, at dyreholdet udvides. Omfanget af høringsparter i området omkring ejendommen er udvalgt på baggrund af en beregnet konsekvensafstand på 580 meter.

Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger frem til og med den 30. januar 2012.

En nabo er kommet med følgende bemærkninger til udkastet til godkendelse:

Jeg må acceptere, at udvidelsen ligger indenfor gældende lovgivning og Natura-planer. Det er ikke det forhold der gøres indsigelse overfor. Det er de fysiske rammer for driften. Jeg mener ikke der er taget nok hensyn til, at der ved udvidelsen kommer en mertransport af gylle og foder på Hiltvej. Vejen er smal (ca. 3,3 meter), så to køretøjer ikke kan passere hinanden uden at tage rabatten i brug ved passagen. Opbygningen af vejen er af makadam, og derfor ikke egnet til at tage den yderligere belastning, der nu lægges op til. Udkørslen fra Hiltvej til Guldborgvej er allerede kørt op, på trods af en totalreovering for et par år siden. Rabatten ind mod min ejendom er kørt i stykker, således at det er umuligt for mig at foretage græsslåning, som jeg ellers har gjort i godt 20 år. Ved sidste kommunale rabatslåning i oktober 2011, opgav Entreprenørvirksomheden at genplacere vejafmærkningen, fordi der fra nedtagelse til genopsætning havde været en transport, der havde været endnu dybere inde i rabatten, så det ikke har været muligt for personalet, at se hvor placeringen skulle være. Entreprenørvirksomheden har efterfølgende ikke taget skridt til reetablering.

Af bemærkningerne under transport (punkterne 3.4.4 i begge forslag til miljøgodkendelse) fremgår det ikke, at der, ud over de i forslagene til miljøgodkendelser nævnte transportere, er en daglig trafik af traktorer, rendegraver og arbejdsbiler på gennemsnitligt antal mellem 9 og 12 på arbejdsdage (kun talt i en kort periode efter modtagelse af brevet om nabohøring). Årsagen hertil synes at være, at noget af arbejdsstyrken udgår fra Toreby Østergade 12. Denne trafik ses ikke medtaget i vurderingerne, men er i dag en væsentlig del af de nuværende emissioner. I øvrigt er de omtalte transportere ca. de samme som i dag, så der må samtidig være tale om driftsomlægninger, for at det skulle kunne lade sig gøre at klare driften med det nævnte antal transportere.

Som nævnt ovenfor er der i dag tale om emissioner fra transporterne, som er af en karakter, der allerede nu forringer miljøet på for mig. En yderligere forøgelse af emissionerne vil forringe forholdene omkring min ejendom væsentligt. Jeg er klar over, at når man bor på landet, skal man kunne tåle, at der er en produktion, men her er der tale om driftsforhold ud over det almindelige.

Der er selvfølgelig flere løsninger på vejproblemerne. En af dem kunne være, at man pålagde ansøger, at etablere en transportvej langs banen fra Hiltvej 6 med udkørsel til Kochsvej/Toreby Vestergade. Toreby Vestergade har, i modsætning til Hiltvej, en vejopbygning, der kan klare den kommende belastning. Da der er tale om produktionssteder der ligger op til hinanden, bør ansøger også pålægges at lave interne transportveje, som forbinder de enkelte produktionssteder, så de kommunale veje ikke belastes af det udvidede produktionsapparat. Da der samtidig vil blive tale om kortere transportveje mellem de enkelte produktionssteder, vil der i den forbindelse være tale om en miljømæssig gevinst. Selvom det i indledningen konstateres, at der er tale om samdrift mellem Toreby Østergade 12 og Hiltvej 3 og 4, ser det ikke ud til, at man har taget BAT i anvendelse forbindelse med transporter til og fra ejendommene. Samtidig bør Hiltvej skånes, ved at opsætte et skilt med begrænsning af akseltrykket for køretøjer. I øvrigt foreslog Søren Holstener Larsen ved lukningen af Hiltvej (for ca. 20 år siden) løsningen med etablering af transportvej langs bandedæmningen med henvisning til øgede driftsudgifter til transport.

Jeg opfordrer derfor Guldborgsund Kommunes Udvalg for Teknik og Miljø, samt i sidste ende Byrådet om at tage min indsigelse til efterretning og indføre de foreslåede eller tilsvarende tiltag i miljøgodkendelserne til gavn for nærmiljø og miljøet i området som helhed.

Guldborgsund Kommune har følgende bemærkninger til høringssvaret: Der er set på forholdene på vejene Hiltvej, Kochsvej og Toreby Vestergade. Vi er enige i, at Hiltvej er en smal vej og der kan opstå gener ved møde med bil og traktor. Det vurderes dog ikke, at problemet vil blive større efter udvidelsen end det er i dag. Ud fra opgørelsen over transporter vil der komme ca. 2 flere transportere om dagen, end der sker ved nuværende produktion. Dette vurderer Guldborgsund Kommune ikke vil belaste vejen og området væsentlig yderligere.

Jf. husdyrgodkendelsesvejledningen er det transporter med hensyn til husdyrproduktionens rå- og hjælpestoffer og produkter der skal vurderes. Derfor er antallet af øvrige transporter ikke medtaget, såsom transporter med rendegravet og arbejdsbiler. Der er heller ikke lovhjemmel til jf. husdyrloven at påbyde ansøger at etablere en ny adgangsvej. Det fremgår af husdyrgodkendelsesvejledningen at: "*Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale og miljømæssige gener i nærområdet (fx mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af ny virksomhed eller til udvidelse af en eksisterende*".

Som tidligere nævnt har Guldborgsund Kommune vurderet at en yderligere belastning på ca. 2 transporter om dagen, ikke vil belaste området væsentligt.

Guldborgsund Kommune har ikke ændret vilkår eller stillet nye vilkår i forbindelse med høring af denne godkendelse.

5 SAMLET VURDERING OG KONKLUSION

I henhold til de beregninger, der gennemføres i det elektroniske ansøgningsystem, kan produktionsudvidelsen gennemføres uden at overskride de beskyttelsesniveauer, der er udstukket i lovgivningen. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil den ansøgte udvidelse af dyreholdet heller ikke give anledning til væsentligt ændrede forhold for naboerne, hverken hvad angår transport, støj, fluer eller det samlede visuelle indtryk af husdyrbruget. Ved overholdelse af de vilkår miljøgodkendelsen er betinget af, er det endvidere Guldborgsund Kommunes vurdering, at plante- og dyreliv i området samt i de § 3 områder, der ligger op til udbringningsarealerne, ikke vil blive påvirket i negativ retning.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte udvidelse af husdyrbruget, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet. Ved overholdelse af vilkår i godkendelsen, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Samtidig kan husdyrbruget drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Guldborgsund Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget, udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller yngle- og levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Endelig er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der jf. oplysningerne i ansøgningsmaterialet er tænkt BAT ind i bedriftens indretning og drift i det omfang, at Bat ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

Der er gjort opmærksom på, at det er ansøgers eget ansvar at indhente relevante dispensationer og tilladelser efter anden lovgivning, hvis dette er påkrævet.

6 BILAG

Bilag 1:	Beliggenhedsplan
Bilag 2:	Sammensætning og fordeling i de enkelte staldafsnit
Bilag 3:	Udbringningsarealer
Bilag 4:	Transportruter
Bilag 5:	Gyllekøling
Bilag 6:	Beskrivelse af bilag IV-arter
Bilag 7:	Beredskabsplan

